

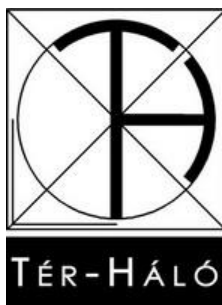
BÁBOLNA

Településfejlesztési Konceptió
Előzetes Véleményezési Dokumentáció

2011. július

TH-11-02-08

KÉSZÍTETTÉK:

Felelős tervező:
Tervezők:

Németh Géza
Leitner Attila
Szabó Roland

TT1--08-0065/2006
É3-08-0386/2000
Településmérnök

TARTALOMJEGYZÉK

Készítették:	2
Tartalomjegyzék	2
Rajzjegyzék	4
Előzmények	5
Módszertan	5
Előkészítő fázis	5
Bábolna külső környezete	5
A település elhelyezkedése	5
Településkép, építészeti arculat	5
A település társadalmi összetétele, humán erőforrások	6
Lakosságszám vizsgálat	6
Lakónépesség, Népsűrűség	6
Demográfiai mutatók, elveszületések, halálozások, vándorlás	7
Korcsoportos vizsgálat, demográfiai prognózis	10
Humán Infrastruktúra - szociális ellátás, szociálpolitika	13
Közfeladatok ellátására szolgáló intézmények	13
Egészségügyi intézményekkel való ellátottság	13
Képzettség	14
Oktatási intézményekkel való ellátottság	16
Alapfokú oktatás és nevelés	16
Bábolna Városi Óvoda és Bölcsőde	16
Általános Iskola	18
Középfokú oktatás	20
Közbiztonság, rendőrség, tűzoltóság helyzete	22
Közbiztonság	22
Bábolnai Polgárőr Egyesület	23
Önkéntes tűzoltóság	23
Bábolnai Önkéntes Tűzoltó Egyesület	23
Csermák Hugó Önkéntes Tűzoltóság	23
Kultúra, művészet, sport	24
Bábolna Városi Könyvtár, Művelődési- és Sportközpont	26
Városi Könyvtár	26
Lovas Múzeum	27
Kocsimúzeum	27
Kamaraszínház	27
Bábolnai Szabadidőközpont színházterme	27
Kommunikáció	28
Kommunikáció, tömegtájékoztatás, médiumok	28
Bábolnai Fórum	28
Bábolna Televízió Kht.	28
Lakossági érdekvégyesítés, részvételi lehetőség a döntéshozatalban	29
Gazdasági bázis	29
Gazdaság, foglalkoztatottság	29
Gazdálkodó szervezetek	30
Egyéb gazdasági társaságok	34
Ipari Park	37
Pénzüstézetek	37
Biztosítók	38
Kereskedelem	38

Turizmus, vendéglátás	39
Szálláshelyek adatai	39
Magánszálláshelyek adatai	39
Környezeti adottságok, elhelyezkedés	40
Regionális kapcsolatok	40
Vasúti közlekedés	40
Közúti kapcsolatok	40
Térségi közlekedési kapcsolatok	40
Domborzati, földtani adottságok	41
Éghajlat	41
Vízrajz	41
Természetes élővilág, talaj	41
Tájalakulás	42
Természeti környezet	43
Természetvédelem	43
Bábolnai Arborétum és Állatpark	44
Néhány az arborétumban található fajok közül:	44
Épített környezet	45
Környezetvédelem	46
Levegőtisztaság	46
Zajhatások	46
Felszíni és felszín alatti vizek vizsgálata	47
Hulladékgazdálkodás	47
Településtörténet	48
Bábolna Város Általános bemutatása	48
Bábolna rövid története	49
Településszerkezet	50
Infrastruktúra, Bábolna intézményi ellátottsága	52
Lakásviszonyok	52
Vonalas infrastruktúra	53
Közlekedés	53
Közlekedésbiztonság	54
Gépjárműállomány	55
Közüemi hálózatok	55
Közüemi vízhálózat	55
Szennyvízcsatorna hálózat	56
Felszíni vizek elvezetése	56
Villamos energia-hálózat	57
Gázhálózat	57
Kábel televízió	57
A területfejlesztés szereplőinek elvárásai és igényei BÁBOLNA fejlesztéséről	58
Általános jövőkép	58
Elvárások a településsel szemben	58
Gazdasági jövőkép	59
A települést érintő területfejlesztési dokumentumok és azok hatásainak értékelése	59
Országos területrendezési terv	59
Megyei területrendezési terv	60
II. Nemzeti Fejlesztési Terv	62
Az országra elfogadott II. Nemzeti Fejlesztési Terv, mint a jelenleg legfontosabb fejlesztési dokumentum Bábolnat érintő elemei a következők:	62
A fejlesztési elképzelések területi vonatkozásai	65
A fejlesztés lehetséges területi irányai	65
Lakóterületek	65
Településközpont, intézmények	66
Települési zöldfelületek	66
Különleges területek	66
Gazdasági területek	67
Mezőgazdasági területek	67
Szélerőművek területei	67
A helyi művi és természeti értékvédelem továbbfejlesztése	68

A helyi művi értékvédelem kiterjesztése	68
A települési természetvédelem kiterjesztése	68
Közlekedés-fejlesztés	68
Településközi utak	68
Tömegközlekedés	69
Kerékpárutak	69
Közmű-fejlesztés	69
A területfejlesztési koncepció megvalósítása következtében várható környezeti, társadalmi és gazdasági változások és társadalmi reakciók leírása	69
Határozat tervezet	72
Irodalomjegyzék	73
Mellékletek	73

RAJZJEGYZÉK

Á-1	Áttekintő helyszínrajz	M 1: 30 000
V-1	Külterületi Területhasználat vizsgálat	M 1: 10 000
V-2	Közlekedés – Kerékpárúthálózat vizsgálat	M 1: 8 000
T-1	Településfejlesztési koncepció	M 1: 10 000
T-2	Településfejlesztési koncepció - Belterület	M 1: 6 000

ELŐZMÉNYEK

MÓDSZERTAN

Bábolna Város Önkormányzata 2010-ben bízta meg a Tér-Háló Építészirodát az Országos Településrendezési és Építési Követelmények (OTÉK; 253/1997. Korm. Rend.) szerinti településrendezési terv (továbbiakban: rendezési terv) elkészítésével. Az 1997. évi LXXVIII, illetve az azt módosító 1999. évi CXV. törvény értelmében a rendezési tervet településfejlesztési koncepcióval (továbbiakban: koncepció) kell megalapozni. Jelen munka keretében felvázoljuk a Bábolna fejlesztési környezetét meghatározó külső és belső adottságokat. Ezen adottságok alapján javaslatot teszünk a település hosszú távú (15-20 éves) stratégiai fejlesztési irányaira. Az Önkormányzat 50/2010. (III.25.) határozatával jóváhagyott javaslat alapján készül el Bábolna Településrendezési Terve.

ELŐKÉSZÍTŐ FÁZIS

BÁBOLNA KÜLSŐ KÖRNYEZETE

A település elhelyezkedése

Bábolna az Észak-Dunántúlon fekszik, Magyarország öt regionális központjának, Győrnek a szomszédságában Komárom-Esztergom megye nyugati felén. A város fejlődésére a térszerkezeti adottság jelentős mértékben hatással van, valamint az M1-es autópálya közelsége. A területi egység jelen pillanatban több szempontból különleges helyzetben található:

- A térség Európa napjainkban kibontakozó másodlagos fejlődési egységében található. A központi fejlődési mag (London-Frankfurt-Milánó tengely) mellett kezd kialakulni egy második, Közép-Európai fejlődési mag a *Berlin-Prága-Bécs-Pozsony-Adria* tengely. Győr és térsége ennek a második térszerkezeti egységnek a területén fekszik.
- A kisebb léptékű térszerkezeti egységek tekintetében meghatározó a *Bécs-Pozsony-Budapest térszerkezeti háromszög*, amely „háromszög” egyik oldalán fekszik Győr és térsége.
- A harmadik térszerkezeti egység, amely meghatározó a település szempontjából, a *győri agglomeráció*. Természetesen az agglomerálódás folyamata nem mérhető össze az európai nagy agglomerációkkal (pl.: Budapest, Párizs stb...), azonban a vidéki magyarországi települések közül meghatározó jelentőségű a település-együttes gazdasági funkciómegosztásának kialakulása.

Településkép, építészeti arculat

Bábolna város települési arculata fejlődési sajátosságai a gazdaság és a település mindenkorinak viszonyának tükröződése.

A települést négy részre osztja az 1700-as évektől létező, ma is hangsúlyos kelet-nyugati közlekedési tengely a Mészáros út, valamint az észak-déli irányú Ácsi út – Jókai út – Rákóczi F. utca nyomvonala.

A mai építészeti értéként kezelendő és a hajdani Ménesbirtok céljait szolgáló épületek és területek köré szerveződött és települt a mezőgazdasági-ipari telephelyek nehezen áttekinthető halmaza. Ez a településrész a Mészáros út dél-keleti részén található, a település belterületének közel 40 %-a. Ettől észak-nyugatra, a Mészáros útra felfűzve szabályos utcahálózattal és telekrendszerrel földszintes, családi házas terület különül el. A Mészáros úttól északra az Ácsi út tengelyre szerveződve szintén szabályos utcahálózatú, családirházas terület található.

A Mészáros út – Ácsi út csomópont a település központi része, amelyet az ide telepített földszint + két szintes társasházak, üzletsor, bazársor és néhány intézményi épület is hangsúlyoz. Ide összpontosul a város központi funkcióinak jelentős hányada (önkormányzat, orvosi rendelő, üzletek, boltok, általános iskola). Ugyanekkor vallási központnak is tekinthető: itt található a katolikus templom és az evangélikus kápolna.

A kisvárosias arculat kialakítása érdekében fontos, hogy a település központinak tekinthető területein az üzemi telephelyek felszámolása, funkció váltása, új beépítések megvalósulása eredményeként az építészeti értéket képviselő épületek megfelelő környezetet kapjanak.

Az ipari terület a település dél-nyugati részén helyezkedik el mintegy 50 hektáros területen. Az ipari terület beépítése 2005. év folyamán kezdődött meg, 2006. évben pedig megkapta az Ipari Park besorolást.

A TELEPÜLÉS TÁRSADALMI ÖSSZETÉTELE, HUMÁN ERŐFORRÁSOK

Lakosságszám vizsgálat

Bábolna népességszámának alakulása 1970. és 2009. között

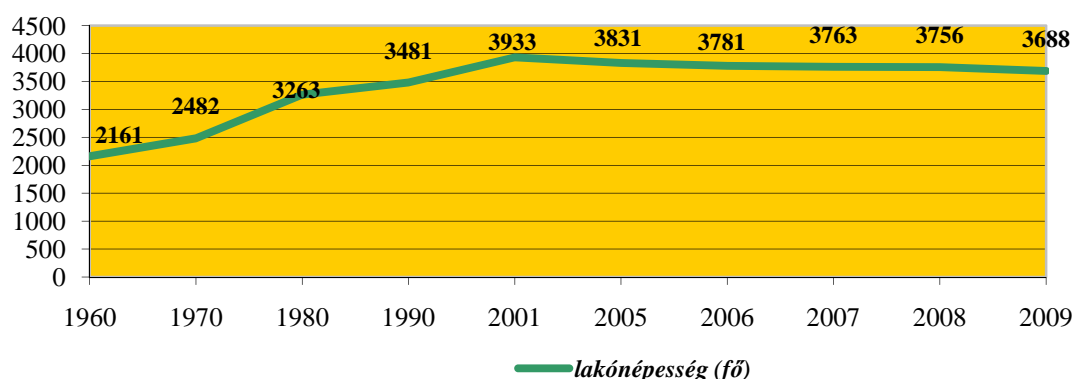
Év	1870	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1980
Bábolna	603	976	1069	1302	1455	2109	1494	1557	1651	2158	2434	3263
Év	1990	1997	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Bábolna	3481	3963	3933	3921	3885	3874	3831	3781	3763	3756	3688	

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Két nagy robbanásszerű változás volt a népesség növekedésében. Az egyik egybeesett a Magyarországon 1880-1920 között lezajlott I. demográfiai robbanással. Ezen időszak alatt Bábolna népessége a duplájára nőtt. A másik növekedési időszak 1949 és 1980 között volt, amikor 30 év alatt szintén megduplázódott a népesség. Bábolna népessége az elmúlt százhusz év alatt 6,5-szeresére nőtt. 1997-re lakossága megközelítette a 4000 főt. Ez a megye lakosságának 1,2 %-át jelentette.

Lakónépesség, Népsűrűség

Bábolna lakónépességének alakulása
1960-2009

A népességszám-változás összetevői:

	Élve születés	Halálozás	Természetes szaporodás	Vándorlási különbözet
2003.	27	26	+ 1	- 35
2004.	29	27	+ 2	- 26
2005.	27	33	- 6	- 38
2006.	33	35	- 2	- 57
2007.	26	34	-8	-20
2008.	35	41	-6	-6
2009.	27	46	-19	-38

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A népesedési folyamatokat megvizsgálva kiderül, hogy Bábolna népesség 1997-ig folyamatosan emelkedett, majd ettől kezdve kismértékben csökkenni kezdett. A népesség csökkenése mögött két dolog áll. Egyrészt a halálozások számát alig meghaladó, illetve csökkenő élveszületési statisztikák, másrészt a növekvő mértékű elvándorlás.

Az újszülöttek számának alakulása 2002–2006. között

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
32	21	28	30	33	26	35	27

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Demográfiai mutatók, élveszületések, halálozások, vándorlás

Természetes szaporodás

Év	Élveszületés - fő -	Halálozás - fő -	Természetes szaporodás
1990	52	21	+31
1991	68	27	+41
1992	60	25	+35
1993	44	24	+20
1994	45	25	+20
1995	48	30	+18
1996	50	27	+23
1997	55	31	+24
1998	39	32	+7
1999	39	22	+17
2000	35	36	-1
2001	34	31	+3
2002	30	25	+5

2003	27	26	+1
2004	29	27	+2
2005	27	33	-6
2006	33	35	-2
2007	26	34	-8
2008	35	41	-6
2009	27	46	-19

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A vizsgált éveket tekintve megállapítható, hogy a természetes szaporodási egyenleget tekintve Bábolna a 2004-es évig szinte mindvégig pozitív értéket mutat. 2005-től azonban az egész országra jellemző fogyás tapasztalható.

A legnagyobb mértékű természetes szaporodás a vizsgált éveket figyelembe véve 1991-ben figyelhető meg, amikor 68 fővel gyarapodott a település lakossága.

Az élveszületések adatait tekintve 2006-ban 33 fővel gyarapodott a település lakossága, ezer lakosra számítva 8,72 gyerek született.

A halálozásokat tekintve 35 ember halt meg az adott évben, ez az érték ezer lakosra tekintve 9,26 fő.

A település szaporodási egyenlege 2006-ban negatív értéket mutat. 2 fővel többen haltak meg, mint ahányan születtek.

Népességmozgás (állandó és ideiglenes vándorlások száma)

Év	Odavándorlás - fő -	Elvándorlás - fő -	Vándorlási különbség
1990	182	117	+65
1991	170	147	+23
1992	211	145	+66
1993	139	119	+20
1994	151	182	-31
1995	199	160	+39
1996	210	158	+52
1997	155	150	+5
1998	140	142	-2
1999	124	155	-31
2000	167	178	-11
2001	177	143	+34
2002	169	181	-12
2003	111	146	-35
2004	122	148	-26
2005	139	177	-38
2006	141	198	-57

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az utóbbi évek adatait figyelembe véve kiderül, hogy 1990-1997. között a vándorlási különbözet jellemzően pozitív volt, vagyis többen költöztek a településre, mint amennyien elköltöztek onnan. Ez a trend azóta megfordult. 1997. után a vándorlási egyenleg rendkívül kedvezőtlenül változott.

1998-2000. között Bábolna nagyközség vándorlási különbözete negatív volt (ugyanaz a természetes szaporodási adatok tekintetében szerencsére nem mondható el), 2001-ben azonban már többletet eredményezett.

2002. óta a vándorlási különbözet negatív, és minden évben magasabb értéket mutat. Fentiek alapján a település népességmegtartó ereje nem mondható jónak, ezért törekedni kell a fiatal népesség minél nagyobb mértékű megtartására, valamint a betelepülők számának növelésére.

Az állandó népességszámot tekintve Bábolna lakossága a következők szerint alakult:

Állandó népesség száma	Összesen - fő -	Ebből férfi - fő -	Ebből nő - fő -
2003.	3834	1864	1970
2004.	3818	1849	1969
2005.	3795	1837	1958
2006.	3750	1823	1927

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A népsűrűségi adatok alapján a település kedvező helyzetben van. Az egy négyzetkilométerre jutó lakosok száma 112,6 fő/km². Fentiek alapján elmondható, hogy a település se nem zsúfolt, se nem ritkán lakott.

Bábolna közigazgatási területéhez 1990-ben még 10, napjainkban már csupán 8 külterületi lakott hely tartozik. Ezek a következők:

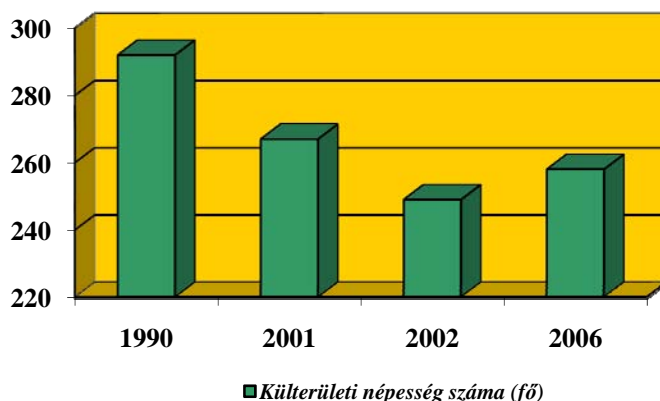
- Farkaskút
- Ritter
- Darányi
- Mihályháza
- Csemerháza
- Kisbábolna
- Kajánd
- Ölbő

Év	Külterületi lakónépesség (fő)
1990	292
2001	267
2002	249
2006	258

A külterületi népesség számának alakulása

Forrás: Bábolnai Puszták állapotfelmérése

**A külterületi népességszám alakulása Bábolnán
1990-2006**

A népesedési folyamatokat megvizsgálva kiderül, hogy Bábolnához tartozó puszták népesség 1990-1997. között folyamatosan csökkent, majd 2002-2007. között kismértékben emelkedni kezdett. A legmagasabb népességszámmal Farkaskút pusztája rendelkezik, ahol a lakónépesség száma 98 fő. Ez az összes külterületi lakott puszták lakosságának 38 %-át jelenti. A gyermekek száma is ezen a külterületi lakott ingatlanon a legmagasabb, 26 fő.

Külterület megnevezése	Lakónépessége	Ebből a gyermekek száma	Ebből a nyugdíjasok száma
Farkaskút	98	26	14
Csemerháza	56	16	8
Ölbő	27	7	3
Mihályháza	21	9	-
Darányi	20	2	2
Kisbábolna	16	2	3
Kajánd	15	2	5
Ritter	5	-	-
Összesen:	258	64	35

Forrás: Bábolnai puszták állapotfelmérése (2006.)

A külterületi lakott puszták népességének 25 %-át a 0-18 év közötti gyermekek, 13,5%-át pedig a nyugdíjasok alkotják.

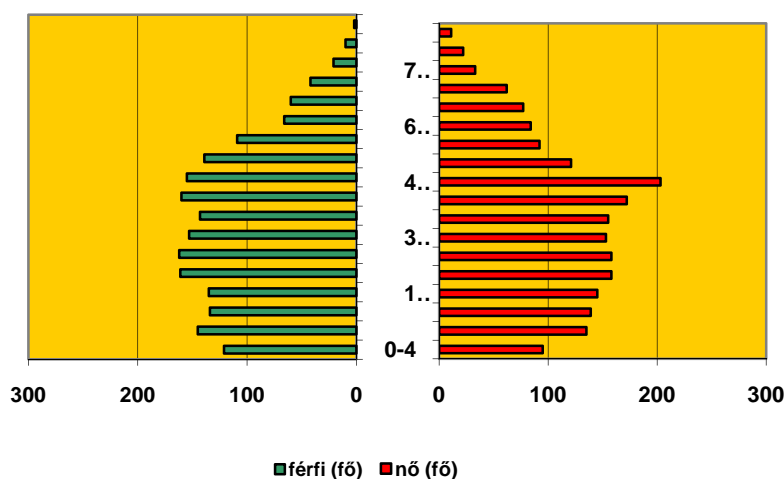
Korcsoporthoz tartozó vizsgálat, demográfiai prognózis

A település nemek és korcsoporthoz tartozó részletes vizsgálatához a 2001. évi népszámlálási adatok állnak rendelkezésre.

Bábolnán a népesség nemek és korcsoporthoz tartozó megoszlása 2001-ben az alábbiak szerint alakult:

Korcsoport	Férfi	Nő	Összesen	Férfi megoszlás %	Nő megoszlás %
0-4	121	95	216	6,3	4,7
5-9	145	135	280	7,6	6,7
10-14	134	139	273	7,0	6,9
15-19	135	145	280	7,0	7,2
20-24	161	158	319	8,4	7,8
25-29	162	158	320	8,4	7,8
30-34	153	153	306	8,0	7,6
35-39	143	155	298	7,5	7,7
40-44	160	172	332	8,3	8,5
45-49	155	203	358	8,1	10,1
50-54	139	121	260	7,2	6,0
55-59	109	92	201	5,7	4,6
60-64	66	84	150	3,4	4,2
65-69	60	77	137	3,1	3,8
70-74	42	62	104	2,2	3,1
75-79	21	33	54	1,1	1,6
80-84	10	22	32	0,5	1,1
85-X	2	11	13	0,1	0,5
Összesen:	1.918	2.015	3.933	100	100
Megoszlás (%)	48,77	51,23	100		

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal – 2001. évi népszámlálási adatok

Bábolnán a népesség nemek szerinti összetételét tekintve a 2001-es évre vetítve megfigyelhető nők többlete, amely főleg az idősebb korosztály körében szembetűnő. A feminitási index – ezer férfira jutó nők száma – 1051 volt.

A „nőfölény” azonban nem minden korosztály illetve korcsoport tekintetében volt igaz. A 0-9 éves korosztályt tekintve a fiúk száma meghaladta a lányokét. Ugyanez volt elmondható a 15-34 év közötti és az 55-59 éves kor közötti bábolnai lakosokról is.

A 60 év feletti korosztály tekintetében a nők száma – minden vizsgált korcsoporton belül –magasabb volt, ami a férfiak alacsonyabb átlagéletkorára is visszavezethető.

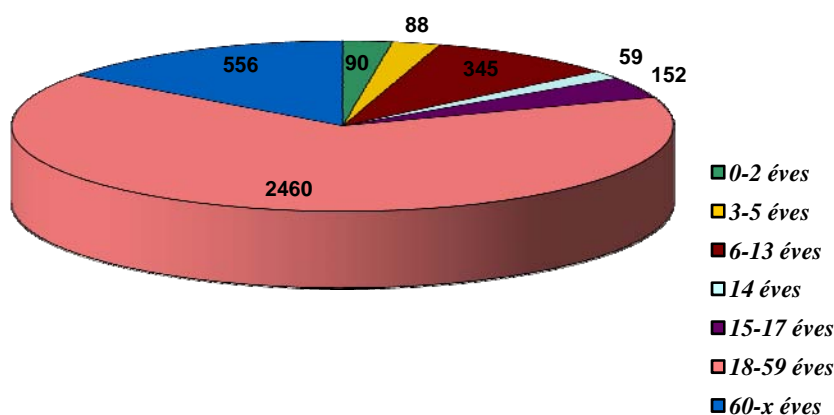
2001-es adatok tekintetében Bábolna lakosságának 19,55 %-a 14 éves vagy az alatti, 12,46 %-a pedig 60 éves, illetve afeletti volt.

Bábolna állandó népességének korcsoportok szerinti megoszlása 2006-ban:

Korcsoport	Összesen
0-2	90
3-5	88
6-13	345
14	59
15-17	152
18-59	2460
60-x	556

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (2006.)

Bábolna lakónépességének korszerkezeti összetétele - 2006.

A lakosságot fiatalos korstruktúra jellemzi, az öregedési index mind a megyei, mind az országos átlagnál kedvezőbb. A gyermekszám folyamatos és nagymértékű csökkenése azonban rövid-, illetve középtávon súlyos problémát jelent.

Bábolna népességének *nemek szerinti* alakulása 2001-2004.

Megnevezés	2001	Megoszlás (%)	2002	Megoszlás (%)	2003	Megoszlás (%)	2004	Megoszlás (%)
Nő	2.015	51,23	2.002	51,06	1.984	51,07	1.991	51,39
Férfi	1.918	48,77	1.919	48,94	1.901	48,93	1.883	48,61
Összesen	3.933	100	3.921	100	3.885	100	3.874	100

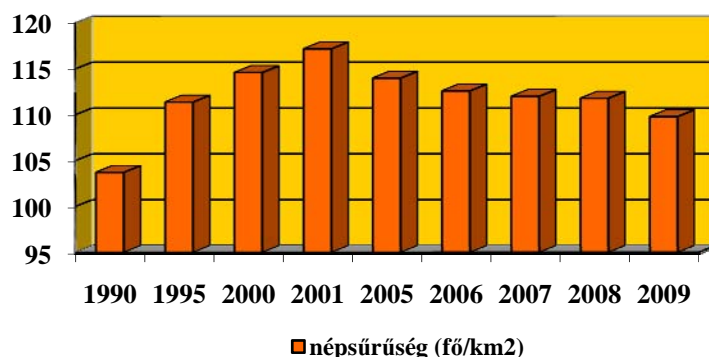
Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A *nemek megoszlását* tekintve 2001-ben a nők tették ki a lakosság 51,23 %-át, vagyis Bábolna lakosságát tekintve a nők száma 97 fővel volt több, mint a férfiaké. Ez az arány 2004-re 51,39 %-ra növekedett. A megoszlási arányszámokat tekintve látható, hogy a vizsgált időszakban (2001-2004. között) mindvégig a nőtöbbség volt jellemző Bábolnára.

A **népsűrűségi adatok** alapján nagyon kedvező helyzetben van Bábolna. Az egy négyzetkilométerre jutó lakosok száma 112,6 fő/km².

A népsűrűség alakulása 1990-2009. között Bábolnán:

**Bábolna népsűrűsége (fő/km²)
1990-2009.**

HUMÁN INFRASTRUKTÚRA - SZOCIÁLIS ELLÁTÁS, SZOCIÁLPOLITIKA

Közfeladatok ellátására szolgáló intézmények

A településen a Polgármesteri Hivatal mellett közösségi célokat szolgáló intézményként működik művelődési ház, posta, tűzoltóság, takarékszövetkezet is és az egészségügyi intézmények.

Egészségügyi intézményekkel való ellátottság

Bábolnán 1948 óta működik körzeti – Bábolna, Bana, Tárkány - orvosi rendelés és gyógyszerár, mely 1976-ban egy fogorvosi rendeléssel bővült.

A nagyközség fejlődésének jelentős állomása volt, amikor 1986-ban elkészült a Mezőgazdasági Kombinat beruházásában a Nyílt Üzemorvosi Szakrendelő épülete. Ettől az évtől kezdve fokozatosan indult el és bővült ki a mai Egészségügyi Központ épületében a szakellátás.

A **Kardirex Egészségügyi Központ Bábolna Kft.** 2005. szeptemberétől működteti a Bábolna Város Önkormányzatával kötött egészségügyi ellátási szerződés keretében a bábolnai Egészségügyi Központban működő járóbeteg szakrendelőt.

Az intézményben központi recepciót, korszerű informatikai rendszert vezettek be, amely megkönnyíti a személyzet munkáját és szolgálja a betegek érdekét is. A szükséges szakvizsgálatokat a röntgen kivételével a szükségletek megjelenésének közelében látják el. 2006. évtől kezdődően a bábolnai lakosok helyben vehetik igénybe a tüdőszűrő vizsgálatot évente egy alkalommal. Ugyanebben az évben két alkalommal kerülhetett sor glaukóma és hallásszűrésre, valamint szerveztek szív-és érrendszeri, nőgyógyászati, urológiai szűrővizsgálatot is, amelyet szép számban vettek igénybe. Szakrendelések: belgyógyászat, fizioterápia, fogászat, fül-orr-gégészet, ideggyógyászat, laboratórium, mozgásterápia, nőgyógyászat, pszichiátria, reumatológia, sebészet, szemészet, terhesgondozás, ultrahang, urológia. Problémát okoz, hogy az épület akadálymentesítése nem megoldott, az orvosok saját erőből nem tudják végrehajtani a szükséges beruházásokat, az épület állagának javítását, eszközbeszerzéseket, ezért ezeknek megoldására az önkormányzat pályázatok tján próbál finanszírozást találni.

A **háziiorvosi** ellátást két orvos végzi a településen. A rendelőben nagyobb fejlesztés 2002. évben történt, amikor új sterilizáló készüléket, légkondicionálót szereztek be. 2004-ben a belső világítás korszerűsítésére került sor. Azóta csak a napi munkához szükséges eszközök pótlása történt meg anyagiak hiányában. Az egyik háziorvos körzetébe 2006-ban 1594 páciens tartozott, a másik háziorvos körze-

tébe 1814 fő tartozik. 2007. január 1-től Bábolna is csatlakozott a Komáromi Központi Ügyelethez, ennek megfelelően a háziorvosok ügyeletet is ellátnak.

A háziorvosi vizsgálatok száma 2006-ban 30.139.

1987-ben az alapellátás részeként indult be a **gyermek körzeti orvosi rendelés**. 1995-től a gyermekorvos az önkormányzattal kötött feladatátvállalási szerződés alapján, mint vállalkozó háziorvos látja el tevékenységét. A gyermekorvosi és védőnői szolgálat a Kardirex Egészségügyi Központ különálló épületrészében működik. A háziorvosi munka magában foglalja a napközbeni betegrendelést, az egészséges tanácsadást, iskolaorvosi munkát. A gyógyító munka mellett nagyon fontos a megelőzés is.

A háziorvosi tevékenység mellett nagy hangsúly helyeződik a prevenciós munkára is. A csecsemő tanácsadást, az óvodások és iskolások szűrővizsgálatait, a védőoltások beadását a védőnővel közösen végzik. A gyermekorvosi munka főleg akut megbetegedések gyógyításából áll, de sajnálatos módon egyre gyakoribbak a krónikus betegségek, állapotok is. Szűrővizsgálatok során vizsgálják a gyermekek táplálkozási és mozgási szokásait, az aktív és passzív dohányzás, valamint az alkoholfogyasztás jelenlétét. A munka során nagy hangsúlyt fektetnek a légzőszervi és allergiás megbetegedések, a mozgásszervi elváltozások és szűrésére és gondozására. A családsegítő központtal és a nevelési intézményekkel jó kapcsolatot ápol a gyermekorvos, kölcsönösen segítik egymás munkáját.

A házi gyermekorvosi vizsgálatok száma 2006-ban 6868.

A **védőnői** feladatokat a Bábolnai II-es körzetben vállalkozási formában, míg az I-es körzetben az Önkormányzattal kötött szerződés alapján látja el a védőnő.

Terhesgondozáson alkalmanként 3-4 fő jelenik meg, a többi kismama magánrendelésre jár.

Csecsemő és gyermekgondozás keretében a 0-6 éves korosztályt látja el a védőnő. Tanácsadás heti egy alkalommal történik.

Évek óta jól működik az egészségnevelés az oktatási intézményekben a pedagógusok hozzáállásának köszönhetően, akik támogatják a védőnő ilyen irányú elképzeléseit.

Problémát jelent a védőnői tevékenység során a pusztákon élők ellátása. Minden óvodás korú kisgyermek jár közösségbe, de sajnos életkörülményeik miatt tisztaságukkal problémák vannak.

A védőnő havi rendszerességgel részt vesz a Gyermekjóléti szolgálat kerekasztal megbeszélésein. A védelemben vett gondozottakhoz kirendelt családgondozóval is jó a kapcsolat.

Minden évben megrendezik az anyatej világnapját, amelyre meghívják azokat az édesanyákat és gyermekeiket, akik legalább fél évig anyatejjel táplálták csecsemőiket.

Rendszeresen gyűjtenek rászoruló családoknak ruhaneműket, lakás felszerelési tárgyakat.

A **fogorvosi ellátást** két szakorvos végzi vállalkozási formában, terület ellátási kötelezettséggel. A fogorvosok Bábolna, Bana, Tárkány települések állandó lakosainak fogászati ellátását végzik. A fogászati ellátás vegyes körzetekben történik, ami azt jelenti, hogy az összes korcsoport számára hozzáférhető a fogászati ellátás, amennyiben Bábolnán, Tárkányon vagy Banán lakik.

A fogorvosok ezen felül ellátják az iskolafogászatot is. Sajnálatos módon ez az ellátás az elmúlt években egyre jobban veszített jelentőségéből, annak ellenére, hogy a fogorvosok az általános iskolában fogászati ismeretterjesztő előadásokat tartanak.

Az egészségügy munkáját az Egészségügyi Központ épületében található Mária Gyógyszertár segíti, mely a privatizáció révén alakult át magángyógyszertárrá.

Képzettség

Bábolna népességének összetétele képzettség szempontjából jónak mondható. A lakosság képzettségi szintje magas, ugyanakkor hiány mutatkozik jól képzett szakmunkásokból. Megnőtt a népesség átlagos iskolázottsága.

1990. óta a 20 éves és idősebb népességből a középfokú végzettséggel rendelkezők aránya 28,5 %-ról 38,2 %-ra változott, vagyis csaknem 10 %-kal nőtt.

A 18 éves és idősebb korosztályból középfokú végzettséggel rendelkezők száma 2001-ben 1045 fő, aránya a megfelelő korúak százalékában 34,9%.

Ugyanezen arányszámok a 25 éves és idősebb népesség felsőfokú végzettsége tekintetében szintén növekedést mutatnak: 1990-ben még 10,5 %, 2001-ben már 12,1 % rendelkezett felsőfokú képesítéssel.

A 25 éves és idősebb korosztályból a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma 2001-ben 310 fő.

Az iskolába nem jártak aránya 30 év alatt az egyhatodára csökkent. 2001-ben az iskolába nem jártak száma – aki az általános iskola első évfolyamát sem végezte el – 3 fő, aránya a megfelelő korúak százalékában 0,1%.

Az általános iskolai végzettségűek aránya pedig 27 %-ról 93,6 %-ra nőtt.

Jelenleg minden harmadik-negyedik felnőttnek legalább érettségi bizonyítványa van, míg korábban csak minden huszadik mondhatta el magáról ugyanezt.

A 25 éves és idősebb emberek egytizede - azaz 10 közül egy - felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezik. A diplomások száma ma közel 13-szorosa az 1960. évének.

A nők között nagyobb az érettségizettek száma (400 fő), mint a férfiaknál (277 fő).

A felsőfokú képzésben, a férfiak vettek valamivel nagyobb arányban részt (186 fő, míg a nők száma 182 fő).

Bábolna 7 éves és idősebb népességének legmagasabb **iskolai végzettség** szerinti megoszlása 2001-ben:

Végzettség	Férfi - fő -	Nő - fő -	Összesen - fő -	Férfi meg- oszlás - % -	Nő megosz- lás - % -	Megoszlás - % -
Még nem végezte el az első osztályt	31	26	57	1,8	1,4	1,57
Általános iskola 1-7. osztály tanulói	259	326	585	14,9	17,4	16,17
Általános iskola 8. osztályát elvégezte	421	606	1.027	24,2	32,3	28,38
Középfokú végzettséggel rendelkező, érettségi nélkül	569	335	904	32,6	17,9	24,99
Középfokú, érettséggel rendelkező	277	400	677	15,9	21,3	18,71
Felsőfokú végzettséggel rendelkező, oklevél nélkül	18	22	40	1,0	1,2	1,11
Felsőfokú oklevéllel rendelkező	168	160	328	9,6	8,5	9,07
Összesen:	1.743	1.875	3.618	100	100	100

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Oktatási intézményekkel való ellátottság

	Intézmény neve	Címe	Tanuló- létszám - fő -	Tantermek száma - db -	Pedagógus létszám - fő -
1	Pettkó-Szandtner Tibor Szakképző Iskola és Kollégium	Mészáros u. 1.	98	6	7
2	Balassi Bálint Gimnázium Bábolnai Kihelyezett Tagozat*	Toldi M. u. 24.	16	3	5
3	Bábolnai Általános Iskola*	Toldi M. u. 24.	379	28	35
4	Bábolnai Zene és Művészeti Iskola	Ácsi u. 4.	167	5	17
5	Bábolna Bölcsőde	Erzsébet u.	15	1	3
5	Bábolna Óvoda	Erzsébet u.	129	5	11
Összesen:					

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás – 2006. évi adatok

* az iskola 2007-ben megszűnt

Alapfokú oktatás és nevelés

Bábolna Városi Óvoda és Bölcsőde

Bábolnán az óvodai és bölcsődei nevelés egy épületben, egy intézményként, de külön-külön szakmai vezetéssel működik.

Az óvoda két külön épületből áll. A régebbi épületben négy csoportszoba és tálalókonyha található. Az újabb, emeletes épületben a másik négy csoportszoba, a gazdasági egységek, a tornaszoba, a TV-video szoba és egy bölcsődei csoport kapott helyet. Saját konyha járul hozzá az egészséges táplálkozás szokásainak kialakításához.

Városunkban egy óvoda működik, amit 1950-ben a bábolnai Állami Gazdaság hozott létre. Alakulásakor 60 személyes volt.

1976-ban a létszámnövekedés miatt a Mezőgazdasági Kombinát – az Állami Gazdaság jogutódja – egy korszerűen berendezett, minden igényt kielégítő óvoda – bölcsőde komplexumot adott át a Bábolnai Községi Tanácsnak.

1981-ben már az újonnan épült óvoda sem tudta kielégíteni az igényeket, ezért még ebben az évben sor került a régi épület bővítésére.

Így alakult ki ténylegesen 8 csoporttal az intézmény. Az óvodai férőhelyek száma 125.

Az intézményben 2002. decemberétől tanúsított ISO 9001:2000 minőségirányítási rendszer alkalmazásával folyik a nevelés.

Nevelési év	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006
Létszám	175	154	149	134	129
Csoportszám	8	8	7	6	5

Forrás: Bábolna Városi Óvoda és Bölcsőde

A 2005/2006-os évben a beírt létszámból más településről bejáró 7 fő, a külső pusztákról bejáró 17 fő óvodás korú gyermek.

Létszámmegoszlás csoportok szerint:

	2005. október	2006. május
Nagycsoport	23 fő	23 fő
Vegyes csoport	22 fő	24 fő
Vegyes csoport	21 fő	26 fő
Vegyes csoport	20 fő	26 fő
Részben osztott középső-nagy	24 fő	23 fő
Részben osztott is-középső	19 fő	21 fő
Összesen:	129 fő	143 fő

Forrás: Bábolna Városi Óvoda és Bölcsőde

A pedagógusi feladatokat 11 fő óvónő és 5 gondozónő látja el. 2006. őszétől főállású fejlesztő pedagógus segíti a problémával küzdő, egyéni nevelést igénylő gyermekek fejlődését.

2006-ban a tanköteles korú gyermekek száma 56 fő, a 2006/2007-es tanévben 45 fő kezdi meg általános iskolai tanulmányait. 11 gyermek a szülők és óvodapedagógusok közös egyetértésével még egy évig óvodai ellátásban részesülhet.

Az óvoda épülete és tárgyi eszközei folyamatos felújítás és újak vásárlása révén megújul, megszépül. Jelentős mértékben javultak a tárgyi feltételek, pályázati lehetőségeknek és az Önkormányzat segítségével köszönhetően. Így a nagyóvoda épületében sikerült valamennyi csoport öltözőszekrényét újra cserélni, új világítótesteket szereltek fel az óvodavezetői- és ételmezésvezetői irodában, a kisóvoda épületében villanybojlert szereltek, a kisgyermekek kerékpárjainak elhelyezésére az óvoda udvarára kerékpártárolót vásároltak. Pályázati összegből a nagyóvoda valamennyi ajtóját, radiátorát újra mázolták. Új tetőt kapott a nagyóvodai homokozó, valamint az udvari fürdőmedence.

A 2007-es esztendőben újabb pályázati forrásból megújult 5 óvodai vizesblokk, lámpatestek cseréjére kerülhetett sor, új burkolatot kapott a lépcsőház, 4 csoportszobában kicserélték a régi linóleumot, valamint a bölcsődei levegőztető teraszt is újra betonozták.

Az óvoda és bölcsőde közös udvarán a legnagyobb problémát az okozza, hogy a 2005. nyarán elvégzett törvényi előírás szerinti kötelező felülvizsgálaton minden udvari játék nem megfelelő minősítést kapott, noha azok 8-10 éve lettek felújítva. A legtöbb játék felújítással sem tehető szabványossá, így azokat 2008-ig le kell cserélni az EU szabványnak megfelelő játékra, vagy le kell selejtezni.

A bölcsőde már 30 éve biztosítja a településünkön élő legfiatalabb korosztály ellátását. Jelenleg 1 csoporttal, 12 férőhellyel az óvoda tagintézményeként szerepel.

A bölcsődei gondozás-nevelés feladata a gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

A részleget kifejezetten bölcsődés korú gyermekek ellátására létesítették. Az épület belső elrendezése, helyiségeinek kialakítása ezen korosztály ellátását szolgálja. A bölcsőde 3, illetve 4 éves korukig biztosítja a gyermekek napközbeni gondozását és nevelését.

A 2005/2006-os évben a 12 férőhelyen 17 kisgyermek gondozása folyik. A 17 gyermekből egy kicsi sajátos nevelési igényű, vele és egy másik gyermekkel heti 2 alkalommal foglalkozik logopédus. Szeptembertől 10 kisgyermek kerül át az óvodába.

A bölcsődében foglalkoztatottak száma 4 fő, ebből 3 gondozónő és egy fő technikai feladatokat lát el. A gondozók közül kettő rendelkezik a felsőfokú csecsemő és kisgyermek gondozói végzettséggel, egy főnél pedig folyamatban van ennek megszerzése.

A bölcsőde tárgyi feltételei rendelkezésre állnak. Hiányosságok az udvari játékok tekintetében vannak, pótlásuk anyagi okok miatt nehézkes.

Gondot jelent mindkét intézménynek a karbantartó hiánya, így a nagyobb javítási munkák elvégzése, valamint a tavasztól-őszig terjedő időszakban a fűnyírás.

Habár az óvoda és a bölcsőde is megfelelő feltételek mellett működik, a fenntartó önkormányzat részére jelentős költségigényt támaszt az épületek fenntartása, felújítása, egyes speciális sajátosságok – pl. tornaszoba kialakítása – finanszírozása. Ezeket az intézmény a benyújtott pályázatokból elnyert összegekből próbálja megvalósítani.

Általános Iskola

A Magyar Királyi Ménesbirtok Elemi Népiskolájának megalakulására 1870-ben került sor, majd a tanítás 1871-ben 2 tanteremben, 2 tagozattal – a mindennapi és az ismétlőiskolával – kezdődött meg.

A **Bábolnai Általános Iskola** új épületét 1983-ban adták át, aminek 1998-ban szükségessé vált a bővítése. Ekkor került sor emeletráépítésre, így valamennyi diák tanítása egy épületben megoldható. A régi iskolaépület nem veszítette el funkcióját, mivel a hagyományostól eltérő osztályok oktatása – kisegítő tagozat - ebben az épületben zajlik. Kisegítő Iskola 1950 óta működött a településen. 2007. szeptember 1. óta integrált nevelés keretében történik az oktatás.

Részben önálló gazdálkodású intézményként 3 épületben üzemel, melyek folyamatosan megújulnak a mai követelményeknek megfelelően. Az osztálytermek száma 28. A tantermeken kívül 2 tornaszoba, sportudvar, könyvtár, számítástechnikai terem és klub, valamint két műhelyterem áll rendelkezésre.

A 2005/2006-os tanévet az Általános Iskola 404 tanulóval kezdte meg, és 402 tanulóval fejezte be. 2 fő tanuló lakóhely változtatás miatt maradt ki az iskolából. A tanulócsoportok száma 22 volt; 183 fő alsó tagozatos (9 tanulócsoport), 205 fő felső tagozatos (10 tanulócsoport), 16 fő sajátos nevelési igényű tanuló (3 tanulócsoport) és 3 fő magántanuló. Az egy osztályra jutó tanulók száma átlagosan 18 fő volt. A főállású pedagógusok száma: 39 fő volt.

Általános iskolai tanulók számának alakulása 2000-2005. között

Év	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tanuló létszám	435	433	419	436	417	404

Forrás: Bábolnai Általános Iskola

A táblázatból jól látható, hogy 2000. és 2002. között folyamatosan csökkent a gyermeklétszám, majd 2003-ban kissé megemelkedett, és 2003-tól kezdődően ismétlen csökkenni kezdett. A gyermeklétszám továbbra is várható folyamatos csökkenése a kapacitások felszabadulását valószínűsíti.

Bejáró diákok száma:

HONNAN	FŐ
Bábolnához tartozó pusztáról (Farkaskút, Ölbő, stb.)	29
Más településhez tartozó pusztáról (Vasdinnye)	9
Egyéb településekről (Tárkány, Bana, Bőny, Szákszend)	31
Összesen:	69

Bejáró tanárok száma:

HONNAN	FŐ
Komárom	1
Győr	2
Nagyigmánd	1
Oroszlány	1
Bana	1
Összesen:	6

Forrás: Bábolnai Általános Iskola 2006.

Az Általános Iskolában a kötelező alapfeladatokon túl kiemelt **nyelvoktatást** és többféle **differenciált képességfejlesztést** végeznek, sokszínű szabadidős tevékenységet biztosítanak a diákok számára.

A helyi pedagógiai program kiemelten kezeli az anyanyelv és a matematika tanítását. Ezenkívül angol és német nyelvből emeltszintű oktatást biztosít a 3. osztálytól a jelentkezőknek. A két nyelv elsajátítását osztrák és dán partnerkapcsolat is segíti. A tanórákon kívüli időben a differenciált képzés és a sport kap hangsúlyt a számos kulturális rendezvény mellett.

Az iskola a költségvetésének megfelelően bővíti eszközállományát. A diákok rendelkezésére állnak a szükséges szemléltető és audio-vizuális eszközök, egy korszerűsített számítógéppark Internet-hozzáféréssel és az új sportcsarnok, amely nyaktaggal kapcsolódik az iskolához.

A tanköteles lakosság döntő része helyben tanul, csak a közép- és felsőoktatási korosztály jár el a településről.

Továbbtanulási mutatók									
Tanév	Gimnázium		Szakközép iskola		Szakmunkás képző		Nem tanul tovább		Összesen
	fő	%	Fő	%	fő	%	fő	%	fő
2002	11	28,9	13	34,2	14	36,8	-	-	38
2003	19	32,2	22	37,28	18	30,5	-	-	59
2004	11	27,0	21	51,0	9	22,0	-	-	41
2005	21	37,0	20	34,0	17	29,0	-	-	58
Összesen:	96		126		95				317

Forrás: Bábolnai Általános Iskola

A **pedagógusok továbbképzéseken** vesznek részt, annak érdekében, hogy a diákok mind magasabb színvonalú oktatásban részesüljenek.

A Bábolnai Általános Iskola 2002. decemberétől tanúsított ISO 9001:2000-es minőségirányítási rendszert működtet.

A 2005/2006-os tanévben a Komárom-Bábolna Többcélú Kistérségi Társulás keretében gyógytornász és gyógypedagógus is segítette az iskola nevelőinek munkáját. Sajnálatos módon egyre több részképesség zavaros (olvasási, számolási képességek zavara) gyermek érkezik az iskolába, akiknek fejlesztése fontos feladat.

A sajátos nevelési igényű tanulókkal heti három alkalommal foglalkozik fejlesztő pedagógus.

Emellett nagyon sok, tehetsége gyermek is tanul a bábolnai általános iskolában. Számukra igyekeznek olyan tevékenységi formákat biztosítani, amely fejlődésüket megkönnyíti. Ilynek az egyéni képességek-

hez igazodó tanórák megszervezése, a nem kötelező, tanórán tanulható tantárgyak tanulása, tehetség-gondozó foglalkozások, továbbtanulás segítése.

A tanulmányi versenyeken kiemelkedő eredményeket érnek el az iskola diákjai.

Az általános iskola fejlesztései között 2005/2006-os tanévben a napköziben lecserélte az előregedett főzőüstöket, valamint a tálalópultot. További fejlesztésként szerepel sport és számítástechnikai eszközök beszerzése. A fejlesztő pedagógiai és logopédiai foglalkozások megtartására új helyiséget alakítottak ki. Elkészült az iskola honlapja is, így az érdeklődők a világhálón keresztül is megismerhetik az iskolát.

Az iskola tervei között szerepel három tanterem teljes felújítása, bútorzatának lecserélése, valamint az iskolai étterem tálalópult rendszerének felújítása. A régi iskola épülete évek óta visszatérő probléma. Az itt található technikai szaktantermek felújításra, átalakításra várnak. Az iskolának ezen épülete az átalakításra érvényes építési engedéllyel rendelkezik.

Az iskola rendezvényei kiemelt jelentőséggel bírnak. Nemzeti ünnepeinkre méltóképpen készülnek a diákok, színvonalas előadásaikkal színesítik a városi megemlékezéseket.

A téli időszak eseményei a Mikulás-ünnep, a karácsonyi játszóház.

A tavaszi programok a jelmezbállal kezdődnek, majd tavaszi játszóház, a házi versenyek, a Víz világnapja, a gyermeknap, sportrendezvények kerülnek megrendezésre.

Középfokú oktatás

Pettkó-Szandtner Tibor Lovas Kollégium és Szakiskola

A Pettkó-Szandtner Tibor Lovaskollégium és Szakiskola viszonylag fiatal intézmény, hiszen 1999-ben alapította a bakonyszombathelyi Bakony MFR Egyesület.

Az iskola Kisbéren kezdte meg működését Bakony szakképző Iskola és Kollégium néven, a Bakonyi Lovas-Gazda Egyesület fenntartásában. A gyakorlati képzést a Bábolnai Arab Ménesben végezték.

2001-től átmenetileg a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. vette át a fenntartói feladatokat, de továbbra is megmaradt az elméleti és gyakorlati oktatás kettős helyszíne.

2002-ben a Bábolna „Shagya” Közhasznú Alapítvány fenntartói jogának engedélyezésével az iskola székhelye átkerült Bábolnára, a volt Menedzsment szálló épületébe. Ettől az időtől lett az iskola neve Pettkó-Szandtner Tibor Lovaskollégium és Szakiskola – méltó megemlékezésül Bábolna világhírű ménesparancsnokáról.

Az iskola fő profilja a lótenyésztő és belovagló szakember utánpótlás képzése. A célkitűzések között szerepel az európai szintű, nemzetközileg is helytálló lovas szakemberek felkészítése.

Az iskola országos beiskolázású szakképző iskola. A képzés két szinten történik, 9-10. évfolyamon történő általános műveltség megalapozása együttműködési megállapodás keretében a Magyar Műhely AMK Általános Iskola és Gimnáziumban, amíg a szakmai orientáció és a szakképzés Bábolnán folyik.

Az iskolának saját kollégiuma van, a diákok nagyobb része bentlakásos. A tanulók három-négyágyas szobákban vannak elhelyezve. Minden szobához külön vizesblokk tartozik.

Az iskola alaptevékenysége:

Általános középfokú oktatás

Szakiskola 9-10. évfolyam; a középfokú általános oktatás, az általános műveltség megalapozása, pályaorientáció, szakmai előkészítés.

Szakmai középfokú oktatás

Szakiskola 1/11 és 2/12 évfolyam; szakmai vizsgára felkészítés

Kollégiumi ellátás

Balassi Bálint Gimnázium Bábolnai Kihelyezett Tagozata

A 2002/2003-as tanévtől esti oktatás keretében megkezdte működését Bábolnán a budapesti **Balassi Bálint Gimnázium Bábolnai Kihelyezett Tagozata**. Az oktatás az Általános Iskola épületében folyt a 2006/2007-es tanév végéig.

Az iskolában 2005. szeptemberében a 4. tanév kezdődött meg, így a 2005/2006-os tanév végén gimnáziumi érettségire került sor a település életében először.

A tanévet 46 tizenkettedik évfolyamos diák kezdte meg, akik közül 44-en jutottak el az írásbeli érettségi vizsgáig.

Az esti gimnáziumban a 2005/2006-os tanévben már csak egy évfolyam, a tizenegyedikesek voltak jelen 16 fővel.

Bábolnai Zene és Művészeti Iskola

Az oktatási szféra sajátos, különös jelentőségű szeletét képezi a művészeti képzés. A Bábolnai Zene és Művészeti Iskola magánfenntartású alapfokú művészetoktatási intézményként 1995. szeptemberében alakult. Az oktatás két hangszeres tanszakon, trombita –rézfúvós és klarinét – fafúvós tanszakon, valamint elméleti – szolfézs szakon indult el. A tanuló diákok száma 70 fő, tanári létszám 4 fő volt.

Tanévről tanévre nőtt mind a tanszakok, mind a tanulók és tanárok száma. Az 1998/1999-es tanévben Ácson kihelyezett tagozat indult 30 tanulóval.

Szervezeti fejlődése			
Tanév	Tanszak	Tanári létszám	Tanuló létszám
1998/1999	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora szolfézs, zenekar, néptánc, moderntánc	11	130
1999/2000	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora, hegedű, zenekar, szolfézs, néptánc, moderntánc	13	130
2000/2001	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora, hegedű, ütő, zenekar, szolfézs, néptánc, moderntánc	14	140
2001/2002	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora, hegedű, ütő, zenekar, szolfézs, néptánc, moderntánc, dráma-színjáték	15	160
2002/2003	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora, hegedű, ütő, zenekar, szolfézs, néptánc, moderntánc, dráma-színjáték, képzőművészet	17	170
2003/2004	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora, hegedű, ütő, zenekar, szolfézs, néptánc, moderntánc, dráma-színjáték, képzőművészet	17	170
2004/2005	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora, hegedű, ütő, zenekar, szolfézs, néptánc, moderntánc, dráma-színjáték, képzőművészet	17	170
2005/2006	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora, hegedű, ütő, zenekar, szolfézs, néptánc, moderntánc, dráma-színjáték, képzőművészet	17	173
2006/2007	klarinét, furulya, fuvola, cselló, trombita, tenorkürt, zongora, hegedű, ütő, zenekar, szolfézs, néptánc, moderntánc, dráma-színjáték, képzőművészet	17	167

Forrás: Bábolnai Zene és Művészeti Iskola

Az iskola az állami zeneiskolákkal megegyező tematikával tanít és vizsgáztat, a végzettséget igazoló bizonyítvány is államilag elfogadott.

Közbiztonság, rendőrség, tűzoltóság helyzete

Közbiztonság

A település közrendjének, közbiztonságának fenntartásában a bábolnai Rendőrőrs, a Komáromi Rendőr-főkapitányság, a Bábolnai Polgárőr Egyesület valamint a Katasztrófavédelmi Igazgatóság munkatársai vesznek részt.

Bábolna Város Önkormányzata 2005. évben a rendőrség létszámának a városban történő elhelyezésére megfelelő helyiséget bérelt a Nemzeti Ménesbirtok Kft-től.

Ezen kívül az önkormányzat lakhatást biztosít egy, a területen dolgozó rendőr és családja számára.

Évente megújított együttműködési megállapodás van a rendőri munkát támogató polgárőrséggel.

A komáromi rendőrkapitányság a településen működő helyi képűség szerkesztőségébe heti frissítéssel eljuttatja az adott területre vonatkozó jelentősebb, rendőri intézkedést igénylő eseményekről készített tájékoztatókat, ezzel is kérve a lakosság segítségét a bűnesetek felderítése érdekében.

Bábolna Város vonatkozásában a településen elkövetett jogsértések száma a következőképpen alakult:

	2001	2002	2003	2004	2005
Személy elleni bűncselekmények	1	3	6	6	5
Közlekedési bűncselekmények	6	8	2	5	10
Házasság, család, ifjúság és nemi erkölcs elleni bűncselekmények	1	1	5	-	261
Államigazgatás, igazságszolgáltatás és a közelet tisztasága elleni bűncselekmények	1	1	-	3	2
Közrend elleni bűncselekmények	17	4	15	21	9
Gazdasági bűncselekmények	-	2	3	3	1
Vagyon elleni bűncselekmények	91	82	88	62	83
Honvédelmi kötelezettség elleni bűncselekmények	-	-	-	-	-
Jogsértések száma összesen	117	101	119	100	371

A kapitányság illetékességi területén lévő települések közül Bábolna város területén a bűncselekmények 5,5 %-át követték el. A bűnügyi fertőzöttség, azaz a 100.000 lakosra jutó bűncselekmény szám 4.380, ami Bábolna városban 2694.

A város területén az évente ismertté vált jogsértések száma 100 körüli.

Az ismertté vált bűncselekmények közül 43 volt büntetett, és 62 vétség. A teljes bűnözés 64,8 %-a vagyon elleni, 14,3 %-a közlekedési, 6,7 %-a személy, 1,9 %-a államigazgatás, igazságszolgáltatás és a közelet tisztasága és 1-1 %-a gazdasági és a házasság, család, ifjúság és nemi erkölcs elleni főcsoportba tartozó.

A Bábolnai Polgárőr Egyesület feladata a bűnmegelőzés. Éjjel nappal önálló és a rendőrséggel közös akciókban vesznek részt.

A KEM katasztrófavédelmi Igazgatóság Bábolna város területén veszélyes létesítményként tartja nyilván az ESCA Kft-t, a hűtőházban használt ammónia hűtőközeg miatt, valamint a Bábolna külterületén található IKR Zrt. folyékony műtrágya gyártó üzemét.

A város területén nincs olyan kijelölt közút, amely veszélyes anyagok szállítását engedélyezné. Engedélykötelezettség alá csak a legveszélyesebb anyagok tartoznak, ezért kevésbé veszélyes anyagok szállításával és balesetével számolni lehet a településen.

A veszélyhelyzetek kezelésének magasabb színvonalú végrehajtása érdekében 2004-ben a katasztrófavédelmi igazgatóság végrehajtotta a település fontosabb objektumainak, szolgáltatóinak felmérését.

A településen életvédelmi létesítmény nem található, a város polgárainak riasztását 2 darab lakossági sziréna biztosítja.

Bábolnai Polgárőr Egyesület

1997. decemberében alakult 19 fővel. A bírósági bejegyzés 1998. áprilisában történt meg.

A polgárőrség fő feladata a bűnmegelőzés. Éjjel-nappal önállóan, illetve a rendőrséggel közösen végzik feladatukat. Álló-figyelő és mozgó-figyelő szolgálatot látnak el. Fontos feladatuknak tartják a gyermek és ifjúságvédelmet, ennek érdekében megfigyelést végeznek az iskola és óvoda környékén. Jó kapcsolatot ápolnak a Gyermek Önkormányzattal, segítik rendezvényeik biztosítását. Környezetvédelmi akciók keretében, a településre bevezető útszakaszok mentén történő hulladékgyűjtés során biztosítják a közlekedés biztonságát. Tűzeseteknél és baleseteknél is segítséget nyújtanak. Biztosítják továbbá a településen megtartott rendezvények biztonságos lebonyolítását.

Önkéntes tűzoltóság

Bábolnai Önkéntes Tűzoltó Egyesület

A Bábolnai Üzemi Tűzoltóság 1963-ban alakult meg, döntően a mezőgazdasági nagyüzem mentő és tűzvédelmi feladatainak ellátására. Kezdetben kézi és hordozható eszközökkel, majd kismotorfecskendővel dolgoztak. Az Állami Tűzoltóságok által használatból kivont gépjárműfecskendők felújítása és üzembe állítása útján egyre inkább korszerűsödött Bábolnán az eszközkészlet.

1997. május 4-én – Szent Flórián napján – a kor szabta feltételeknek és lehetőségeknek nyomán a Bábolnai Üzemi Tűzoltóság Bábolnai Önkéntes Tűzoltó Egyesületté alakult át.

Csermák Hugó Önkéntes Tűzoltóság

A Csermák Hugó Önkéntes Tűzoltóságot Bábolna Város Önkormányzata és Ács Nagyközség Önkormányzata alapította 2005-ben és köztestületként működik. 2005. december 12. óta a 105-ös segélyhívó vonal bekapcsolása után I. riasztási fokozatban, önállóan látják el a tűzoltási és kárelhárítási feladatokat.

Működési területük Ács, Bábolna közigazgatási területét, valamint az M1-s autópálya megyehatárig terjedő területét érinti.

Az Önkéntes Tűzoltóság 8 főből áll, minden személy havi vezénylési terv szerinti ügyeleti szolgálatot lát el. Az ügyeleti szolgálat 24 + 8 órás szolgálati rendben működik. A működési területen a beérkezett jelzést követően 8-10 percen belül megkezdik a kivonulást.

A káresemények felszámolásához három tűzoltó járművel rendelkeznek. A járművek fűthető, három szerállású szertárban vannak készenlétbe állítva.

A tűzoltóparancsnokság híradástechnikai háttere biztosított.

Az önkéntes tűzoltóság fenntartásának pénzügyi fedezetét állami támogatás, valamint Ács Nagyközség Önkormányzatával kötött támogatási szerződés biztosítja.

Az önkéntes tűzoltóság a tűzoltói hagyományokat folytatva jó kapcsolatot ápol a környezetükben lévő hivatalokkal, társadalmi szervezetekkel és a lakossággal.

Kultúra, művészet, sport

A lakosság szellemi életének alakításában fontos szerepet játszanak a különböző kulturális programok. Bábolnán több könyvtár, múzeum és egy színház is található. A kulturális programok szervezése során fontos az igények mind szélesebb körű kielégítése és figyelembevétele, a hagyományok ápolása, új elképzelések megvalósítása.

A helyi kulturális élet meghatározó súlyú szereplője Bábolna Város Önkormányzata. Az utóbbi esztendőben mind saját rendezvényeivel, mind pedig az intézményekkel, a létrejött civil szervezetekkel és a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzattal (GYÖK) együttesen képviselik a magyar kultúra ápolását, a hagyományos és időszaki kulturális rendezvények bonyolítását.

Az alapvetően az intézményekhez kötődő városi rendezvénykínálat egyre szélesebb és sokrétűbb.

A kulturális értékteremtés, a művészet fontos a város számára úgy, mint a település arculatának meghatározója. Ennek fényében értékelendők a helyi alkotók, akiknek kiállítása minden évben a Kukorica Fesztivál keretében kerül megrendezésre.

A város kulturális sokszínűsége – mint minden közösség esetében – önmagában is értéket képvisel. Ennek a sokszínűségnek a fenntartásában fontos szerep jut a civil szervezeteknek, egyesületnek, amelyek részt vesznek a kulturális folyamatok alakításában.

Az önkormányzat, az intézmények, a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat és a társadalmi szervezetek

közös programjai a településen:

Január:

- megyei sakkverseny

Február:

- Borverseny
- Farsangi Bál Nyugdíjasoknak
- Szülők és Nevelők Bálja

Március:

- Nőnap mulatság
- március 15.-i megemlékezés

Április:

- Borverseny
- Bábolnai Sonka Fesztivál
- A Muzsika Hangjai Gálaest
- Magyar Rendőrség Napja

Május:

- Majális
- horgászverseny
- Nepomuki Szent János ünnepi búcsú
- Nemzetközi Kamionos Fesztivál

Június:

- Pünkösdi Hangverseny
- Gyermeknap
- Pedagógusnap
- Nemzetközi Veterán Motoros Találkozó
- Szent Iván Éji Mulatságok

Július:

- Semmelweis-nap

Augusztus:

- Augusztusi Falunapok
- Augusztus 20.-i megemlékezés
- A Csipke Ünnepe

Szeptember:

- Kukorica Fesztivál
- Segítők Napja
- Bábolnai Nemzetközi Gazdanapok

Október:

- Idősek világnapja
- Postások köszöntése
- Október 23.-i megemlékezés
- A Muzsika Hangjai Gálaest

November:

- Erzsébet bál
- Véralók Ünnepe
- Katalin bál
- Hetven éven felüliek vacsorája
- Segítők napja
- A város legidősebb lakosainak köszöntése

December:

- Utazó Mikulás
- Adózók Fogadása
- Városi Karácsony
- Nagycsaládosok Karácsonya
- Karácsony váró hangverseny
- Előszilveszter nyugdíjasoknak

A város kulturális életét gazdagítják és színesítik a város intézményeinek a programjai, valamint a civil szervezetek rendezvényei is.

Kiemelt jelentőségű rendezvény az Önkormányzat által minden év szeptemberében megszervezésre kerülő Kukorica Fesztivál.

A Bábolnai Zene és Művészeti Iskola évente több alkalommal szervez koncerteket és előadásokat, amelyek igen nagyszámú közönségnek nyújtanak szórakozási lehetőséget.

Kiemelt jelentőségű rendezvény az általános iskola szervezésében évente megrendezésre kerülő hagyományos sakkverseny. Ugyancsak népszerű a szülői munkaközösség által szervezett Szülők és Nevelők Bálja. Itt kell megemlíteni az Óvoda és Bölcsőde által szervezett Katalin Bált, mely szintén fontos szerepet tölt be a rendezvények sorában valamint a település életében.

A Bábolnai Aranyhal Horgászegyesület is szervez különböző programokat az érdeklődők számára.

Említésre méltóak, és idegenforgalmi szempontból is jelentősek a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. által szervezett rendezvények, melyek közül nemzetközi elismerést vívott ki a „Bábolna Derby”, az augusztus 20.-ához kapcsolódó **Bábolnai Ünnepi Napok** fogathajtó versennyel és népművészeti vásárral, a szeptemberi **Bábolnai Nemzetközi Gazdanapok** elnevezésű hagyományos szakkiallítás és vásár.

Bábolna Város idősebb korosztályának is jó szórakozási lehetőségei vannak, itt meg kell említeni a nyugdíjas kirándulásokat, hagyományos bogrács partykat és a jó hangulatú zenés esteket is.

A Vöröskereszt Bábolnai Alapszervezete az év folyamán több programot szervez, mint kirándulás, kiemelt véradóknak szóló ünnepség.

A Mátray Ház Kft. kiemelt szereplője a város kulturális életének. Minden esztendőben megrendezésre kerül „A csipke ünnepe”, amelynek a Bábolnai Sportcsarnok ad otthont.

A **Bábolnai Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat** saját szervezésben is kiváló programokkal (SULI-BÖRZE – pályaválasztási segítség az általános iskolás végzősöknek, Nostalgia buli kicsiknek – nagyoknak, hagyományos „Szentivánéj” programsorozat, nemzetközi ifjúsági találkozó évente 2 alkalommal) szórakoztatja a helyi lakosságot - nemcsak az ifjúságot - és a településre látogató vendégeket:

A kulturális rendezvények anyagi forrásainak előteremtésére és a programok körének bővítése érdekében az önkormányzat évről-évre pályázatokat nyújt be sikeresen.

Bábolna város figyelmet fordít a nemzetközi kapcsolatainak folyamatos ápolására is. Ennek keretében például bábolnai nyugdíjasaink vendégül látták a Hidaskúrti nyugdíjasokat egy hangulatos kirándulás keretén belül. Ez a kapcsolat hosszú évekre vezethető vissza, hiszen minden évben találkozik a két település nyugdíjasai.

A lakossági és egyéb visszajelzések azt mutatják, hogy a rendezvények egyre nagyobb népszerűsége tesznek szert, látogatottságuk folyamatosan nő. Folyamatos célkitűzés, hogy a település lakossága olyan szolgáltatás részesévé válhasson, amellyel minden tekintetben elégedett lehet.

Bábolna Városi Könyvtár, Művelődési- és Sportközpont

2007-ben alakult meg a Bábolna Városi Könyvtár, Művelődési- és Sportközpont intézménye. Az intézmény magában foglalja a Városi Könyvtárat, a Művelődési Központot valamint a sporthoz kapcsolódóan a Városi Sportcsarnokot és a Sportpályát.

Városi Könyvtár

Az **1952**-ben alakult könyvtár eredetileg az Állami Gazdaságé volt, a rendszerváltással egyidőben került a nagyközség kezelésébe.

A 2002-ben felújított épület egy folyamatosan bővülő állománnyal, valamint magas szintű szolgáltatásokkal áll az olvasók rendelkezésére.

Napjainkra a könyvtári dokumentumok száma **20.117** darab, mely már nem csak könyvekből, hanem műsoros videokazettákból, CD lemezekből, hangkazettákból, multimédiás anyagokból és rendszeresen járatott népszerű folyóiratokból, napilapokból áll.

Gyűjtött állományában idegen nyelvű kiadványok is szerepelnek, tekintettel a magas szintű német és angol oktatásra. A könyvtárba beiratkozottak száma **305 fő**, ez a település lakosságának 8,06 %-a. (2006.)

Dokumentumokhoz való hozzáférés módjai: helyben használat, kölcsönzés

A kikölcsönzött könyvtári dokumentumainak száma éves szinten meghaladja a **13.398** darabot. 2005. évben a kikölcsönzött könyvtári egységek száma 1000 lakosra 3477 darab volt.

	<i>darab</i>	<i>Érték (Ft)</i>
<i>Állományegységek</i>	20 066	7 382 988
<i>2007. évi beszerzés</i>	196	359 999
<i>Összesen</i>	20262	7 742 987

A helyi kultúra egyik kiemelt szeletét jelentik a múzeumok.

Lovas Múzeum

A '70-es években a Szapáry-kastély épületében kialakítottak egy kizárólag hivatalos és protokoll vendégek által látogatható helyiséget, ahol a bábolnai lótenyésztés emlékeit és díjait mutatják be, kiegészítve a protokoll látogatásokról készült fotókkal.

Ennek a gyűjteménynek egy része került át a mai lovasmúzeumba, ami az egykori Tiszti Kaszinó épületében kapott helyet, és amely a kaszinó épületének 1996-ban befejezett felújítását követően nyerte el végleges formáját.

A múzeum két kiállító teremből áll. A két évszázados hagyományokra visszatekintő arab-lótenyésztés történetével ismerkedhet meg a látogató a múzeum egyik termében. A ménesbirtok latin és német nyelvű alapító levelétől a korabeli lószerszámokig számos érdekesség várja a lovak iránt érdeklődőket.

A másik terem a rekordoké, ahol a Bábolnán tenyésztett lovak által a különböző versenyeken nyert díjak láthatók. Közülük a legértékesebbek Imperiál nevéhez fűződnek. A magyar lótenyésztés büszkesége Nyeszkenyepusztán született, annak ellenére, hogy beteges csikó volt, kiváló mén és versenyló lett.

Kocsimúzeum

A kocsimúzeum, mely a fogathajtás és a kocsigyártás történetéből ad ízelítőt, 1980-ban került kialakításra. A stílusosan létrehozott helyiségben 20 darab különböző eredetű, korú és típusú jármű kerül bemutatásra. Megtalálható itt a hagyományos parasztszekértől kezdve a vadász- és postakocsin át a modern versenyfogatokig minden. A muzeális értékű kocsik egy részét a lovasbemutatók alkalmával ma is használják (pl. a híres bábolnai ötösfogatot).

A különféle kocsitípusokon kívül kiállításra került 3 darab díszes, magyaros stílusú lószerszám is, melyek mindegyike kézi munkával készült egyedi darab.

A különféle kocsitípusokon kívül a múzeumban kiállításra került több kézi munkával készült, egyedi, díszes, magyaros stílusú lószerszám.

Kamaraszínház

A történelmi ménesudvarban található a lóistállóból kialakított 176 férőhelyes elegáns színházterem, amelyhez fogadások lebonyolítására alkalmas különleges hangulatú fogadótér csatlakozik.

A színház- és konferenciaterem modern technikával van felszerelve, többek között ötnyelvű szinkrontolmács-berendezés működik benne.

Az elmúlt időszakban rendszeresek voltak a kamaraszínházban a tudományos és szakmai tanácskozások, valamint a hagyományos színházi előadások.

Bábolnai Szabadidőközpont színházterme

A Szabadidő Központ épületében található a 267 férőhelyes színházterem, amely sok éven keresztül moziként üzemelt. A színházteremben a bábolnai Zene és Művészeti Iskola diákjai évente több alkalommal adnak koncerteket, amelyek nagyszámú közönségnek nyújtanak szórakozási lehetőséget. Itt kerülnek megrendezésre a nemzeti ünnepekhez kötődő megemlékezések, gyermekprogramok, és a Nőnap rendezvények is.

KOMMUNIKÁCIÓ

Kommunikáció, tömegtájékoztatás, médiumok

Bábolnai Fórum

A „Bábolnai Fórum” című havonta megjelenő önkormányzati lap immár tizenkilencedik évfolyamába lépett. Ha bárki betér a városi könyvtárba, és kezébe veszi a gondosan archivált és éves bontás szerint bőrkötésben tárolt újságpéldányokat, tapasztalhatja, hogy az 1990-es évek elejétől napjainkig mind küllemében, mind pedig tartalmában sokat változott a lap. Komoly átalakuláson 1998-ban ment át, amikor is az akkori főszerkesztőnek köszönhetően új megjelenésben és új tartalmi koncepciókban jelent meg.

2007. januárjától minden újság első kettő és utolsó két oldala jelenik meg színes nyomtatásban. Továbbra is fontos szempont, hogy a lap ingyen jusson el Bábolna minden családjához.

Az újság tartalmát tekintve képes tudósításokat közöl a településen zajló eseményekről, rendezvényekről, hiszen csak ezáltal szerezhet mindenki tudomást szűkebb környezetünk életéről.

Fontos továbbá, hogy a bábolnai lakosokat tájékoztassa azokról az eseményekről, melyek akár az önkormányzat, akár más, például civil szerveződések kezdeményezésére valósulnak meg. Nagy gondot kell fordítani az önkormányzati intézmények – Bábolnai Általános Iskola, Bábolna Városi Óvoda és Bölcsőde, Szociális Gondozási Központ, Idősek Klubja, Bábolnai Szolgáltató Kft., Bábolna Városi Könyvtár, Művelődési- és Sportközpont - működéséről, tevékenységéről szóló írások megjelentetésének. A cikkek írásába a tájékoztatás hitelessége érdekében a szerkesztőség továbbra is bevonja az intézményvezetőket, az intézmények dolgozóit.

Talán a legfontosabb, hogy városunk lakói első kézből kapott, hiteles információkhoz jussanak az önkormányzat munkáját illetően. Mindezt „Önkormányzati híradó” című rovaton belül olvashatják, mely elsősorban tájékoztatót tartalmaz a képviselő-testület üléseiről, az ott elhangzottakról, a testület határozatairól. Kiemelten kapnak helyet lapunkban az önkormányzat lakosságot érintő közleményei, hirdetményei, de helyet biztosítunk minden olyan közhasznú hirdetésnek, mely Bábolnával kapcsolatos. Természetesen fizetett hirdetések megjelenítését is lehetőség nyílik.

Eddig is kiemelt cél volt, hogy lapunk hasábjaira becsempésszünk egy kis szépirodalmat, irodalomtörténetet. Ezentúl is arra törekszünk, hogy minél több helyet kapjon újságunkban az irodalom, a művészet, vagy akár a helytörténet.

Fontos rovat a Bábolna sportéletét feldolgozó rész, mely újságunk végén kap helyet. Szerencsére sok mondanivalónk van e témában, hiszen Bábolna tradicionálisan sportszerető település. Tudósításokat, riportokat, beszámolókat közölünk labdarúgásról, kézilabdáról, tekéről, iskolai- és gyermeksportról, a sportcsarnokban rendszeresen zajló eseményekről, horgászatról, vagy akár lovassportról.

A Bábolnán működő egyházak – katolikus, református és esetleg evangélikus – hírekkel, írásos megnyilvánulásaikkal rendszeresen megjelennek lapunkban. Jelenleg a katolikus egyház misarendjét közöljük, nagyon ritkán megjelennek plébános úr tollából cikkek.

Napi politikával nem foglalkoztunk, és ezt követően sem szeretnénk foglalkozni. Politikai témájú írásokat kizárólag választási kampányidőszakban közölnék a jövőben is, ha lehetséges, a lap mellékletében, a kiegyensúlyozottság elvét szem előtt tartva.

Bábolna Televízió Kht.

A Bábolnai Televízió Kht. azzal a céllal működik, hogy a lehető legjobb minőségben tudjon eleget tenni műsorszolgáltató kötelezettségének. Műsorait a kábelhálózaton keresztül juttatja el Bábolna lakosságához. Ennek megfelelően a lakosság túlnyomó része a televízió jóvoltából hozzájuthat a helyi információkhoz.

A televíziónál három főállású alkalmazott dolgozik, valamint több külsős munkatárs bemondói, riporteri, vágó operatőri feladatok ellátására.

A műsorszolgáltatás keretében előben közvetítik a Képviselő-testületi üléseket, több helyi eseményről tudósítanak, ideértve a közéleti, kulturális és sporteseményeket.

A szerkesztett adások témáit is elsősorban a helyi események, történések feldolgozása adja. A sportrovatban elsősorban a kézilabda és labdarúgó mérkőzések összefoglalói kapnak helyet, illetve itt adnak hírt a tekecsapat eredményeiről, és a gyermekeket érintő sporteseményekről. A televízió 24 órás képűség szolgáltatással áll a lakosság szolgálatára. A helyi igényekhez igazodva háromféle hirdetési kategóriát – lakossági, vállalkozói és közhasznú – alkalmaznak. Állandó rovataikban – televízió közleményei, önkormányzati hírek, iskolai hírek, hirdetések, magazin, kisokos – naponta átlagosan hatvan oldalnyi hirdetés jelenik meg. A Bábolna Televízió Kht. jelenleg a Polgármesteri hivatal épületében, a részükre külön kialakított két stúdióban működik. Felszereltségük, technikai eszközeik hozzávetőlegesen megfelelnek a kor követelményeinek. Az önkormányzat tervei között szerepel egy magasabb színvonalú stúdió kialakítása a televízió részére.

Lakossági érdekérvényesítés, részvételi lehetőség a döntéshozatalban

Rendszeresen kikérik a lakosság véleményét kérdőívek kiadásával, továbbá a honlapon keresztül e-mail továbbításával is adott a lehetőség az információk, lakossági észrevételek, érdekérvényesítések számára. Az Önkormányzat a gyors ügyintézésért személyes fogadóórákon kívül a közvetlen távbeszélő vonalak, illetve internetes e-mail-ek elérhetőségével is segíti. Ezek mellett rendszeresen tartanak a különböző aktuális témákban lakossági fórumokat ill. vannak nyilvános testületi ülések a településen.

GAZDASÁGI BÁZIS

Gazdaság, foglalkoztatottság

A Bábolna név hallatán Európában egykor szinte mindenhol a gazdaságra és a lótenyésztésre asszociáltak, hiszen a település a magyar mezőgazdaság egyik jelentős termelési és fejlesztési központja volt. A település életét és fejlődését a kezdetektől nagyban befolyásolták az itt kialakuló, illetve az ide települő gazdasági társaságok, vállalkozások, cégek. Ezek közül is Bábolna kialakulásától kezdve a meghatározó tényező mindenkor az egykori Ménesintézet, illetve utód szervezetei voltak. A Bábolna Rt. végelszámolása után átalakult a gazdasági struktúra, ma az IKR Zrt. és számos kisebb vállalat vált mozgatórugóvá a városban. A településre újabb cégek települnek be, mint a 2004-ben kialakított ipari területre, amely 2006-ban nyerte el az Ipari Parki címet az elsőként betelepülő cég, a J.H. Ziegler EERC Kft. A mezőgazdasági arculat átalakult, termelő - ipari szektorok jelentek meg, és ez az átalakulás lehet Bábolna város munkaerő piaci jövője.

GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK

2006-ban a városban működő vállalkozások száma **442** volt, amelyből **211** társas, **231** pedig egyéni vállalkozás. 147 vállalkozás jogi személyiségű, míg 295 vállalkozás jogi személyiség nélküli volt a településen.

Regisztrált gazdasági szervezetek a településen

Ágazat	Vállalkozások száma	Ebből társas vállalkozás
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás	43	27
Bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia, gáz-, gőz-, vízellátás	32	19
Építőipar	32	13
Kereskedelem, javítás	74	46
Szálláshely szolgáltatás, vendéglátás	19	6
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	22	16
Pénzügy, közvetítés	16	1
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	159	65
Oktatás	10	2
Egészségügyi, szociális ellátás	12	10
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	23	6

Forrás: Bábolna Város Polgármesteri Hivatala, KSH

A bábolnai székhelyű, jelenleg működő gazdasági társaságok megoszlása (2005. december 31.):

Gazdasági formák	Bábolnai székhelyű gazdasági társaságok száma 2005-ben - db -
Részvénytársaság	8
Korlátolt felelősségű társaság	111
Betéti társaság	44
Ügyvédi iroda	3
Szövetkezet	1
Egyéni vállalkozás	70
Összesen:	237

Forrás: Bábolna Város Polgármesteri Hivatala, KSH

A bábolnai telephelyű gazdasági társaságok megoszlása 2005-ben:

Gazdasági formák	Bábolnai telephelyű gazdasági társaságok száma 2005-ben - db -
Részvénytársaság	5
Korlátolt felelősségű társaság	16
Betéti társaság	3
Szövetkezet	1
Egyéni vállalkozó	5
Összesen:	30

Forrás: Bábolna Város Polgármesteri Hivatala, KSH

Bábolna Mezőgazdasági Termelő, Fejlesztő és Kereskedelmi

Zártkörű Részvénytársaság

Az egykori Állami Gazdaságot (az 1789-ben alakult Ménesintézet utódszervezete), mely 1864-ben jött létre, 1991. december 31-ével Bábolnai Mezőgazdasági Termelő, Fejlesztő és Kereskedelmi Részvénytársasággá alakult át.

A Bábolna Rt. privatizációja már 1998-ban felmerült, és 2000-ben az ez irányú lépések megkezdődtek. A privatizációs akadályként jelentkező földtulajdonlás az állam felé történő értékesítéssel megszűnt. A nemzeti értéket jelentő lótenyésztés, a központi kastély jellegű épületek, valamint elsődleges tervek szerint az erdőművelés és vadgazdálkodás tevékeny külön cégbe történő apportálással állami tulajdonban maradt volna. Ez részben sikerült is a 2001. augusztusában létrejött Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. létrehozásával. Különböző okok miatt az erdővel, illetve a vadászattal kapcsolatos tevékenységi köröket csak időlegesen végezte a Kft. és 2004. év elejétől visszavételre került. 2002-től gőzerővel folytatódott a privatizációra való előkészítés, de a kialakult stratégiai elképzelések hiánya, illetve ellentmondó változásai miatt az amúgy is megromlott pénzügyi helyzetet tovább rontotta.

Ennek eredményeként a tulajdonos döntése alapján a rövid távon szabadpiacon értékesíthetőnek ítélt, elsősorban az élelmiszeriparral kapcsolatos üzletágak bevonásával létrehozták a Bábolna Élelmiszeripari Rt.-t, a Bábolna Rt. pedig végelszámolás alá került, ami jogutód nélküli megszűnéssel járt volna.

A 2004. évben megkezdődött végelszámolás alatt a vagyonelemek értékesítésével az addig felhalmozott tartozások rendezése folyt.

Ügyszintén tulajdonosi döntés alapján 2006. január 31-i hatállyal a végelszámolás folyamatát lezárta és Bábolna Zrt. néven folytatta tevékenységét szűkebb tevékenységi körrel és jelentősen lecsökkentett foglalkoztatotti létszámmal. Sok lezáratlan, elsősorban pénzügyi ügyekkel terhelt induló gazdálkodás csak banki finanszírozással volt megvalósítható, melynek fedezetét a megtermelt mezőgazdasági termények jelentették. Mindezek ellenére eredményes évet zárt a Zrt. és a 2007. év működése is biztosítottak mondható.

A reorganizáció következtében a Bábolna Zrt. tevékenysége jelentősen leegyszerűsödött. A 2006. január 31. napjával megszüntetett végelszámolási tevékenység alatt a Társaság, és ezen belül ágazatai és a központi szervezet is jelentős átalakuláson ment keresztül. Az azóta eltelt időszakban megindult a Bábolna Zrt. felszámolási eljárása, amelynek következtében újabb létszám leépítéssel, a munkanélküliség növekedésével kell számolni.

Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Korlátolt Felelősségű Társaság

2001-ben a kormány döntése értelmében a hagyományosnak tekinthető, alapvetően nem termelő tevékenységeket leválasztották a Bábolna Rt.-ről.

A döntés értelmében 2001. augusztus 1-én - 1,6 milliárd forintos alaptőkével - Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Korlátolt Felelősségű Társaság néven kivált a Bábolna Rt. érdekköréből, annak tevékenységei közül a lótenyésztést, az erdészeti-vadászatot, az idegenforgalmat továbbá az energiaszolgáltatási, gondnoksági, karbantartási feladatokat vette át. A Kft. egyik alapvető feladata a kastély együttes, a Ménesudvar és a lóállomány megőrzése, az 1789-es alapítástól felhalmozott eszmei örökség továbbvitele. A Bábolna Rt.-től való elszakadáskor sok, idegenforgalmi szempontból értékes ingatlan került a Ménesbirtok Kft. tulajdonába. Ilyenek például a ménes, a kastélyegyüttes, az Imperiál Hotel, az Ötösfogat Étterem és Kávéház, valamint az Ölbői tó és a Csülök csárda is. Az arab telivér tenyésztésben kiemelkedő értéket jelentenek a tiszta vérű egyiptomi arab telivérek, melyek tenyésztése Obajan Bábolnára érkezése - 1852 - után kezdődött meg. A bábolnai versenylovak nemcsak Magyarországon, de az európai pályákon is kiváló eredményekkel öregbítették Bábolna hírnevét.

A megalakulás óta eltelt időszakban a kiváló adottságokkal rendelkező ménesudvari Kamaraszínház újból kulturális, színházi és szakmai előadások helyszíne lett, ami évente több alkalommal ad helyet zenés, prózai műsoroknak, valamint szakmai konferenciáknak.

A több mint két évszázados történelmi - elsősorban lótenyésztéshez kötődő - háttér mindenképpen arra hivatja Bábolnát, az itt létrejött Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft-t, hogy ezeket a hagyományokat fejlesztve és megőrizve, de a mai követelményeknek és elvárásoknak megfelelően működtetve egy virágzó kulturális és idegenforgalmi centrumot építsen fel. A minőségi lovas- és konferenciaturizmus, illetve a jövőben létrehozandó termál központ katalizátora lehet a térség idegenforgalmának, az erre ráépülő szolgáltatásoknak. A Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. a fentiekben túlmenően - szintén a hagyományokra építve - különböző mezőgazdasági kiállításokat és egyéb rendezvényeket szervez, hasznosítva a meglévő kiváló infrastruktúrát. Ezek közül kiemelkedik az évente megrendezésre kerülő Bábolnai Nemzetközi Gazdanapok, amely hazánk egyik legnagyobb mezőgazdasági kiállítása és melynek szervezésében és lebonyolításában az IKR Zrt. is kiemelkedő szerepet vállal. 2007-ben immár XXIII. alkalommal nyitja meg kapuit a legnagyobb vidéki mezőgazdasági kiállítás, ahol a hagyomány tisztelete, a minőségi gazdálkodás eredménye és a jövő kihívása együtt van. A tematika felöleli a mezőgazdaság, a hozzá kapcsolódó ágazatok és az élelmiszeripar teljes skáláját, mintegy 200 kiállítóval. A rendezvényt szakmai fórumok, konferenciák, partnertalálkozók, gép- és lovasbemutatók, kézműves vásárok kísérik. Áprilisban tartják a IV. „Bábolna Derby” Közép-Európa Kupa CEI Nemzetközi Távlovagló Bajnokságot. 2004. óta minden tavasszal megrendezésre kerül a Bábolna Derby, amely a közönség és a résztvevők körében is nagy sikert arat. Az arab lovak legendás állóképességük miatt világszerte sikeres résztvevők a távlovass versenyeken, ezt bizonyítja, hogy a Bábolnán tenyésztett Hungares világbajnokságot nyert 2006-ban Aachenben. A verseny a 2008-as Ifjúsági Európa Bajnokság előversenye is egyben. Júniusban van az Észak-Dunántúli Regionális Díjugrató Bajnokság soron következő fordulója, majd júliusban az ISG Európa Championátus a bábolnai (Shagya) arab lovak részére. Augusztusban hagyományőrzően kerül megrendezésre a Szent István Napi Kézműves és Kirakodóvásár és Lovasversenyek, valamint az „A” kategóriás Egyes-, Kettes-, és Négyesfogathajtó Verseny és Felső-dunántúli Regionális Bajnoki Fordulója. A Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. 2005. évben a tulajdonában lévő Rákóczi utcai épületben az irodák helyén Turistaszállót alakított ki, amely év közben a Lovasiskola diákjainak kollégiumaként működik, az iskolaszüneti időszakban pedig szállóként funkcionál. Általános iskolai, középfokú és felsőfokú képzésben résztvevő, lovagolni tudó tanulók részére létezik már a lovastusa bajnokság. A lovastusa három versenyszámának (díjlovaglás, tereplovaglás, díjugratás) összesített eredményei alapján hirdetik győztest.

IKR Termelésfejlesztési és Kereskedelmi Zártkörű Részvénytársaság

Az IKR Zrt. a magyar agrárium egyik meghatározó szántóföldi növénytermesztési integrátora. Tevékenysége során folyamatosan azon dolgozik, hogy a jelenleg már több mint 11.000 partnerének olyan szolgáltatásokat nyújtson, amely mindkét fél közös érdekeit szolgálja. Magyarországon az egyik legnagyobb mezőgazdasági termények termelésével és értékesítésével, technológiai fejlesztéssel, termelő-eszköz-kereskedelemmel, valamint műszaki szolgáltatással foglalkozó nagyvállalat, amely teljes országot lefedő üzlethálózattal rendelkezik. Az IKR országos hálózata 30 telephellyel, 750 dolgozóval (ebből több mint 200 diplomás) áll partnerei rendelkezésére. Saját vagyona meghaladja a 6 milliárd forintot, amely döntően befektetett eszközökben testesül meg. Hazánkban elsőként iparszerű kukoricatermelést – elsősorban USA-beli tapasztalatok és eszközök felhasználásával – 1970-ben a Bábolnai Állami Gazdaság közel 6000 hektáron valósított meg amerikai John Deere gépsorokkal, az iparszerű baromfihús és tojástermelés mintájára. A bábolnai kísérleti iparszerű kukoricatermelés eredményei rögtön az első évben felülmúlták a várakozásokat, így 1971. szeptemberében megalakult Corn Production System – CPS – AG. Részvényeinek 30%-a Bábolna, 20%-a az Intercooperation és 50%-a a chicagai CPS-USA tulajdona volt. Az iparszerű termelés nagymértékű kiterjesztése, a termelési integráció bővítésének eredményeképpen 1973-ban 34 állami gazdaság, 36 termelőszövetkezet és az Intercooperation Kereskedelem Fejlesztési Rt. önálló közös vállalatot alapítottak, Bábolnai Ipari Ipari Kukoricatermelő – CPS - Közös Vállalat néven, majd 1975. február 25.-én döntés született a név magyarosítására, és a CPS helyett „IKR Közös Vállalat” név használatára. 1990. január 1-én részvénytársasággá alakult, majd 2006-tól IKR Termelésfejlesztési és Kereskedelmi Zrt. néven működik tovább.

A vetőmag előállítás és forgalmazás terén teljes körű és önálló tevékenységet folytatnak.

Az 1980-as évek második felében valósult meg az IKR Közös Vállalat nagy beruházása, a mintegy 10000 t kapacitású, akkor kétségtelenül nemcsak az ország, de egész Közép-Európa legmodernebb vetőmagüzeme, amelyet Nagyigmándon építettek fel. Az itt előállított kiváló minőségű vetőmag megalapozta a „Bábolnamag” hírnevét. 1980-ban kezdődtek meg a folyékony műtrágyázás technológiai kísérletei. Az eredmények ismeretében ez folyamatosan majdnem 600 ezer hektáron valósult meg a partnergazdaságokban, majd a megtermelt közös vállalati vagyomból (nyereségből) Bábolnán létrehoztak egy 60000 ha ellátására képes folyékony műtrágya üzemet. A növényvédő-szer és műtrágyák forgalmazás területén mind szántóföldi, mind kertészeti kultúrákban a gyomirtó, gombaölő és rovarölő szerek széles skáláját kínálják. Az IKR műszaki tevékenységének lényeges területe volt a gépesítésfejlesztés is. A traktorforgalmazása lassan húsz éves múltat tekint vissza. Munkagép kínálatuk felöleli a szántóföldi növénytermelés, zöldség, burgonya- és gyümölcsstermelés, valamint a szőlészet, a szarvasmarhatartás és a szérű gépesítésének szinte teljes keresztmetszetét. A gépkereskedelem területén világszínvonalú gépkínálattal állnak partnereik rendelkezésére. A 2001. év fontos és meghatározó eseménye volt a Claas-New Holland váltás, amelynek egyetlen szóban összefoglalható szükségszerű oka a globalizáció. A gépbeszerzésekkel egy időben gondoskodtak a megfelelő pótalkatrész-ellátásról, jól felszerelt szervizkocsikkal, magasan képzett szervizszerelőket és technikusokat állítottak munkába. A létrehozott központi javítóbázis minden speciális javítási és felújítási munkát elvégzett. Jelentős a szerepük a műholdas érzékelésen alapuló (GPS) precíziós gazdálkodás hazai fejlesztésében. Megkezdtek a kísérleteket a növényvédelmi munkákban is. 2002. nyaratól új forgalmazó a hazai mezőgépi piacon az IKR 100 %-os tulajdonú leányvállalata, az Invest Mezőgazdasági Gépkereskedelmi Kft., amely kizárólagos importőrként végzi a Case-IH/Steyr traktorok és kombájnok, valamint a Case földmunkagépek forgalmazását. Az IKR Zrt. nagy hangsúlyt fektet a továbbképzésre. Az IKR Zrt.-t akkreditált felnőttképzési intézménnyé is nyilvánították. 2006-ban több mint 750 szakembert fogadtak Bábolnán, akik elsajátították a modern mezőgazdasági gépek és technológiák kezelését, alkalmazását. Külön kiemelandó, hogy az első ízben 1977-ben megrendezett Bábolnai Napok az évek során Közép-Európa egyik legrangosabb mezőgazdasági rendezvényévé nőtte ki magát. Az egyre nagyobb számú szakemberi kör az egyéb vásárokon és kiállításokon megszokott fajta-, gép-, és termékbemutatók mellett mintegy kuriózumként gyakorlati gépbemutatókon és színvonalas tudományos tanácskozásokon szerezhettek újabb és újabb ismereteket, tapasztalatokat.

Az IKR hozzáadott értéknövelő szolgáltatásai:

1. Agronómiai terület

Vetőmag
Termeltetés
Fejlesztés
Agrokémia

2. Műszaki terület

Oktatás, továbbképzés
Vevőszolgálat
Szakszerviz
Javító- és Gyártóüzem
Pótalkatrész kereskedelem
Finanszírozás

Humánpolitikai helyzetelemzés

Az IKR Zrt.-t a foglalkoztatottság terén az alábbi létszámadatok jellemzi:

Év	1995	2000	2003	2004	2005	2006
Foglalkoztatottak száma (fő)	502	675	771	766	755	738

Forrás: IKR Zrt.

A foglalkoztatottak közül egyre nagyobb a szellemi dolgozók aránya, amit bizonyítani látszik a szellemi – fizikai dolgozók korábbi 40-60 %-os arányszáma, jelenleg közelít az 55-45 %-hoz. A technika fejlődése, az egyre korszerűbben felszerelt, és sok esetben már számítógép által vezényelt traktorok és betakarítógépek üzemeltetése, szervizelése egyre inkább indokolja a fenti arány további eltolódását a szellemi, és azon belül is a magasan képzett mezőgazdasági és gépészmérnöki szakember gárda javára. Az elmúlt 3 év alatt különösen bővült az egyetemet – főiskolát végzett munkavállalók létszáma, így jelenleg több mint 200 fő rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

A középfokú végzettségűek létszáma meghaladja a 400 főt.

Egyéb gazdasági társaságok

Természetesen Bábolnán napjainkban nemcsak ezek a gazdasági társaságok, hanem a KSH. 2006. évi adatai alapján összesen **442 regisztrált vállalkozás** található. Ebből korlátolt felelősségű társaság 137 darab, betéti társaság 56 darab, egyéni vállalkozás 231 darab.

200 és a fölötti főt foglalkoztató gazdálkodó szervezetek:

1. IKR Rt.

50-200 főt foglalkoztató gazdálkodó szervezetek:

1. Agro-Trust Kft. - 2943 Bábolna, Mészáros út 891/2 hrsz.

Export/import ügyintézés

Ingatlan bérbeadás

REX üzem – állateledel gyártás - 2007. júliustól 30 fő / 20-25 fő bábolnai felvétele

Csomagoló üzem: Pannon baromfi bérlő és üzemeltető, 85 fő ebből 35 fő bábolnai

2. Bábolna Baromfitenyésztő Farm Kft.

3. Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft.

4. Bábolna Sped Kft. – tevékenységi köre nemzetközi és belföldi közúti fuvarozás; szállítmányozás; üzemanyag és kenőanyag kiskereskedelem, járműfenntartás és vizsgáztatás

5. Bábolna Zrt.

6. **ESCA Kft.** - A társaság hamburgerhús (csirke), panírozott és marinírozott csirkehús termékek elkészítésével foglalkozik a McDonald's gyorsétterem lánc számára. Magyarország összes McDonald's gyorséttermét ellátják, mindemellett húskészítményeket exportálnak Szlovákiába, Csehországba, Ausztriába, Horvátországba, Bulgáriába, Ukrajnába, Lettországra, Észtországra, Grúziába, Moldáviába, Azerbajdzsánba, valamint Marokkóba és Máltára
7. **Farkaskút Kft.**
8. **PEGANO-PIG Kft.** - A társaság tevékenységi körei: sertéstenyésztés; húsfeldolgozás; növény-termelési szolgáltatás; állattenyésztési szolgáltatás; épület, híd, alagút, közmű, vezeték építés; vakolás; mezőgazdasági termékek; élőállat-nagykereskedelem; hús- és húskészítmények nagykereskedelme; ingatlan-bérbeadás, üzemeltetés; üzletviteli tanácsadás.
9. **Staffo Kft.**

30-49 főt foglalkoztató gazdálkodó szervezetek:

1. **Baromfiszervíz Beszerelő Kft.** -
2. **Bábolna Környezetbiológiai Központ Kft.** – Tevékenységi körébe tartozik: légfrissítő aeroszolgok, kozmetikai (dezodorok) cikkek előállítás és töltése, rovarirtó- és tisztító szerek, rágcsálómérgek gyártása, csomagolása., kártevő mentesítés.

10-29 főt foglalkoztató gazdálkodó szervezetek:

1. **Delikát Kft.**
2. **Kisalföld Fűszért Zrt.**
3. **Napos Kert Kft.**
4. **Misztótfalusi Kft.**
5. **Pannon Baromfi saját brojler hízalása** - Brojler hízalás 6 telepen, 25 fő ebből 18 bábolnai
6. **Technoszer Kft.**
7. **Tempo Tours Kft.**

1-9 főt foglalkoztató gazdálkodó szervezetek, vállalkozások:

1. AGRÁRMESTER Kft.	12. AMÉTA Könyvelői és Szolgáltató Kft.
2. AGROBAU MIX Kft.	13. ANDRÉ VAN OLST Kft.
3. AGROEXPORT Kft.	14. AVIAGEN KFT.
4. AGRO-FORTUNA Kft.	15. BÁBOLNA AGRÁRIA Kft.
5. AGROGÉNIUS Kft.	16. BAKONYICUM Bt.
6. AGROSTAR Kft.	17. BALANSZ Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
7. AGRO TRUST Kft.	18. BARAMA Kft.
8. AKTIVA-B Kft.	19. BAROMFI-INVEST Kft.
9. ALFA-TRANS Bt.	20. BATÁN Bt.
10. ALITER-P Kft.	
11. AMBIENTE STUDIO Bt.	

21. Bábolnai Szennyvízkezelő és Szolgáltató Kft.	25. BOTAMA 2001 Bt.
22. BERTON-AUTÓ Kft.	26. BUJÁKI 2003 Szolgáltató Bt.
23. BOR-AG 2003 Bt.	27. CAPSULA Bt.
24. BORETTA Bt.	28. COMMUNAL CONTACT Kft.
29. CSIRK KER Bt.	69. LEADER Adótanácsadó kft.
30. CSÖBÖNYEI PÁBLI Bt.	70. LINDUS Kft.
31. DEBRECENI TIBOR	71. LINE TRADE Kft.
32. DELIKÁT Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	72. M 6 TRANS Kft.
33. DEZSÉNYI GÁBOR	73. MARESZ-TRADE Bt.
34. DREAM Videotéka Kft.	74. MASSZ-6 Bt.
35. DREX-GÉM Kft.	75. MG Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
36. DR. FATÁN Járóbeteg Ellátó Bt.	76. Misztótfalusi Nyomdaipari, Kiadói, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
37. DR. KISS KATALIN GYEREMEKORVOSI Bt.	77. NAPOSKERT Kft.
38. EURO-KONTIRTAX Kft.	78. Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt.
39. EUROMAG Kft.	79. PANNON TAKARÉKSZÖVETKEZET
40. EUROSPED Kft.	80. PARINVEST Kft.
41. ÉDES-KETTES Bt.	81. PÁL és HORVÁTH Bt.
42. ERDŐ-FA-VAD Bt.	82. P.BIÓ GOLD Kft.
43. EURO KONTIRTAX Kft.	83. PHYLAXIA PHARMA Nyrt.
44. F1 NET Bt.	84. PILKOR Kft.
45. FAGRIA Bt.	85. POULTRY-TECH. Kft.
46. FAMILIA-KALLO Bt.	86. PROPER INVEST Kft.
47. FLÓRAGRÓ Bt.	87. PTICEPRODUKT Kft.
48. FORING Kft. AMTA Könyvelői és Szolgáltató Kft.	88. REGALIS 94. Kft.
49. GABOMAG Kft.	89. RIKLIK Kft.
50. GALLIFORM Kft.	90. SANODENT Fogászati Bt.
51. GALLOVET Kft.	91. SOM-TAN Bt.
52. GELDA Bt.	92. START-KER Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
53. GOLDFOUD Kft.	93. SZ-CAR Járművillamossági Bt.
54. GUSTAILO Bt. Bábolnai Szennyvízkezelő és Szolgáltató Kft.	94. SZELE SZERVIZ Bt.
55. Hajdu Fuvarozási és Kereskedelmi Bt.	95. TEMPO-LUX Kft.
56. HAT SPED Kft.	96. Terézvárosi Textilkereskedelmi és Szolgáltató Kft.
57. HELYDENT Kft.	97. T-KOPIKER Kft.
58. HOFFER & HOFFER Üzemanyaghasznosító Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	98. TEMPO TOURS Kft.
59. J. H. Ziegler EERC Kft. 15 fő	99. TOJÁSFARM 2004 Kft.
60. J. H. Ziegler Magyarország Kft. ipari nemzés és vattaanyag gyártása – 6 fő	100. TP-MIX Bt.
61. JOZSÓ-BAU Kft.	101. TRANS ING Kft.
62. KARDIREX BÁBOLNA Kft.	102. TREF 7 Bt.
63. KISS HÁZ Kft.	103. TRIFUSZ ÉSTÁRSA Bt.
64. KISALFÖLD FÜSZÉRT Zrt.	104. YI LIN 98 Kft.
65. KONTIR PLUSZ Kft.	105. VAKOM Zrt.
66. LARIDE Kft.	106. V.E.SZ. Kft.
67. LAT-BAU Építőipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	107. VÉDELEM BAU Kft.
68. LAUBENDER ÉS TÁRSA Kft.	108. VÉN AKÁC Bt.
	109. VIA SANA Járóbeteg Ellátó Bt.
	110. Z-AGRO CONSULTING Kft.
	111. ZSOLNAI Kft.

Ipari Park

Bábolna város dél-keleti részén található az a terület, amelyet ipari fejlesztés céljára jelölt ki a település vezetése. Az ingatlan korábban szántóterület volt. Az 1603-as (megosztott) helyrajzi szám alatt nyilvántartott terület 40 hektár 2910 m² nagyságú, tulajdonosa a székesfehérvári székhelyű ALLAND IPF Kft. Az ingatlan közműcsatlakozásának megoldására a terület mellett húzódó Tárkányi út túlsó oldalán valamennyi közmű megtalálható, így a szükséges rácsatlakozások lehetősége a jövőben biztosított. A területen 2005-ben kezdődött meg a cégek betelepülése. Elsőként a J. H. Ziegler Eastern Europe Regional Center Kft. kezdte meg működését.

J.H. Ziegler Kft. iroda és üzemcsarnok épülete – 2943 Bábolna, Ipari u. 3.

A több mint 1 milliárd forint összköltséggel megvalósult beruházás egy 18 ezer négyzetméteres telken felépített csarnokot takar. Az építkezés alig 6 hónap alatt valósult meg. A J.H. Ziegler Magyarország Kft. ipari nemezt és vattaanyagot gyárt a csarnokban, amely anyagok elsősorban a bútór és autóiparban kerülnek felhasználásra. A cég ma a vágott szálakból előállított technikai célú nemszőtt termékek modern gyártója. A J. H. Ziegler EERC Kft, jelenleg 15 főt, míg a J.H. Ziegler Magyarország Kft. 6 főt foglalkoztat. A területre építési engedélyt kért még két másik cég is, a Faltec Kft., amely szennyvíziszap feldolgozást kíván végezni, valamint a Lumatex Kft, amely a Ziegler Kft-hez kapcsolódóan iroda és raktár épület felépítését kezdeményezte. 2007. évben kezdte meg működését Bábolna település külterületén, a 0263/5 helyrajzi szám alatti ingatlanon az Öko-Line Hungary Kft. A Kft. biodízel előállításával foglalkozik.

Pénzüntézetek

Név	Cím
OTP Bank Rt.	Kereskedő udvar
Takarékszövetkezet	Béke u. 1.
Posta	Mészáros u. 7.

Az OTP Bank Rt. Bábolnai fiókja 1994. óta vezeti a Bábolna Város Önkormányzat számláit és intézi mind a helyi, mind a környékbeli lakosság bankügyleteit.

A Pannon Takarékszövetkezet 1970. óta működik a településen jelentős lakossági felhasználóval, így komoly pénzforgalmat bonyolít le. Bábolnán 1913. óta működik postahivatal, amely 2003. februárjától a település központjában felépített épületben látja el a szolgálatot, hétfőtől péntekig 8.00-16.00-ig. A kézbesítést hárman látják el, az ügyfélszolgálati helyeken pedig öt fő végzi a postahivatalok belső munkáját. A postán hírlapárusítás és széles körű banki szolgáltatás is működik.

Biztosítók

A különböző biztosító társaságok – ALLIANZ Hungária Biztosító Rt., ARGOS Biztosító Rt., GENERALI PROVIDENCIA Biztosító Rt., ÁB-AEGON Biztosító Rt., OTP GARANCIA Biztosító Rt. - területi képviselőikkel vannak jelen a településen, kiszolgálva a lakosságot.

Kereskedelem

A rendszerváltást megelőzően az állami és szövetkezeti szektorban a kereskedelmi ellátást elsősorban a Komárom és Vidéke ÁFÉSZ biztosította egy ABC-vel és nyolc egyéb szaküzlettel.

1990-től a kereskedelmi ellátást addig meghatározó cégek folyamatosan megszűntek vagy átalakultak, és a hálózaton belüli üzleteket eladták vagy bérbe adták, helyüket a piacgazdaság követelményei szerint előtérbe került magánkereskedelem váltotta fel. A Komárom és Vidéke ÁFÉSZ 2001-ben átalakult, jogutódja a komáromi székhelyű VAKOM Zrt. lett. A legnagyobb kereskedelmi egységek a következők: A Kisalföld Fűszért Manna Élelmiszer Diszkont áruházat működtet Bábolnán. Választékában megtalálható az élelmiszer és vegyi áruk 2500 féle árucikke. Az üzletben Fornetti látványpékség működik. A VAKOM Zrt. tulajdonában lévő 200 m² alapterületű élelmiszerüzlet 1998-ban csatlakozott az országos COOP Üzletláncához, 2000-től Maxi Coop boltként üzemel. Közel 4000 féle élelmiszer és vegyi áru termék mellett látványpékséget is üzemeltet. A Kereskedőudvar mögötti egységben üzemel a CBA Delikát üzlete, amely szintén színvonalas élelmiszer és vegyi áru készlettel rendelkezik.

A Kereskedő-udvar 1994-1995-ben épület 1500 m² alapterületen. Az udvarban 13 magánkereskedő üzlethelyisége található. Működik itt virágüzlet, ajándékbolt, mobiltelefon bolt, szolárium, totó-lottózó, pizzeria-étterem, 100 forintos bolt, ruházati üzlet. A településen két üzemanyag-töltő állomás is működik. Az Ácsi úton található töltő állomáson SHOP szolgáltatással, gáz üzemanyag töltési lehetőséggel várják az utazókat. 2007. júniusában az országban először itt nyílt meg bioetanol töltőállomás. A bioetanol kukoricából és cukornádból készül, elégetésével egyszer már a növényekben megkötött szén-dioxid kerül a légterbe, alkalmazásával ezért nem nő az üvegház-hatást okozó gázok kibocsátása.

Kiskereskedelmi üzletek száma a településen 2006. évben **43** darab.

Ebből:

- gépjármű üzemanyag-töltő:	2
- használtcikk szaküzlet:	1
- gépjármű szaküzlet:	1
- gépjármű-alkatrész szaküzlet:	4
- élelmiszer jellegű üzlet:	9
- zöldség-gyümölcs:	1
- hús, húskészítmény szaküzlet:	2
- Kenyér, pékáru, cukrászati termék szaküzlet:	1
- Illatszerüzlet:	1
- Textilüzlet:	1
- Ruházati szaküzlet:	4
- Cipő-, bőráru szaküzlet:	3
- Elektromos, háztartáscikk szaküzlet:	1
- Vasáru, festék, üvegáru szaküzlet:	2
- Könyv, újság, papíráru szaküzlet:	2
- Egyéb, máshová nem sorolt iparcikk szaküzlet:	8

Egyéni vállalkozás által üzemeltetett kiskereskedelmi üzletek száma **19** darab.

Turizmus, vendéglátás

Bábolnán jelenleg 18 vendéglátóhely üzemel.

Vendéglátóhely típusa	Vendéglátóhelyek száma 2006-ban - db -
Étterem, cukrászda	12
Nyílt árusítású vendéglátóhely(Bár, borozó)	6
Szálloda	2
Falusi szállásadás (magán)	5
Összesen:	25

Forrás: KSH 2006.

Az egyéni vállalkozás által üzemeltetett vendéglátóhelyek száma 10, amelyből 5 étterem illetve cukrászda, 5 pedig bár, borozó.

Szálláshelyek adatai

A szálláshely statisztikák alapján a település idegenforgalma alacsony intenzitásúnak mondható. Az ide érkező vendégek számában 2004. és 2005. között csökkenés volt tapasztalható, a 2006-o évben viszont jelentős emelkedés volt tapasztalható. A vendégek nagyjából belföldiek. Megfigyelhető, hogy a településre látogatók száma a kiemelkedő rendezvények - Gazdanapok, Kukorica fesztivál – alkalmaival jelentős, ezen kívül csak gyengébb érdeklődés mutatkozik a település iránt.

	2003	2004	2005	2006
Szállodák száma	2	2	2	2
Szállodai szoba összesen	43	43	43	43
Összes férőhely	105	107	107	107
Összes vendég	1880	2327	2273	3189
Ebből külföldi	720	747	794	1038
Összes vendég éjszaka	7104	5790	3550	5702
Ebből külföldiek által eltöltött	2021	1546	1419	1940

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Magánszálláshelyek adatai

	2003	2004	2005	2006
Vendéglátóhelyek száma	4	5	5	5
Összes férőhely	21	26	26	26
Összes vendég	342	274	254	323
Ebből külföldi	37	54	44	39
Összes vendég éjszaka	927	833	861	929
Ebből külföldiek által eltöltött	40	63	77	123

Forrás: Bábolna Város Polgármesteri Hivatala, KSH

KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOK, ELHELYEZKEDÉS

Bábolna a Kisalföldön, az Igmándi-Kisbéri-medence északnyugati területén található. A település tengerszint feletti magassága 129-156 méter.

REGIONÁLIS KAPCSOLATOK

Vasúti közlekedés

Bábolna közigazgatási területén vasútvonal nem vezet át. A térségben két vasútvonal található:

- 1. számú Budapest-Hegyeshalom, mely a 8151. számú úton Ácsnál érhető el legrövidebb úton – 10 km;
- 5. számú Komárom-Székesfehérvár, mely a 8136. számú úton érhető el Nagyigmándnál, a Nagyigmánd-Bábolna állomásnál, ami csupán 5 km távolságra van.

Közúti kapcsolatok

Bábolna közúton történő megközelíthetősége igen kedvező. Budapesttől 94,7 kilométerre, Győrtől és Tatától egyaránt körülbelül 30 kilométerre fekszik. Budapestet és Győrt az M1-es autópályán keresztül lehet elérni, melynek csomópontja 5 kilométerre van Bábolnától. Az autópálya közelségének köszönhetően mind Ausztriából, mind Szlovákiából könnyedén elérhető.

A településről több irányban lehet kiindulni: a 8136. számú országos közúton Győr, illetve Nagyigmánd (Tata) irányába, a 8151. számú úton Ács irányába, valamint Kisbér irányába. A megyeközpont Tatabánya 38,5 kilométerre, Komárom 18,5 kilométerre, a határátkelő 19,2 kilométerre található a településtől. A közelebb nagyobb települések – Ács és Kisbér 8,2 kilométerre, illetve 15,6 kilométerre fekszenek.

Helyi tömegközlekedés nincs a településen. A helyközi tömegközlekedés ellátásában a Komárom-Esztergom Megyei Vértess Volán Zrt. és a Győr-Moson-Sopron Megyei Kisalföld Volán Zrt. vesz részt. Ezen kívül a távolsági járatoknál található Budapesti székhelyű közlekedési vállalat is, de az úgynevezett „munkásjáratok” lebonyolításában részt vesznek az egyes nagyobb cégek – Audi Hungária Kft., NOKIA Kft., FOXCONN Kft. - saját és szerződéses személyszállító járművei is.

A települést ellátó távolsági és helyközi járatok Bana, Nagyigmánd, Tárkány, illetve Ács községek irányából érik el a települést. A járatoknak Bábolnán 5 megállóhelyük van: Bábolna IKR központ, Ácsi út, autóbuszforduló, Csekonics utca és Erzsébet utca, Széchenyi lakótelep.

Térségi közlekedési kapcsolatok

Bábolna Közigazgatási területét vasútvonal nem szeli át, így vasúti kapcsolat a Nagyigmánd területére eső, az 5. sz. Komárom-Székesfehérvár vasútvonalon lévő vasútállomás biztosítja. A vasútállomás 5 kilométerre található a településtől.

A települést elkerülik a nemzetközi és országos főutak is, ezekre is csak más települések közigazgatási területén lehet rácsatlakozni. Ezek a közlekedési vonalak:

M1 jelű Budapest-Hegyeshalom autópálya – 5 km;

sz. Budapest-Hegyeshalom I. rendű főút – 12 km;

13. sz. Kisbér-Komárom II. rendű főút – 8 km;

81. sz. Székesfehérvár-Győr II. rendű főút – 11 km.

Az M1 jelű autópálya a 8151. sz. összekötő úton érhető el és arra a bábolnai csomópontnál kiépített pihenőhelyen keresztül lehet felhajtani.

Az 1. sz. főút is ezen a 8151. sz. úton érhető el legegyszerűbben. Ez az út átvezet az M1 jelű autópálya felett és Ács községben éri el a régi 1. sz. főutat és Ács belterületén vezet ki az 1. sz. főúthoz a 8153. számú úton.

A 13. sz. főút a 8136. sz. összekötőúton Nagyigmándnál érhető el. Ez az út keresztezi az 5. sz. vasútvonalat.

A 81. sz. főút az országos közúthálózaton a 8149. sz. tárkányi úton és onnan a 8146. sz. úton Ászárnál érhető el.

A főközlekedési vonalakon kívül a regionális és szomszédsági kapcsolatokat a főutakkal is kapcsolatot adó összekötő utak adják.

Domborzati, földtani adottságok

A Győr-tatai teraszszigetektől délre a Bakony lejtővidékéig terjedő eróziósan felszabdalt, hullámos felszínű medencesíkság. A felszín magassága északon 125-130 méter közötti, dél felé fokozatosan 180 méter fölé emelkedik.

A kistáj legmagasabb pontja a Kocs-hegy. A felszín számos, a Bakonyból észak felé futó patak völgye tagolja. A domborzat a területhasznosítást nem akadályozza. A patakvölgyek valamivel nedvesebb termőhelyek.

A folyóvízi és szélérózióval, lejtőfolyamokkal kialakított medencesíkság felszínét a völgyekben ártéri öntésiszap és homok, a nyugati peremeken löszös-homokos-kavicsos üledék fedi. Keletebbre homokos-löszös takaró borítja. Alattuk agyagos miocén-oligocén üledékek húzódnak, amelyek gyenge víztárolók. Mérsékelt szelvényű terület. A mélyebb rétegekből is csak 50 °C körüli vizet lehet kitermelni. Bábolna területére a kistájéhoz hasonlóan jellemzőek a laza üledékek: ártéri és folyóvízi homok, iszap és kavics, valamint ezen üledékek közé bemosódott lösz.

Kiemelkedő természeti kincs a termálvíz. A Lobkowicz-erdőben fúrt kutatófúrások 52 °C-os, gyógyhatásúnak nyilvánított hévizet, illetve 39 °C-os ásványvíz minőségű vizet találtak, amely ma a termálfejlesztési program alapját képezi.

Éghajlat

A kistáj a mérsékelt meleg éghajlati típusba tartozik. Északi része száraz, a déli mérsékelt száraz. A napfényes órák száma 2000 óra körül van. 10 °C körüli az évi és 16 °C körüli a vegetációs időszak középhőmérséklete. Az évi legmagasabb hőmérséklet 30 °C, míg a legalacsonyabb 16,0 és – 16,5 °C közötti. A sokévi csapadékatlag 580-620 mm.

Az uralkodó szélirány az észak-nyugati, az átlagos szélesség 3m/s alatt van.

Vízrajz

Bakonyból a Dunához folyó patakok - Cuhai-Bakony-ér - vízgyűjtő területe.

A talajvíz mélysége általában 2-4 méter között áll, de a völgyekben 2 méter fölé is emelkedhet.

Bábolnán a közműves vízellátás és a csatornázottság is kiépült. A település külterületén korszerű szennyvízkezelő telep működik. A csatornahálózatra való rákötések aránya 80,5% (KSH 2005.) A vízkészlet kihasználtsága 1984-ben a felszíni vizeknél 20%, a felszín alattiaknál 40% volt. A csapadékvíz elvezetés és a szennyvízelvezetés elválasztott rendszerben működik.

Természetes élővilág, talaj

Az erdőtársulások között a legelterjedtebbek a puha és keményfás ártéri ligeterdők, a gyertyános kocsányos tölgyesek, a gyöngyvirágos kocsányos tölgyesek, a pusztai tölgyesek. Kisebb foltokban a lösz-

és szikes pusztai tölgyesek és a cseres tölgyesek is megjelentek. Az erdősült részek a város területének 15%-át alkotják, legnagyobb kiterjedésű a Lobkowicz-erdő.

Erdő-, csernozjom és réti talajképződmények fedik a kistájat. E kétfajta talajtípus kedvező vízgazdálkodású és jó termékenységű. A táj legnagyobb területi részarányal szereplő talajtípusát a főként löszös alapkőzeten, illetve homokos üledéken képződött csernozjom barna erdőtalajok képviselik. Bábolnán is ezek a talajtípusok jellemzőek, amelyek kedvező vízgazdálkodásúak és jó termékenységűek.

Tájalakulás

A település szerkezete igen egyedi. Bábolna egy alapított, a hajdani legelők területén mesterségesen létrehozott település. Az itt megalapított több, mint 200 éves ménestelep a hadsereg igényeit volt hivatott szolgálni. A helység először ménesbirtok, majd állami gazdaság volt és csak ezt követően lett önálló település. A település a ló ellátási igényeknek megfelelően fejlődött. A lóistállók, kifutók köré szerveződött a település szerkezete, ezek kiszolgáló létesítményei, és a személyzet ellátását szolgáló létesítmények, és a katonákat ellátó és kiszolgáló épületek, mind fokozatosan a központi mag köré szerveződtek. A katonákat szolgáló épületek ill. cselédházak, takarmánytárolók, istállók jelentik a történelmi településmagot. A településszerkezet mindig is az állattartás által meghatározott célok és igények mentén fejlődött.

Első katonai felmérés (1782-1785)

Második katonai felmérés (1819-1869)

A méneshirtok telepítése előtt Bábolna helyén semmi nem volt. Azonban itt találkoztak a környező településeket összekötő utak és itt pihentették és legeltették a kiváló legelőkön a Bécs felé terelt vásárra szánt marhákat, egyéb állatokat. A méneshirtok megalakulása előtt is már található az utak találkozásában fogadó, vendéglő az utasok ellátására. Az udvari ménesintézet megalapításával aztán tovább nőtt a település központi szerepköre és ezzel együtt a település területe is. A lótenyésztés fejlődésével együtt fejlődött a település is. Szaporodtak a különböző hivatalok, szolgáltatások épületei, malom, téglagyár épült. Ezek nagyrészt a központi épületegyüttes és a településen kelet-nyugat irányban áthaladó fő közlekedési út mellé csoportosultak. A lakosság növekedésével a nagyobb lakóterületek aztán a települést átszelő út északi oldalára kerültek, messzebb az állattartástól.

Természeti környezet

Bábolna község külterületét nagy kiterjedésű szántó területek és minimális rét-legelő területek valamint közepes méretű erdő területek jellemzik. A művelési ág szerinti megoszlást az alábbi táblázat mutatja:

Közigazgatási területe: 33,56 km² = 3356 ha

A jelenlegi területhasználatot az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Művelési ág	Terület (ha)	Arány (%)
Erdőterület	376 ha	11
Szántóterület	2244 ha	68
Rét terület	34 ha	0,1
Vízgazdálkodási terület	20 ha	0,6
Termál fejlesztés területe	113 ha	3,4
Iparterület	52 ha	1,5
Lovarda+arborétum	57 ha	1,7
Majorok (zavaró ipari gazd.)	105 ha	0,3
Belterület (lakó, településközponti vegyes és gazdasági területek együttesen)	294 ha	8,8
Összesen	3295 ha	100 %

A táblázat a közlekedési területekkel nem számol

A település külterületének nagysága kb. 3300 ha. A külterületi zöldfelületeket tekintve a község nagy kiterjedésű szántó rét, kisebb részben legelő, területekkel rendelkezik. Összefüggő jelentős nagyságú külterületi zöldterület (erdő) a település É-NY és D-K részén találhatóak. A szántó területeken zárva-nyosan, az időszakosan vízzel telt árok mellett találhatóak a legjellemzőbb fajták: a fűz, a nyár és kisebb nagyságban az éger.

Természetvédelem

Bábolna közigazgatási területén országos jelentőségű védett természetvédelmi terület illetve táji, természeti érték nem található. A település közigazgatási határa sem érintkezik jelenleg országosan vagy helyileg védett természeti területtel. Helyi jelentőségű természeti területek azonban vannak a településen. Ilyen helyi jelentőségű természetvédelmi terület az arborétum, helyi védett zöldterület a ménesudvar előkertje és a kaszinó melletti zöldfelület.

A tervezési terület nem határos a NATURA 2000 élőhely védelmi irányelvek alapján meghatározott védendő területekkel sem, melyek a településen az alábbiak:

Natura 2000 országos ökológiai hálózat övezete

- a közigazgatási határ észak-keleti sarkába található nagyobb kiterjedésű erdőterületek. (hrs.: 0103-0106, 097, 091)
- a Bikaréti határ-árok, Tárkányi határ-csatorna környezete és

- a Concó-patakot övező ligeterdők területe. (hrsz.:0239, 0241/3, 0243, 0246-0248, 0250/2, 0252, 0253)

Bábolnai Arborétum és Állatpark

Az 1965-ben létesített Arborétum kellemes kikapcsolódást kínál. Látogatóink gondozott sétautakon haladva gyönyörködhetnek a 335 lombos, 156 örökzöld fa- és cserjefajban, miközben szépen kialakított pihenőhelyeken frissülhetnek fel a helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánított parkban. Különösen nyári melegben üdítő megpihenni a kert kis tavainak partján, illetve az egyik kis tó szigetén, amely fahídon közelíthető meg.

Az Arborétum kedvelt színtertje az őshonos háziállatokat bemutató és állatsimogató, ahol magyar parlagi baromfifajták, kopasznnyakú és kendermagos csirkék, gyöngytyúk, fodros tollú ludak, magyar félvad kacsafajták, fácánok, galambok élnek. Külön kifutóban vaddisznót, dámszarvast, őzet, alpakát, mangalica sertést, valamint racka-, cikta-, és cigája juhok és egy szamár tekinthető meg.

Az Arborétum, Európában egyedülálló látványossága a Híres Lovak Emlékparkja, mely az elpusztult híres lovaknak állít emléket kopjafás sírhalmokkal. A temetőben 54 ló sírja található - 18 db emlékdombon - erdélyi motívumokkal díszített egyedi kopjafák és márványtáblák, valamint egy emlékmű kíséretében.

Az Arborétum mind a négy évszakban más arcát mutatja meg vendégeinknek. Tavasszal a hosszú tél után ébredő növény és állatvilág, a rügyektől roskadozó ágakon párjukat kereső madarak éneke, nyáron a haragoszöldbe borult vegetáció, a frissen kaszált fű illata, a legelő nyáj látványa, ősszel a természet színeinek sokasága és az elmúlás hangulata, télen pedig a zúzmara köntösbe öltözött növények és a hóborította 19,4 ha-os terület mind-mind olyan látványt nyújt, amit látni kell.

Néhány az arborétumban található fajok közül:

Aesculus hippocastanum L.
Aesculus turbinata
Aronia melanocarpa

Buxus Semprevirens
Buxus Semprevirens Bullata

Calocedrus decurrens

Cedrus atlantica Glauca
Cedrus atlantica Glauca
Cedrus deodara

Cupressus sargentii
Pinus Jeffrey
pinus nigra molett

Deutzia x hybrida Pink

Pompon
Diospyros lotus

Elaeagnus angustifolia L.
Eonymus alatus

Fagus sylvatica L. 'Pendula'
Taxodium distichum
Fraxinus americana Autumn

Purple		lis)
Thuja occidentalis	Poncirus trifoliata	Buxus Harlandii
Hibiscus Lady Stanley	Populus nigra L. 'Italica'	Cercidiphilum japonicum
Thuja occidentalis fastigiata	Populus x canescens /Ait./	Chaenomeles japonica
Hibiscus syriacus Purpureus	Smith	Syringa vulgaris L.
Variegatus	Juniperus ch. Blaauw	Coluthea arborescens
Hibiscus syriacus Ardens	Potentilla fruticosa	
Hibiscus syriacus Blue	Pyracantha Golden Charmer	
Thuja occidentalis		Tamarix tetrandra Pall.
semperaurea	Qercus robur L. Fastigiata	Taxus baccata Aurea
Hipericum calycinum	Quercus alba	Taxus baccata Barabits
Thuja occidentalis Spiralis	Prunus Tenella (Amygdalus	Express
Juniperus communis L.	nana)	Aurea'
	Prunus triloba (Multiplex)	Thuja occidentalis L.
		Tuja occidentalis Danica
Chamaecyparis l. Hungaria	Ruby	Tuja orientalis Berkmanni
(Semiaurea)	Rhododendron Hollandia	
Malus Tschonoskii	Rhododendron Nova	Ulmus pumila L.
Malus Wintergold	Zembla	Umbellularia californica
Metasequoia	Rhus thipia	
glyptostroboides	Robinia pseudacacia	Viburnum lantana
	Umbraculifera	Viburnum Bodantense
Parrotia persica	Robinia pseudo-acacia L.	Viburnum Burkwoodii
Partenocissus inserta	Robinia	
Zeyheri	Rosa pippinellifolia	Prunus serotina
Philadelphus microphyllus	Rosa rugosa Alba	Ptelea trifoliata
Chamaecyparis l. Triomf van		Sorbus
Boskoop	Salix purpurea Nana (Graci-	82

forrás: <http://www.babolnamenes.hu>

Épített környezet

A településen 2 objektum szerepel a műemlékjegyzékben:

- **A Ménesközpont** Mészáros út - Jókai út - Erzsébet u. által határolt terület
hrsz.: 5, 8, 3
- **Nepomuki Szent János R.k templom** Mészáros u. l/a. hrsz.: 1

Ménescőzpont 9267

Mészáros út - Jókai út - Erzsébet u. által határolt terület

hrsz.: 5, 8, 3

historizáló

19. század második fele A település központjában, szabadon álló, téglalap alaprajzú udvart körülvevő épületegyüttes: emeletes főépület (kastély), földszintes oldal- és hátsószárnyakkal (az istállók és kiszolgáló helyiségek). A kastély főhomlokzata előtt a Mészáros u. felé park terül el. Az udvarban két, szabadon álló, téglalap alaprajzú épület: a fedett lovarda és az egykori laktanya. A kastély földszintjén csehsüveg boltozatú, az emeleten síkmennyezetes helyiségek, öntöttvas oszlopos és korlátos lépcsőházzal. A földszintes szárnyak jelentősen átalakítottak. Az istállók egy részében megmaradt a 19. századi alaprajzi elrendezés, a lőállások és a vörös márvány jászlak. Az épületegyüttesből a kastélyt valószínűleg a Szapáry család építtette a 18. század első felében. 1789-ben II. József megbízásából báró Csekonic József vásárolta meg ménes intézet céljára, majd 1868-ban a magyar állam kezelésébe került. Jelentősen átépítették a 19. század második felében, valamint a 20. század végén. Ezután épültek fel a földszintes istállósárnyak, a laktanya, a lovarda és az ún. Kiskastély, a Mészáros u. másik oldalán, a kastéllyal szemben: a volt vendégfogadó, majd kaszinó, illetve a Jókai u.-i szárny előtti területen: a lovas iskola és víztorony.

R. k. templom (Nepomuki Szent János) 10702

Mészáros u. l/a. hrsz.: 1 barokk

18. század eleje

Szabadon álló, egyhajós, poligonális szentélyzáródású, E-i homlokzati tornyos templom, a szentély felett kontyolt nyeregtetővel, a hajó K-i oldalához kapcsolódó sekrestyével. Keresztboltozatokkal fedett hajó, fiókos dongaboltozatú szentély, a hajó bejárati oldalán falazott karzat. Berendezés: főoltár és mellékoltár: 18. század első fele; padok: 18. század közepe. Középkori templom helyén építtette Szluha Ferenc érsekújvári kapitány a 18. század elején. 1760-ban felújították.

A település emellett helyi védelemben részesíti az alábbi épületeket és egyéb objektumokat:

- Kaszinó (137/2 hrsz)
- Mészáros út 6,8,10 sz. alatti lakóépületek, a telkek és növényzetük, a kerítések és a kapuk (132, 133, 135 hrsz)
- az un. kórházzálló épülete (109 hrsz)
- az un. „Kiskastély” (7 hrsz)
- a református templom (8 hrsz)
- köztéri szobrok: Jókai Mór utca: ló, Mészáros L. utca: barofi

Helyi védett természeti értékek

- Ménesudvarban található 300 éves akácfa
- arborétum (028 hrsz)
- Ménesudvar Mészáros út felőli kertje (8/1 hrsz)
- Jókai utca melletti zöldfelületek (9/3, 9/4, 9/5, 10/38 hrsz)
- volt orvosi rendelő telke és a csatlakozó telek növényzete (140,141 hrsz)

KÖRNYEZETVÉDELEM

Levegőtisztaság

A település egész területének besorolása - levegőtisztasági szempontból – védett - I. kategória. A mezőgazdasági területekről esetenként felszálló port a településen található szépszámú zöldfelületén lévő lombos növényzet nagyrészt kiszűri a levegőből.

A gázhálózat kiépülésével a háztartások nagy többsége áttért a környezetkímélő fűtési módra, így a fűtésből eredő légszennyezettség minimális a településen. A kén-dioxid és szén-monoxid emisszió a hagyományos vegyes tüzelésű fűtés megszűnésével lecsökkent.

A település külterületén számos major található, melyek esetenként légszennyező hatásúak lehetnek.

A városban egyéb ipari mértékű szennyezőanyag kibocsátás nincs. A közúti gépjármű forgalomból eredő légszennyezés az iparterületek fejlesztésével megnőhet a településen. Megoldási javaslat erre a koncepcióban jelölt településrészt feltáró út kialakítása, mely elkerüli a lakott területeket.

Zajhatások

Üzemi tevékenységből származó zajemisszió:

A tervezési területen káros mértékű zajterhelésről nincs információ.

Közúti gépjármű-közlekedés környezeti zajterhelése:

A tervezési területen jelenleg a közúti zajterhelés nem éri el a megengedett határokat. Az iparterületek fejlesztése után azonban a várható többlet gépjármű forgalom jelentős zajterhelést róhat a lakóterületekre. Megoldási javaslat erre a koncepcióban jelölt településrészt feltáró út kialakítása, mely elkerüli a lakott területeket.

Felszíni és felszín alatti vizek vizsgálata

A terület a Duna vízgyűjtő területéhez tartozik. A település teljes területén a felszíni és a felszín alatti vizek minőségére káros hatással vannak a bel és külterületen egyaránt meglévő hígtrágya tárolók. A konkrét tervezési területen ilyen probléma nincs.

A település felszíni folyóvizei a kül- és belterületen áthaladó patakok: Bana-Bábolna csatorna, Bikaréti határ-árok, Tárkányi határ-árok, Farkaskúti-árok és a Bábolna-főárok. Ezen árok vízminősége jó, szennyezőanyag csak talajvíz-szennyeződés által kerülhet beléjük. Problémát itt is csak a meglévő hígtrágya tárolók jelentenek.

Ezekon kívül a településen található tavak a jelentősebb felszíni vizek, melyek vízminőségéről konkrét adatok nincsenek. Mivel ezek is a talajvízből táplálkoznak, nagyrészt ugyanazok a hatások érik őket mint a fent felsorolt árkokat, csatornákat.

Ipari eredetű szennyeződés jelenleg nem ismeretes a területen. A mezőgazdaság szennyezőanyag felhasználása is erőteljesen lecsökkent az utóbbi években.

Hulladékgazdálkodás

Bábolnán az 1980-as években kezdődött meg a szervezett hulladékgyűjtés alapfeltételeinek megteremtése. A településtől 4 kilométerre fekvő 4 ha-os kavicsbánya helyén létesített hulladéklerakó közel 20 éven keresztül látta el a lakosságot. 1999-ben megkezdődött a 150.000 m³ hulladékot befogadott telep rekultivációja.

1999-2000. között a bábolnai telephelyű Communal Contact Kft. bilétás rendszerben gyűjtötte a kommunális hulladékot, majd 2000. január 1. óta a Győri Kommunális Szolgáltató Kft. végzi a hulladék elszállítását. Hetente egy alkalommal végzik a veszélyes hulladékok körébe nem tartozó lakossági és intézményi kommunális hulladék begyűjtését és elszállítását, amelyet a Győr melletti hulladéklerakóba szállítanak.

A szelektív hulladékgyűjtést, amely kiterjed az üveg, papír, műanyag és használt elem és veszélyes hulladékokra, 1996-ban vezette be az Önkormányzat. Fentiek gyűjtése 20 hulladékgyűjtő szigeten folyik.

A Győr Nagytérsegi Hulladékgazdálkodási Társulás, melynek Bábolna Város Önkormányzat is tagja a jelenlegi szelektív hulladékgyűjtő rendszert le kívánja cserélni, egy modernebb és bővebb hulladékgyűjtési rendszerre, mellyel lehetőség nyílik papír, műanyag, fehér és színes üveg, fémhulladék szelektív gyűjtésére. Az új szelektív gyűjtő szigetek 5 helyen kerülnek felállításra.

Lomtalanítást évente két alkalommal, tavasszal és ősszel szervez a önkormányzat a lakosság körében felhalmozott, kommunális szemétbe nem tartozó hulladék begyűjtésére és elszállítására.

A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 2006. év végén 1356, ami 99,9%-os arányt jelent. Az összes elszállított hulladék mennyisége az év folyamán 2090 tonna volt, amelyből a lakossági szilárd hulladék 875 tonna.

A majorok területén 2005. szeptemberéig a Bábolna Rt. oldotta meg mind az üzemi, mind a lakossági hulladék elszállítását, mivel minden majorhoz egy-egy baromfitelep is tartozott.

A cég végelszámolásával telepek és lakóingatlanok eladása megkezdődött, így a hulladékszállításról az új teleptulajdonosok gondoskodnak, a lakossági hulladékszállításról a továbbiakban azonban már nem.

Fentiek alapján 2007. március 1-től már a pusztákon is a Kommunális Szolgáltató Kft. végzi a lakossági hulladék begyűjtését és elszállítását.

A Hulladékgazdálkodási Társulás egy 803 m²-es területen hulladékudvart létesítését tervezését tervezi Bábolna külterületén, ami a meglévő szennyvíztisztító telepen kerül megvalósításra. A gyűjtőkonténerek mellett egy porta és szociális épület is kivitelezésre kerül.

Megoldott lesz kertészeti hulladék, a lom és egyéb fahulladék, az egyéb műanyag, a papírhulladék, a textíliák, építési és bontási törmelék, háztartási és elektronikai lom, fémhulladék, üveg és gumiabroncs legális elhelyezésére.

TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

Bábolna Város Általános bemutatása

Bábolna több száz éves múltat magáénak mondó település. Komárom-Esztergom Megye északnyugati területén fekszik, a 18° hosszúság és a 47° 30' szélesség mentén. Közúton történő megközelíthetősége igen kedvező. Budapesttől 94,7 kilométerre, Győrtől és Tatától egyaránt körülbelül 30 kilométerre fekszik. Budapestet és Győrt az M1-es autópályán keresztül lehet elérni, melynek csomópontja 5 kilométerre van Bábolnától. Közigazgatási területe 33,59 km², vagyis 3359 hektár, amelyből 234 hektár belterület, 3113 ha külterület. Lakosainak száma 3781 fő¹, a népsűrűség 112,6 fő/ km². A település első okleveles említése 1268-ból származik, melyben pusztaként szerepel.

Bábolna jelentős fejlődésen ment keresztül: pusztából 1958-ban község, 1971-ben pedig nagyközség lett, majd 2003-ban városi rangot kapott. 1975-ben Bana átcsatolásával megalakult a Bábolna-Bana Nagyközségi Közös Tanács, melynek 1977-ben Tárkány is része lett. A társközségek a rendszerváltás után váltak le, de Bábolna Polgármesteri Hivatala ma is ellátja Tárkány község építéshatósági feladatait. Bábolna legrégebbi közintézménye, az 1870 óta működő Bábolnai Általános Iskola, melyet immár kétszer is bővíteni kellett.

Az 1950-ben létrehozott Bábolnai Óvoda és Bölcsőde 5 óvodás és 1 bölcsődés csoporttal, valamint az 1995-ben magánszemély által alapított és fenntartott Bábolnai Zene- és Művészeti Iskola különböző művészeti csoportokkal működik a településen.

A középfokú oktatás 2002. szeptemberében kezdődött meg egy alapítványi – a Pettkő-Szandtner Tibor Szakképző Iskola és Kollégium – és egy esti gimnázium – a Balassi Bálint Gimnázium Bábolnai Kihelyezett Tagozata – formájában. Az esti gimnázium a 2006/2007-ben zárta utolsó tanévét.

Bábolnán ma három könyvtár található. A jelenleg 14.356 kötetes Városi Könyvtárat 1952-ben az Állami Gazdaság alapította, ami a rendszerváltással egy időben került a város kezelésébe.

A Bábolnai Szabadidő Központban – amely 2006-ban került az önkormányzat tulajdonába – egy 4 pályás felújított automata tekepálya, valamint a 2005-ben kialakított kondicionáló terem nyújt szórakozási lehetőséget. A 257 férőhelyes volt moziterem előadásoknak, ünnepségeknek ad helyet.

A 2002-ben átadott Bábolnai Sportcsarnok kiszolgálja mind a diákok, mind a lakosság sportolási igényeit. A nemzetközi méretű, több mint 1000 m²-es küzdőtérrel, hitelesített kézilabdapályán lehet bajnokságokat lebonyolítani. Az 1984-ben átadott Egészségügyi Központ szakellátásait több település lakói is igénybe veszik. Az intézményt 2005-óta a Kardirex Bábolna Kft. üzemelteti. A Bábolnai Szociális Gondozási Központ 1998. óta, mint szociális alapellátó intézmény működik a településen. A látnivalók közül kiemelkedik a műemlék jellegű Szapáry-kastély, melynek parkjában áll az ország legöregebb, közel 300 éves akácfája. A településtől keletre szabadon látogatható az 1965-ben alapított 20 ha-os arborétum, ahol a leghíresebb bábolnai lovak emlékparkja is megtalálható.

A felújított Lovasmúzeum az egykori Tiszti Kaszinóban kapott helyet, mely a ménesbirtok történetét mutatja be. Előzetes bejelentkezéssel a Vadásmúzeum, a Kocsimúzeum, valamint a lovarda és az istállók is megtekinthetők.

Az 1982-ben, istállóból kialakított 176 férőhelyes kamaraszínházban a színházi előadások mellett a helyi vállalatok konferenciái és továbbképzései is megrendezésre kerülnek.

Bábolna társadalmi életét nagyrészt a településen működő különböző célú egyesületek és alapítványok, valamint ezek rendezvényei működtetik. Ezek közé tartozik a Magyar Vöröskereszt Bábolnai Alapszervezete, a Bábolnai Önkéntes Tűzoltó Egyesület és a Bábolnai Polgárőr Egyesület, az „Iskolánkért” Közhatalmú Alapítvány, a Bábolnáért Közhatalmú Alapítvány, a Közrendért és Közbiztonságért Közalapítvány, valamint a „Bábolna Shagya” Közhatalmú Alapítvány.

¹ KSH 2006. évi adatszolgáltatása

A helyi sportegyesületet négy szakosztály alkotja: a labdarúgó szakosztály felnőtt, ifjúsági, serdülő és egy előkészítő csapattal; a teke szakosztály, a női kézilabda szakosztály, illetve a lovas szakosztály. A lovas szakosztály a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. keretei között, annak irányításával és költségvetésével dolgozik. A város területén a történelmi egyházak épületei közül megtalálható a katolikus és a református templom és kápolna.

Bábolna hagyományos rendezvényei közül kiemelkedik „Bábolna Derby”, az augusztus 20.-ához kapcsolódó Bábolnai Ünnepi Napok fogathajtó rendezvénnyel és népművészeti vásárral, az arab lovak fesztiválja, a szeptemberi Bábolnai Nemzetközi Gazdanapok elnevezésű hagyományos szakkiallítás és vásár, valamint a minden év szeptemberében az önkormányzat által megrendezésre kerülő Kukorica-fesztivál.

Bábolna rövid története

Bábolna első írásos említése 1268-ból való, ekkor **Babuna**, **Tolma-Babuna** néven említik. Ekkor a *Babunai család* birtoka.^[3]

- 1297-ben az oklevelek említik az itt átvezető **Nagy-utat**.
- 1328-ban Szent György tiszteletére szentelt templomát és Péter nevű papját említik az okiratok.
- 1526-ban Szerdahelyi Imrefi Mihály birtoka.
- 1568-ban Biay János, Sárközy Gáspár és János, Syesy János és Dallos János kapnak rá királyi adományt.
- 1635-ben Böny Péter és Siesy János kihaltával Valticher Márké és Szapáry Andrásé lett.
- 1662-ben *Csajághy Gergely*-t és nejét, *Konkoly Borbálát* iktatják be Bábolna egyes részeibe.
- 1696-ban báró *Szapáry Péter* Iványos Miklós és érdektársai ellen birtokpert folytat itt, majd később az egész Bábolnát megszerzik a Szapáryak.
- II. József császár 1784. december 20-i rendeletében az országon belüli lótenyésztő központok felállítását sürgette, s Csekolics József (1754-1824) kőszegi születésű vértess lovassági kapitányt bízta meg a *mezőhegyesi ménes* megszervezésével, az országos lótenyésztés előmozdításával, s a hadsereg és Bécs város éllemezéséhez szükséges vágómarha szállítás közvetítésével.

Csekolics az Alföldön és Erdélyben összegyűjtött ökröket lábon hajtatta Bécs felé. Az állatok lábonhajításának nagy távolságai miatt szükség volt egy gyűjtőhelyről gondoskodni. Erre a célra találták alkalmasnak a Bécs–budai úgynevezett "Mészárosok Útja" mellett fekvő jó legelővel rendelkező Bábolnát, amely ekkor **Szapáry József** tulajdona volt.

- 1789-ben az állam 450 000 arany forintért az állami ménesbirtok céljaira megvásárolja Bábolnát Szapáry Józseftől, s itt helyezték el a Bécsbe szánt ökrök egy részét is.

A háborús évek elmúltával megszűnt az ökörszállítás. 1789 óta Bábolna mint a Mezőhegyesi ménes fiókja szerepel. Csak 1806-ban önállósítják, s 1816-ban kezdődik a rendszeres tenyésztés keleti vérben való lófajtákkal. A magyar lótenyésztés a Reformkor végére nemzeti üggyé vált. 1848. december 28-án közelében zajlott a bábolnai csata. Az 1800-as évek végére, az 1900-as évek elejére a kisbéri és a bábolnai ménesbirtokokat a **Lótenyésztés Mekkájaként** emlegetik, s Európa, sőt még a távolkelet, különösen a Japán lótenyésztői is felkeresték, tanulmányozták.

- 1948. december 23-án megalakul a Bábolnai Állami Gazdaság.
- 1958-ban Bábolnapusztából önálló községgé vált a település.

- 1960-ban Burgert Róbert veszi át a gazdaság irányítását. Vezetése alatt gyors fejlődés indult meg a településen. Megindult a lakásépítés, új utcák jöttek létre.

A település lakossága rövid idő alatt a duplájára szaporodott.

- 1971-ben Bábolna nagyközséggé lett.
- 1973-ban az Állami Gazdaság Bábolnai Mezőgazdasági kombináltá alakult.
- 1982-ben hévízkutatási fúrások során 44 és 52 Celsius-fokos karsztvízre akadtak a település területén fúrt kutakban.
- 1993-ban Bábolna levált a társközségekről, önálló közigazgatásúvá lett.
- 1995-ben a Bábolnai Rt. a volt tisztikaszinó épületét felújította, átalakította. Itt kapott helyet egy étterem, kávéház, és egy kiállítás, mely a ménesbirtok, s a két évszázados hagyományokra visszavezethető arablótenyésztés történetét mutatja be.
- 2001. augusztus 1-jén kettévált a baromfitenyésztéssel foglalkozó **Bábolna Rt.** és az állami tulajdonú **Nemzeti Ménesház Kft.** – melynek feladata az 1789-es alapítás óta felhalmozott eszmei örökség továbbvitele, a kastélyegyüttes, a ménesudvar és a loállomány megőrzése.
- 2002-ben felépült a Sportcsarnok.
- 2003. július 1-jén Bábolnát városi rangra emelték.

TELEPÜLÉSSZERKEZET

Első katonai felmérés (1782-1785)

Második katonai felmérés (1819-1869)

Bábolna katonai térképe (1980-90-es években)

A ma is hangsúlyos kelet-nyugati közlekedési tengely már az első katonai felmérés idején is létezett Bőny-Bana-Bábolna-Nagyigmánd települések közötti kapcsolatot biztosítva. Létezett az észak-kelet – dél-nyugat irányú települési kapcsolat is Ács és Rétalap települések között.

Az **1789-es** évek tájékról származó leírások szerint a birtok igen sok értékes objektummal rendelkezett. Templom, vendégfogadó, kastély, szőlőprésház, vízimalom, istálló, téglaegető és 12 darab uradalmi zsellérház szerepel a leírásban.

1815-ben a magyar Földtani Intézet szakemberei kezdik meg a pusztabirtok részletes felmérését.

1819-ben a majorokban bérlakások építését határozzák el. Egy épületben 16 család részére 16 szoba, 8 közös konyha épült, a padlás 16 részre osztva kamraként is funkcionált. A konyhaajtók előtt egy családnak 50 négyszögölnyi udvar jutott.

1860-90-es évekből származó feljegyzésekből tudható, hogy a ménesbirtok területén 187 darab épület található. Ezek közül 25 darab a ménes kiszolgálóit segíti, a gazdaság rendelkezésére 147 épület áll, a méntelephez 10 épület tartozik, középület pedig 5 darab található (iskola, kórház, orvosi rendelő, gyermekmegőrző és posta). A millennium időszakában a Bábolnán élő polgári lakosok száma meghaladta az 1000 főt.

Egy jóval későbbi, **1957-es** felmérés szerint a gazdaság birtokában már 647 darab lakás volt, ebből Bábolnán 229 darab, a többi a közigazgatási területen és a távolabbi birtokrészekben.

Bábolna községgé alakulása **1945-től** kezdődött meg. Az 1947-es év végéig 75 család költözött ki a majorokból. Az új családi házak többsége kalákában épült.

A következő lépést **1953-ban** a „*Fagitelep*” felépítése jelentette, amely a mai József A. utca és Mező I. utcák helyét jelölte. Ezek a házak döntő többségében átépültek, bővültek.

Bábolnán gyökeres változások az **1958-as** esztendő követően kezdődött. 1958. December 5-én válik önálló településsé Bábolna, ahol ekkor kb. 2000 fő él.

Az első családi házak telkeit a Kossuth és a Petőfi S. utcában osztották ki.

A gazdaság gyors fejlődése szükségessé tette az ország távolabbi részeiről a munkaerő importot. A gazdaság rákényszerült a nagyszabású lakásépítésre, ekkor született a Kisfaludy lakótelep. Új dolgozót úgy vettek fel ha házhelyet vásárolt és építkezett.

Szaporodtak a házak, új utcák népesültek be. Összesen 10 utca – Zrínyi, Dózsa, Móra, Ady, Toldi, Mészáros, Virág, Mérleg, Radnóti, Béke utca, valamint a Kisfaludy lakótelep - épült be.

1977 után épült fel a tanácsolóháza, az új iskola, a szolgálatóház és a Rózsaerdő peremén 24 darab szolgálati lakás. A mai településképet, utca és térszerkezetét a gazdaság fejlődése határozta meg. A település központját egyrészt a gazdaság épületei és létesítményei, másrészt a gazdaság támogatásával létesített közösségi célú épületek, társas lakóépületek és családi lakóházak alkotják. A kelet-nyugat irányú közlekedési út, a főutca (Mészáros út) a szervező főtengely, ebből ágazik ki az északi irányú kereszt tengely (Ácsi út).

A déli irányú tengely nem ilyen határozott, itt a gazdaság telephelyei, épületállománya jelentősen befolyásolta a közlekedési vonalak kijelölését.

Az észak-déli főtengelytől délre eső településrészen a szerkezet meghatározója a gazdaság évszázadok során kialakult terület felhasználási rendszere. Az északi településrészen az Ácsi útból szálkásan kiágazó 600-700 méter hosszú nyílegyenes lakóutcák találhatók az észak-keleti oldalon, míg az észak-nyugati oldalon ezt a szálkás rendszert tagolják a szálkákra merőleges Virág és Kossuth utcák.

Az Ácsi út észak-nyugati oldalán az **1950-es** éveket követően kisebb területekben valósult meg a fejlesztés, míg a dél-nyugati oldalon nagyvonalú terület kijelölést követően alig 10 év alatt valósult meg a családi házas beépítés.

A Mészáros út déli oldalán a Mező I. úttól nyugatra a közigazgatási határig a közelmúlt lakóterület fejlesztése eredményeként alakult ki a szabályos derékszögű utcarendszerrel feltárt családi házas lakóterület, amely mára már szinte teljesen beépült.

A **80-as évek** elején a helyi és betelepülni vágyók részére a Banai úti lakótelepen a Mészáros útra felvezve szabályos derékszögű utcarendszerrel 7 új utca került megnyitásra, 254 telek került eladásra.

A Rózsaerdő feletti lakóterület kialakításával két új utca - Víztorony és Radnóti M. utca folytatása - került megnyitásra, amelyek már részben beépültek. A két utcát 2006-ban aszfaltburkolattal látták el. A terület új utca nyitására is sor került, ahol mintegy 20 építési telek került kialakításra. Bábolna Város Önkormányzata jelenleg ezen a területen rendelkezik eladó építési telkekkel.

A település lakóterületeinek beépítésére az oldalhatáron álló földszintes családi házas beépítés a jellemző. Szabadon álló beépítés csak elvétve található. Ikerházas beépítésű a Rózsaerdei u. 24 darab lakása.

Az emeletes épületek aránya alacsony. Többszintes társasházi lakóépületek a 60-as évek végén épültek az Ácsi u. – Mészáros u. torkolatában – Széchenyi lakótelep - és a Kisfaludy lakótelepen.

INFRASTRUKTÚRA, BÁBOLNA INTÉZMÉNYI ELLÁTOTTSÁGA

Lakásviszonyok

A város lakóépület állománya összességében jó műszaki állapotúnak minősíthető.

A település lakásállománya 2006. év végén **1358** darab. A lakások átlagosan megfelelő műszaki állapotúnak mondhatók. Három lakóépület állaga kívánná meg a mielőbbi elbontást.

Ellentétes fejlődési folyamat figyelhető meg a Rózsaerdei városrészben, valamint a Deák F. utca – Arany J. utca által meghatározott területen. Az előbbi a város kedvelt lakóterülete, az utóbbi esetében szlömösödési folyamat indult meg.

A Deák F. utcában 2003-ban 10 lakás lebontására került sor, amelyeknek felújítása elavult műszaki állapotuk miatt nem lett volna gazdaságos.

2006-ban szintén elbontásra került az Arany J. u. 8. szám alatti 2 lakásos lakóépület is, amelynek helyére az önkormányzat az általános iskolához és óvodához kapcsolódóan konyha és étkező építését tervezi.

Lakás állomány alakulása 2001-2006. között

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Épített lakások száma	12	12	9	7	13	3
Önkormányzat, kp-i költségvetési szerv által épített	-	-	-	-	4	-
Családi ház	12	12	9	7	9	3
4 és több szobás lakás	8	10	8	6	6	3
Épített lakások átlagos alapterülete - m ² -	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat	141,3	67,3	100,0
Megszűnt lakás	-	-	10	3	-	1
Lakásállomány az év végén	1328	1340	1339	1343	1356	1358

VONALAS INFRASTRUKTÚRA

KÖZLEKEDÉS

Az úthálózat kiépítettsége, a szilárd burkolatú utak aránya

A település belső úthálózatának tengelyét a településen áthaladó 8136. számú Mészáros út és a 8151. számú Ácsi út adják. A Mészáros út fűzi fel a más irányban kapcsolatot adó összekötő utakat, a lakóutcák egy részét, feltárja a központi területet.

Fenti utcák kereszteződésében, 2006-ban megépült a körforgalom, amely a kialakult balesetveszélyes csomópont helyzetét hivatott megoldani.

A körforgalomból egy új csatlakozás kiépítésével vezet a Jókai utca.

A 8149. számú Tárkány felé vezető összekötőút csatlakozása a település központjától keletre esik. A csomópont elrendezése a rajta nem gyakorta közlekedők részére bizonytalanságot okoz, ezért balesetveszélyes, átalakítása szükséges.

A település lakóterületi egységei jól elhatárolható területeken helyezkednek el, kialakításuk és utcahálózatuk egységes. Ilyenek:

Ácsi út – Csikótelepi út – Rózsaerdei út által határolt rész

Ebben az egységben a két észak-dél irányú gyűjtőút között egységesen kialakított, párhuzamosan futó utcák találhatók. A területnek bordás utcahálózati rendszere alakult ki.

Wesselényi utca – Ácsi út által határolt terület

A beépítés eltérő ütemezése és a terület geometriai alakja miatt rostos utcahálózati rendszer alakult ki.

Rózsaerdei úttól északra eső terület

Az utcahálózat kialakítását főként a domborzati viszonyok határozták meg, ezért ágas rendszerű.

Mészáros úttól délre, temető és Mező I. utca közötti terület

Tervszerű telekosztás és utcakialakítás eredménye a terület, derékszögű utcahálózat alakult ki.

Mészáros úttól délre, Mező I. utca és a település nagyigmándi vége közötti rész

A területen a halmaztelepülésekre jellemző, főleg a termelő egységekhez igazodó utcahálózat alakult ki. Ezeket az utakat a mezőgazdasági termeléshez megfelelő méretűre alakították.

Bábolnán az utcák többsége jellemzően makadám útburkolattal rendelkezik, melyek szélessége 3,5-6,0 m között változik.

Az útburkolatokhoz legtöbbször nemesített padka, csapadékvíz-elvezető árok csatlakozik, valamint telekhatárokhoz igazodó járda és utcafásítás kíséri.

Bábolnán 2 országos közút (8136. számú Mészáros út és a 8151. számú Ácsi út) vezet át, hosszuk 4 km. Az önkormányzati tulajdonban lévő utak 98%-a szilárd burkolattal ellátott. Az elmúlt években pályázati támogatással a település legtöbb utcája új kopóréteget kapott. 2005-ben szilárd burkolattal látták el a Rózsaerdei lakótelep feletti Víztorony és Radnóti utcákat is, így a település valamennyi beépített utcája szilárd burkolatúvá vált. A település utcahálózata minőségét tekintve a felújításoknak köszönhetően jónak mondható. Gondok különösen télen, illetve tavasszal jelentkeznek a kialakult kátyúk formájában.

A régen volt nagyobb gazdasági egységeket feltáró mezőgazdasági utakat is aszfaltrendszerű burkolattal látták el, ezek azonban mára nagyon rossz minőségűvé váltak. Az utak jellemzően kiépítetlenek, murvázottak. A kiépített utak minősége nagyon rossz, kátyúsak, hiányosak.

A város szempontjából legfontosabb távlati feladatot jelenti a települést elkerülő és az ipari parkot az autópályához csatlakoztató elkerülő út megépítése.

Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Bábolna és térsége jellemzően síkvidéki jellegű, illetve helyenként hullámosodó felszínű, így a **kerékpározásnak** topográfiai akadályai nincsenek. A térségben hagyományos közlekedési módnak számít a kerékpározás.

A helyi és helyközi kerékpáros forgalmon kívül egyre jelentősebb számban jelennek meg a kerékpáros turisták, akik többnyire a Győr-Budapest közötti, kijelölt kerékpártúra-útvonalon haladnak végig, érintve településünket. Erre a kerékpáros forgalomra Bábolna felkészült, hisz független-pályás kerékpárút kíséri a Mészáros utat, amelyet a 2006-os körforgalom építés során tovább fejlesztettek. A középtávú tervek között szerepel a Bábolna – Nagyigmánd közötti kerékpárút kiépítése, amelynek tervezésére a két település közös pályázatával sikerült pénzt elnyerni.

A település **gyalogos** közlekedési hálózatának főbb elemei az utakat kísérő járdák. Ezek a településen mára már egységes szerkezetet alkotnak.

A járdákat a már meglévő beépítéseknél jó minőségben kiépítették, a családi házas beépítésű részekben az útburkolattól árok és jól karbantartott, árnyékadó növényzet választja el.

Ezek a helyeken a járda burkolatának anyaga többnyire monolit beton, szélessége 1,0-1,2 m és az ingatlanok határához igazodik.

A gyalogjárdák jórészt lakossági munkával és a község által nyújtott alapanyag-támogatással épültek.

A település 36 utcájából 8 utcában (22,23 %) mindkét oldalon, 15 utcában (41,67 %) csak az egyik oldalon van, míg 13 utcában (36,12 %) nincs járda.

Közlekedésbiztonság

A település közigazgatási területén szerencsére kevés baleset történik.

2006. évi baleseti adatok

Halálos közúti baleset	1
Súlyos sérüléssel járó közúti baleset	2
Könnyű sérüléssel járó közúti baleset	5
Lakott területen történt közúti közlekedési baleset	5
Ittas állapotban okozott közúti közlekedési baleset	1
Személyisérüléses közúti balesetben sérült személy	19

Forrás: KSH

Bábolna város területén a 2006-os évben halásos kimenetelű közlekedési baleset egy esetben történt. Súlyos sérülést eredményező baleset 2, könnyű sérüléssel járó baleset 5 esetben volt.

Annak ellenére, hogy az előző évhez képest csökkent a baleseti szám, a sérülést szenvedettek számában növekedés történt.

A leggyakoribb baleseti kiváltó okok az elsőbbségi jog meg nem adása, valamint a gyorshajítás voltak.

A rendőrség kiemelt figyelmet fordít a közlekedési morál javítására, a közlekedési balesetek megelőzésére, a közlekedési szabályok betartatására, valamint a járművezetők ellenőrzésére.

A közlekedésben szeszestiltól befolyásolt állapotban résztvevők ellenőrzése érdekében felhasznált alkoholszondák száma nőtt és javulás volt tapasztalható a felhasználás eredményességében.

A leggyakrabban elkövetett szabálysértések a kötelező biztosítás hiánya, az átíratás elmulasztása, a vezetői engedély orvosi érvényességének lejáta, a vezetői engedély megszerzése nélküli járművezetés és a gyorshajítás.

Leggyakoribb bűncselekmények okai a vezetés közbeni mobiltelefon használat, az elsőbbség szabályainak megsértése, a gyorsajtás valamint a passzív biztonsági eszköz használatának elmulasztása.

2006-ban a helyi civil szervezetek vezetőinek bevonásával megalakult a Komárom és Térsége Baleset-megelőzési Bizottság. Célja a prevenció, a biztonságos közlekedésre nevelés. Tevékenységük sajátos jellege miatt folyamatos a kapcsolattartás a közoktatási intézményekkel, önkormányzatokkal, a polgári és katasztrófavédelemmel, a rendőrséggel.

Gépjárműállomány

Az ingatlanokhoz kapcsolódóan a gépjárműtárolás többnyire megoldott a településen. A családi házas területeken a járműtárolás saját telken történik. A lakóutcák közterületi szélessége, valamint az erre vonatkozó szabályok nem teszi lehetővé a huzamos ideig közterületen történő parkolást.

A Rózsaszerdei úton lévő ikres beépítésű társasházaknál 4 állásos gépkocsitárolókat építettek, ugyanakkor az úttest kialakítása lehetővé teszi a házak előtti merőleges beállású parkolást. Ennek ellenére a megszokásnak köszönhetően a párhuzamos parkolás vált bevett szokássá az utcában.

A Széchenyi lakótelepen a kiszolgáló úthoz kapcsolódó közterületi parkolókat és garázsosort alakítottak ki.

Az intézmények és szolgáltató jellegű épületek rendelkeznek az OTÉK által előírt parkolókkal.

A közforgalom kialakításával egy időben a Jókai Mór utcában, valamint az Egészségügyi Központ előtti téren új parkolók kialakítására került sor, ahonnan a különböző szolgáltatások – boltok, üzletek, éttermek – néhány perces sétával elérhetők. Autóbusszal való parkolására az Ötösfogat étterem melletti parkolóban van lehetőség.

Közüzemeli hálózatok

A dinamikusan fejlődő város kiemelkedő infrastruktúráját elsősorban az itt kialakult mezőgazdasági termelési kultúrának köszönheti. Legrégibbi tradíciói a lótenyésztéshez kötődnek.

Bábolna **infrastruktúrája** messze az átlag felett áll, **közműhálózata 100 %-osan kiépített**. Az 1980-as években megalakult a helyi víziközmű társulat, 1993-95 között megtörtént az ivóvíz vastalanítása, valamint 1994 tavaszán átadták a helyi szennyvíztisztítót. Ugyancsak a rendszerváltás után építették ki a vezetékes gázt. A település rendelkezik kiépített telefonhálózattal, kábel televízióval és saját stúdióval, mely a Bábolna Televízió Kft.-nek ad helyet.

Közüzemeli vízhálózat

A Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát rendszereiről 1979-ben vált le a községi **ivóvízhálózat** és került az Észak-dunántúli Vízmű Rt. akkori jogelődjének tulajdonába. Az átadott 5 kút közül kettő teljesen használhatatlan volt, ezért 1980-ban az ÉDV Rt. új kutat fűrt a település belterületén.

1981-ben 4 darab kút és 100 m³-es glóbusz nem tudta biztosítani a település biztonságos ivóvízellátását, ezért a községet rá kellett kötni a Tatabányai regionális rendszerre, továbbá a napi vízigények és a nyári csúcsok áthidalására kiépült az 500 m³-es glóbusz.

1994-ben Bábolna Önkormányzata egy vastalanító berendezést épített.

1996-tól a kutak vízminősége folyamatosan romlani kezdett, így az ivóvíz termelésből ki kellett vonni azokat. A település ivóvíz-ellátását 2000-től teljes egészében a Tatabányai regionális rendszerről biztosítják jó minőségű karsztvízből.

A közüzemeli vízhálózat kiépítettsége 100 %-os. Bábolna a TORV rendszerről kapja az ivóvizet 200 mm átmérőjű vezetéken, amely a településen belül 150 mm-es átmérőjű.

A település egy lakosra jutó éves vízfogyasztása 34,0 m³. A magas tározó 500 m³ kapacitású. Az ivóvízhálózat különböző időpontokban épült ki, így anyagát és állagát tekintve nem egységes minőségű. A közüzemeli vízvezeték hálózat hossza 28,1 km, a bekapcsolt lakások száma 1309, amely 96,4 %-os arányt jelent. Az év folyamán a közüzemeli vízvezetékhez csatlakoztatott lakások száma 88 darab.

A lakosságnak szolgáltatott víz mennyisége 114000 m³, míg az összes szolgáltatott víz mennyisége 212000 m³. Az egy lakosra jutó évi vízfogyasztás 29,9 m³. A település vízellátását az ÉDV Zrt. Kisbéri Üzem-mérnöksége biztosítja.

A puszták vízellátása azonban az egykori Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát rendszereiről, fúrt kútból biztosított.

A puszták eladásakor a kutak területe nem került az ott lakók tulajdonába, azok változatlanul külön hely-rajzi számon vannak, a legégetőbb problémák a vízellátás területén jelentkeznek. Fentiek megoldására Kajánd pusztán és Kisbábolnán új kutak fúrására került sor.

Oltóvíz biztosítására a vezetékekre tűzcsapokat létesítettek, amelyek közül a régebbi építésűek általaj tűzcsapok, az újabban telepítettek földfeletti.

A Lobkowicz-erdőben két üzemen kívüli **hévíz-kút** található.

Az I. számú kút országos kataszterszáma K-52, mélysége 1290 méter, maximális vízhozama 340 l/p, víz hőfoka 38 °C.

A II. számú kút országos kataszterszáma K-53, mélysége 1273,2 méter, maximális vízhozama 1600 l/p, víz hőfoka 52 °C. A kutat a Népjóléti Minisztérium gyógyvízzé nyilvánította.

A lakóterületek a meglévő hálózat továbbépítésével elláthatók.

Szennyvízcsatorna hálózat

A településen – elsőként a térségben – 1982-től kiépült a legtöbb helyen elválasztott rendszerben üze-melő csatornahálózat. A település közigazgatási területén a szennyvízelvezetés és tisztítás a Bábolnai Szennyvízkezelő és Szolgáltató Kft. tevékenységi körébe tartozik. A Kft-t Bábolna Város Önkormányza-ta 2000-ben hozta létre.

A település szennyvizei a Bana-Bábolna közigazgatási határ melletti 0119/5 hrsz-ú területen üzemelő 1000 m³/d kapacitású szennyvíztisztítóba kerülnek a Mező I. u. déli végén üzemelő szennyvízátemelőn keresztül.

A tisztító-mű terhelése 700-1300 m³/d között mozog. A szennyvíztisztító telep 1993-ban épült és 1994. óta üzemel. Befogadója a Bana-Bábolna vízfolyás.

A szennyvíztelep üzemviteli épületéből kommunális eredetű szennyvíz kerül kibocsátásra, mely a tele-pen helyben tisztítva van. A gravitációs rendszerrel érkező szennyvíz tisztítása eleveniszapos eljárással és részleges biológiai foszforeltávolítással történik. A szennyvíztisztító telep a kommunális szennyvize-ken kívül az előtisztított üzemi szennyvizek kezelését is ellátja.

A közüzemi szennyvízcsatorna hálózat hossza 25,1 kilométer. Az egy kilométer közüzemi vízhálózatra jutó közüzemi szennyvízcsatorna hálózat hossza 827,3 méter. Közüzemi szennyvízcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma 1187 darab, amely 87,4 %-os arányt jelent. Az év folyamán a szennyvízhá-lózatra bekapcsolt lakások száma 4 darab. Az elvezetett szennyvíz mennyisége 215000 m³, amelyből 112000 m³ a háztartásokból származott.

Amennyiben a termál-projekt megvalósításra kerül, mindenképpen szükséges a tisztító-mű kapacitásá-nak bővítése. A jelenlegi szabad kapacitás csak a lakóterületi fejlesztések megvalósítására elegendő.

Felszíni vizek elvezetése

1990-ben az önkormányzat megalakulásakor a csapadékvíz-elvezető rendszer alacsony szintű és kiépítettségű volt. A település domborzati viszonyaiból adódóan voltak olyan területek, ahol probléma-ként jelentkezett a vízelvezetés hiánya.

Az önkormányzat a problémák megoldására lehetőségeihez mérten jelentős beruházásokat hajtott vég-re, felújításokat végzett, amelyek eredményeként a szükséges rendszer nagy része megépült. A telepü-lés vízfolyásai a Bana-Bábolna csatorna, a Darányi árok és a Bikaréti árok, amelyek a Komáromi Víz-társulat kezelésében üzemelnek. Befogadóként rendelkezésre állnak az üzemi kezelésű árkok is.

A településen zárt elvezetésű csapadécsatornák, burkolt és földárkok egyaránt megtalálhatók. A belterületi felszíni vizek befogadója a Bana-Bábolna csatorna. Ezen kívül befogadóként működik a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. tulajdonában lévő Malom tó is.

A pusztákon csapadékvíz elvezetés nyílt árkos rendszerrel megoldott.

Villamos energia-hálózat

Bábolna település a Nagyigmándon lévő 120-as állomásból induló E.ON Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. tulajdonában lévő 20 kV-os szabadvezetékéről kapja az ellátást. A település egyes részeinek villamos energia ellátása a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. által üzemeltetett hálózatról megoldott. A település belterületén a 20 kV-os szabadvezeték a jellemző, de vannak földkábeles megtáplálások is. A Rózsaerdei lakótelep feletti új lakóterületen már csak földkábeles megtáplálás van kiépítve. Az elektromos hálózat kiépítettsége 100%-os. A kifesztésű hálózat hossza 17 kilométer.

A 20/0,4 kV-os transzformátorok többsége oszloptranzformátor.

A kifesztésű és közvilágítási hálózat a központi részen, a Rózsaerdei lakótelepen és a Bábolna Rt. volt telephelyein földkábeles, a település többi részén légvezetékes.

A háztartási villamos energia fogyasztók száma 1429. A szolgáltatott villamos energia a háztartások részére 4345 Mwh. Az egy háztartási fogyasztóra jutó évi villamos energia fogyasztás 3040 kWh.

A település közvilágítási rendszerének korszerűsítése 2002-ben fejeződött be, amikor is 224 darab korszerű lámpatest került felszerelésre, ami közel 50%-os energia megtakarítást eredményezett. A lámpatestek cseréjével 7 darab új oszlopbővítésre is sor került.

2006. évben a körforgalom kiépítésével 36 darab új lámpaoszlop és lámpatest került felszerelésre a település központjában.

A településhez tartozó egyes puszták villamos energia ellátása a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. által üzemeltetett hálózatról megoldott. A Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft. az alábbi telepeken szolgáltat villamos energiát:

- Kisbábolna
- Ritter major
- Farkaskút puszta
- Mihályháza
- Csémérháza

A többi puszta villamos energia ellátása az E.ON Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. hálózatról történik.

Gázhálózat

A vezetékes gázhálózat kiépítése 1991-ben kezdődött meg, és 1995-re a település teljes területén kiépült a rendszer. A település az Ácsi gázátadó állomástól induló nagyközépnomású földgázvezetékéről kapja az ellátást, amely az Ácsi út nyomvonalaiban érkezik a belterületi határhoz. Itt található a település gázfogyasztó állomása. A külterületi telephelyek többsége is vezetékes földgázzal ellátott.

A gázcsőhálózat hossza 54,5 kilométer, kiépítettsége 100%-os. A vezetékes gázfogyasztók száma 1076, ebből háztartási gázfogyasztó 1033, ebből fűtési fogyasztó 1033. Az értékesített vezetékes gáz 5445 ezer m³, amelyből a háztartásoknak értékesített vezetékes gáz mennyisége 2402 ezer m³. Az egy háztartási fogyasztóra jutó évi vezetékes gázfogyasztás 2350 m³.

Kábel televízió

Bábolna város területén 1989. évben kezdődött az egész település területét lefedő kábeltelevízió hálózat kiépítése. 1990. végére megvalósult a terület 90 %-át lefedő hálózat, melyben megindult az akkor igen kiemelkedőnek mondható 10 műsort – köztük 6 műholdas csatornát is – biztosító műsor szolgáltatás.

A kábeltelevízió rendszert működtető Pick-Up Kft. 2005-ben kiépítette és üzembe helyezte optikai törzshálózatát. A város területén teljesen új, korszerű, szélessávú és csillagpontos elosztóhálózat épült ki. Ezzel a város területén a szolgáltatást igénybevevő előfizetők 96%-át az új hálózaton keresztül látják el.

Az elvégzett korszerűsítési beruházások lehetőséget biztosítanak jóval több televízió csatorna közvetítésére a hálózaton. Jelenleg három programcsomagban – alap, bővített és szociális – sugároznak.

2006. márciusában megindult Bábolnán a kábeltelevízió hálózaton keresztül igénybe vehető Internet szolgáltatás is Kábelnet néven.

A TERÜLETFEJLESZTÉS SZEREPLŐINEK ELVÁRÁSAI ÉS IGÉNYEI BÁBOLNA FEJLESZTÉSÉRŐL

Általános jövőkép

Bábolna Településfejlesztési Konceptiójának elkészítéséhez szükségesnek tartottuk a település lakossága véleményének kikérését. A véleményalkotást kérdőíves módszerrel oldottuk meg, és statisztikai módszerekkel dolgoztuk fel. A Polgármesteri Hivatal által kiküldött számos kérdőív közül 30 db kérdőív érkezett vissza. A kérdőívben feltett kérdések egy része a szakmai fejezetekben, másik része jelen fejezetben a település jövőképét feltáró részben található meg.

Megkértük a válaszadókat, hogy fogalmazzák meg pár mondatban, milyennek látnák szívesen 10 év múlva településüket.

Szép, tiszta, rendezett, parkosított, esztétikus településképpel bíró településnek	6
Nyugodt, biztonságos településnek	2
Jó úthálózattal és egyéb infrastruktúrával rendelkező településnek	5
Életképesen fejlődő település, megfelelő intézményi és kereskedelmi ellátottsággal	8
Virágzó turizmussal, szálláshely és kulturált vendéglátó szolgáltatásokkal bíró településnek	21
Munkahelyet biztosító településnek	22

27. táblázat: Bábolna jövőképe

Az 27. táblázatban feltüntettük a válaszokban előforduló motívumokat. Természetesen itt a válaszok összesített eredményét közöltük. A fentiekből látható, hogy a legfontosabbnak munkahelyteremtést és a turizmus fellendítését találják a válaszadók. Több válaszban ez úgy fogalmazódott meg, nyüzsgő kisvárosnak szeretnék látni települését.

Lényeges számú válaszadó szerint a turizmus fellendítése és munkahelyteremtés egyik lehetséges módja a már régóta tervezett termálfürdő felépítése jelentené.

Elvárások a településsel szemben

A kérdőívben feltettük a kérdést azzal kapcsolatban, hogy jelenleg melyik vonását tartja legjellemzőbbnek a településnek. A 28. táblázat a település jelenlegi funkcióit mutatja be 1-5-ig terjedő osztályozás alapján, ahogyan a település lakossága látja.

A település legjellemzőbb funkciójának a mezőgazdasági funkciót tartják, pedig a településen viszonylag kevesen foglalkoznak ezzel a tevékenységgel. Szintén ilyen erősnek ítélik meg a település alvó települési jellegét. Ez azzal magyarázható, hogy a munkalehetőségek hiánya miatt sokan kénytelenek Győrben, Komáromban, Tatabányán munkát vállalni. A település ipari, gazdasági jellegét már kevésbé jellemzőnek tartja a lakosság. A kistérségi, regionális központi szerepét ill. kulturális funkcióját a településnek elhanyagolhatónak ítélik meg.

Jelenleg						
Jelleg	Mezőgazdasági jellegű település	Alvó település	Regionális központ	Kistérségi központ	Ipari, gazdasági település	Kulturális központ
Érték	3,2	3,2	1,5	1,5	1,6	1,7

28. táblázat: A települési mai legjellemzőbb funkciója

Gazdasági jövőkép

Típus	Turizmus	Erdő-gazdálkodás	Háztáji gazdálkodás	Háziipar	Intenzív növénytermesztés	Biogazdálkodás	Modern ipar	Termálfürdő wellness
Érték	22	7	5	6	14	12	18	6
Helyezés	1	5	7	6	3	4	2	6

29. táblázat: A Bábolna gazdasági jövőképe

A 29. táblázat a gazdasági jövőképről kialakult elképzeléseket mutatja be. A kérdésfelvetéskor arra kértük a válaszadókat, hogy helyezték rangsorba az általuk preferált gazdasági tevékenységeket.

A legjobban preferált a turizmus fejlesztése lett, megelőzve a jelenleg meghatározó mezőgazdasági funkciót. A válaszadók jelentős része az ipar és a munkalehetőségek fejlesztését szeretné.

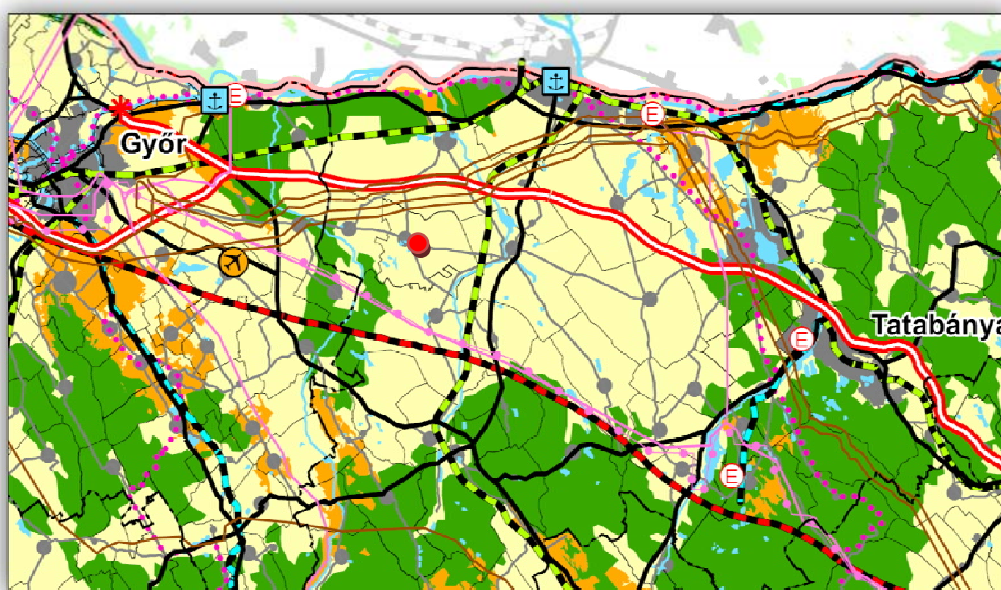
Hatodik helyen a termálfürdő tervezett létesítése végzett. A város régóta tervezett fejlesztése a lakosság részéről is meghatározó igényként jelentkezik.

A háztáji gazdálkodás, a jövőbeni gazdálkodási elképzelések szempontjából nem releváns.

A TELEPÜLÉST ÉRINTŐ TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOK ÉS AZOK HATÁSAINAK ÉRTÉKELÉSE

Országos területrendezési terv

A települési célok elérését az országos, regionális, kistérségi, és a szomszéd településeken történő fejlesztésekkel összehangoltan kell megvalósítani. Ennek érdekében figyelembe kell venni a megyei területrendezési tervben és az országos területrendezési tervben megfogalmazott fejlesztéseket, amelyek az egyes konkrét települési elképzelések nagyobb összefüggésrendszerbe integrálhatóságát segítik elő.

Kivonat az országos területrendezési tervből

Az OTrT-ben szereplő meghatározó elemeknek kell tekinteni Bábolna vonatkozásában:

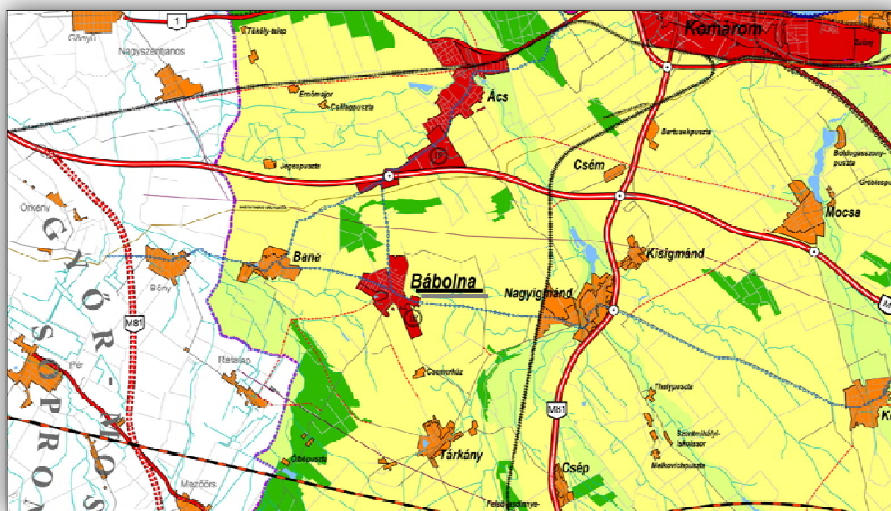
- a külterületet érintő meglévő országos jelentőségű közműfolyosót (120 kV)
- a település környezetét érintő országos jelentőségű közlekedésfejlesztési elemeket (az autópályát, a 81-es és 13-as országos főutakat és a tervezett nagysebességű vasútvonalakat)
- az OTRT alátámasztó munkarészeiben szereplő Bábolna város és térségére vonatkozó demográfiai, vízrajzi, földtani adottságokat

Ezek a jelentős szerkezeti elemek azonban a közigazgatási területet nem érintik.

Ezen felül az OTRT alátámasztó munkarészei közül az alábbiakban érintett a település:

- Bábolna közigazgatási területének a 8136 sz. országos mellékúttól délre eső területei az országosan nyilvántartott kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe tartoznak.
- A közigazgatási határ észak-keleti sarkába található nagyobb kiterjedésű erdőterületek, a Bika-réti határ-árok, Tárkányi határ-csatorna környezete és a Concó-patakot övező ligeterdők területe beletartoznak az országos ökológiai hálózat övezetébe

Megyei területrendezési terv

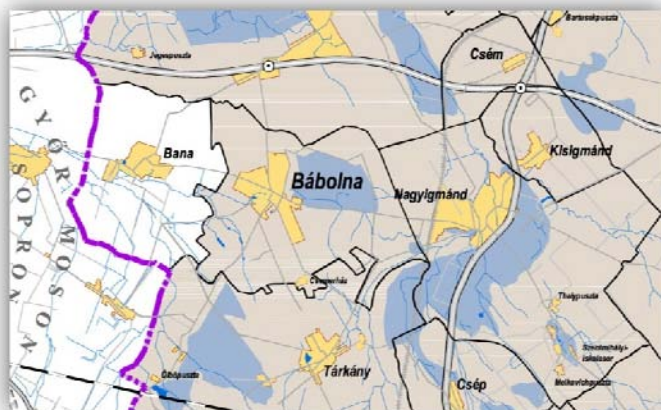

Kivonat a megyei területrendezési tervből

A Megyei Területrendezési tervben szereplő meghatározó elemeknek kell tekinteni Bábolna vonatkozásában:

- a külterületet érintő meglévő közműfolyosót (120 kV)
- a település területén árháladó nagy-középnomású gázvezeték
- a település területén árháladó Bábolna-Kisbér regionális vízvezeték
- az Ács területén található mikrohullámú adót
- a megyei és regionális szintű kapcsolatokat adó tervezett kerékpáros nyomvonalakat (Bábolna-Ács, Bana-Bábolna-Tata, Ács-Bana)
- a településközi kapcsolatokat is adó meglévő és tervezett térségi jelentőségű mellékutakat (Bábolna-Rétalap, Bábolna-Tárkány, Bábolna 8146 sz. áll. mellékút)
- az alátámasztó munkarészekben szereplő Bábolnára is vonatkozó domborzati, vízrajzi, földtani és egyéb adottságokat
  - a település közigazgatási területének egy része tagja a védett ökológiai hálózatnak
  - a közigazgatási terület nagy része kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
  - a közigazgatási terület egy része szélerózióknak kitett terület

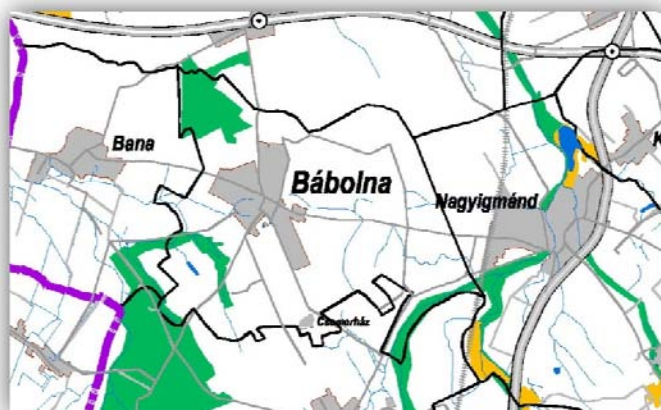

Szélerózióknak kitett terület övezete

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

Országos ökológiai (zöld) folyosó övezete

II. Nemzeti Fejlesztési Terv

Az országra elfogadott II. Nemzeti Fejlesztési Terv, mint a jelenleg legfontosabb fejlesztési dokumentum Bábolnat érintő elemei a következők:

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv átfogó céljai:

1. a foglalkoztatás bővítése,
2. a tartós növekedés feltételeinek megteremtése.

Az Bábolna településre is alkalmazandó átfogó célok:

1. A foglalkoztatás bővítéséért teendő lépések:
  - a munkaerő-kínálat növelése: az egyén foglalkoztathatóságának javítása;
  - a munkaerő-kereslet bővítése: munkahelyteremtés;
  - a kereslet és a kínálat összhangját biztosító foglalkoztatási környezet kialakítása.
2. A tartós növekedés elősegítéséért teendő lépések:
  - a versenyképesség növelése;
  - a gazdaság bázisának a szélesítése;
  - az üzleti környezet fejlesztése, azon belül az elérhetőség javítása, a szabályozási környezet javítása.

Prioritások

A fenti célok eléréséhez az alábbi területekre kell összpontosítani a fejlesztési erőfeszítéseket:

1. gazdaságfejlesztés,
2. közlekedésfejlesztés,
3. társadalom megújulása,
4. környezeti és energetikai fejlesztés,
5. területfejlesztés

A prioritások sok eleme összefügg és hat egymásra.

1. prioritás: A gazdaság fejlesztése

Az alábbi beavatkozás-csoportok szolgálják a gazdaság fejlesztését:

- **Az innovatív, tudásalapú gazdaság megteremtése**, amelynek tervezett eszközei:
a piacorientált K+F-tevékenységek támogatása; a vállalkozások innovációs tevékenységének és együttműködéseinek ösztönzése; a kisvállalkozások létrehozásának bátorítása; a K+F infrastrukturális hátterének helyi fejlesztése.
- **A kis- és középvállalatok jövedelemtermelő képességének a javítása**, amelynek tervezett eszközei:
a vállalkozói kultúra szélesítése; a kkv-k közötti együttműködések bátorítása, települési szintű elősegítése.
- **Az üzleti infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése**, amelynek tervezett eszközei:
ipari parkok, gazdasági területek kijelölése, létesítése; az infrastruktúra javítása; a szélessávú IT-hálózatok kiépítése;

2. prioritás: A közlekedés fejlesztése

Az alábbi beavatkozás-csoportok szolgálják a közlekedés fejlesztését:

- **Az ország a Nyugat-Magyarországi régió és egyben a település és nemzetközi elérhetőségének javítása**, amelynek tervezett eszközei:
a TEN-T hálózat Magyarországon áthaladó elemeinek gyorsforgalmi úthálózati fejlesztése; a fő nemzetközi vasútvonalak korszerűsítése; a folyami infrastruktúra bővítése.
- **A térségi elérhetőség javítása**, amelynek tervezett eszközei: a TEN gyorsforgalmi úthálózat fejlesztésén túl szükséges a főúthálózat egyéb elemeinek fejlesztése; vasútfejlesztéssel harmonizáltan a kö-

zösségi közlekedés és az alternatív megoldások fejlesztése, regionális közlekedési szövetségek felállítása.

- **Közlekedési módok összekapcsolása, gazdasági központok intermodalitásának és közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése**, amelynek tervezett eszközei:

a különböző közlekedési módok összekapcsolása, együttműködésének javítása céljaival összhangban a vasúthálózat, intermodális központok

megközelíthetőségének javítása az odavezető vasúti, vízi és közúti kapcsolat fejlesztésével.

- **A városi és agglomerációs közösségi közlekedés fejlesztése**, amelynek tervezett eszközei:

az elővárosi vasútvonalak fejlesztése és összekapcsolása a helyi tömegközlekedéssel; kerékpárutak építése; forgalomcsillapítás a belterületeken.

3. prioritás: A társadalom megújulása NEM KIFEJEZETTEN HELYBEN, A TELEPÜLÉSEKEN EGYENKÉNT MEGOLDHATÓ PROBLÉMA

Az alábbi beavatkozás-csoportok szolgálják a társadalom megújítását:

- **A foglalkoztathatóság javítása**, amelynek tervezett eszközei:

a munkaerő-piacra való belépést segítő és munkavállalásra ösztönző szolgáltatások; a munkavállaláshoz szükséges tudás és készségek fejlesztése; a munkanélküliség tartóssá válásának megelőzése; a munkaerőpiacon belüli átmeneteket segítő intézkedések; a hátrányos helyzetűek foglalkoztatását segítő támogatások; járulékkezdmények; a foglalkoztatási rehabilitáció fejlesztése;

- **Az alkalmazkodóképesség javítása**, amelynek tervezett eszközei:

a szakképzés intézményi szerkezetének átalakítása, valamint a szakképzés és az akkreditált felnőttképzés regionális hálózatának kialakítása; a szociális partnerek készségeinek fejlesztése; a szerkezetváltás munkaerő-piaci hatásainak csökkentése; rugalmasság és biztonság a munkaerőpiacon (beleértve a munka és a családi élet összehangolását segítő szolgáltatásokat és a családbarát munkahelyi gyakorlat elterjesztését); a civil szervezetek, az egyházak szolgáltatói szerepre felkészítése.

- **A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek**, amelynek tervezett eszközei:

a problémamegoldó képesség, a digitális írástudás, a nyelvi, természettudományos és életviteli készségek fejlesztése; a képzés, valamint a társadalom és a gazdaság igényeinek összehangolása; a gazdálkodási és vállalkozási készségek fejlesztése; a komplex pedagógiai fejlesztési programok; mérési és értékelési rendszer kiépítése; a pedagógusképzés és –továbbképzés megújítása; költséghatékony szervezeti formák bevezetése; a területi együttműködések és a hátrányos helyzetű tanulók integrált oktatásának támogatása.

- **A kutatás-fejlesztéshez és az innovációhoz szükséges humán-erőforrások fejlesztése**, amelynek tervezett eszközei:

a felsőoktatási reform, a bolognai folyamat folytatása, a felsőoktatás minőségi fejlesztése; a regionális tudásközpontok kialakítása; kutatóegyetemek, főiskolák támogatása; a tehetséggondozás intézményrendszerének fejlesztése; gyakorlatorientált felsőoktatási programok; a műszaki és természettudományos képzés bővítése.

- **Az egészségmegőrzés, valamint a társadalmi befogadás és részvétel**, amelynek tervezett eszközei:

az egészségfejlesztés és egészségmegőrzés fejlesztése, az egészséges életmódra ösztönzés; a szociális szolgáltatások fejlesztése, a gyermekszegénység csökkentése; a hátrányos helyzetűek – köztük különösen a romák és a fogyatékossgal élők – társadalmi integrációja; az iskolai lemorzsolódást és devianciát csökkentő intézkedések; diszkrimináció elleni küzdelem, a szociális, gyermek-, ifjúsági és esélyegyenlőségi szolgáltatások fejlesztése, a társadalmi tőke és a helyi közösségek erősítése, a civilszervezetek megerősítése, a fogyasztók és az ellátottak védelme, a kulturális tőke fejlesztése.

- **A humán infrastruktúra fejlesztése**, amelynek tervezett eszközei:

fizikai, környezeti és kommunikációs akadálymentesítés, a rehabilitáció rendszerének korszerűsítése, a gyermekek napközbeni ellátásainak fejlesztése, többfunkciós humán szolgáltató központok létrehozása; a nagy létszámú szociális és gyermekvédelmi intézmények korszerűsítése; a szakképzés infrastruktúra-

lis feltételeinek javítása, regionális képzési hálózatok kialakítása; oktatási és egészségügyi informatikai fejlesztések; a felsőoktatási alpinfrastruktúra, a műszaki és természettudományos képzést szolgáló infrastruktúra, a szolgáltató- és innovációs központok megerősítése; az egészségügyi ellátórendszer struktúraváltását támogató ellátási formák és az infrastrukturális feltételek javítása, prevenció, gyógyító és rehabilitációs célú kiemelt egészségügyi intézmények fejlesztése; az integrált foglalkoztatási és szociális szolgáltató rendszer infrastrukturális feltételeinek megteremtése; kulturális szolgáltatásokhoz és a kreatív gazdasághoz kapcsolódó fejlesztések.

E beavatkozások elsősorban a Környezeti és energia operatív programban, valamint a regionális operatív programokban valósulhatnak meg.

4. prioritás: Környezeti és energetikai fejlesztés

Az alábbi beavatkozás-csoportok szolgálják a környezeti és energetikai fejlesztéseket:

- **Környezetjavító fejlesztések**, melynek elemei:

egészséges és tiszta települések megteremtése, ezen belül hulladékgazdálkodás, szennyvízkezelés, az ivóvíz minőségének javítása; vizeink jó kezelése, ezen belül az árvizek elleni védekezés, a vizeink mennyiségi és minőségi védelme, a vizek további szennyezésének megakadályozása (kiemelt víztestek védelme, ivóvízbázis-védelem, hulladéklerakók rekultivációja és környezeti kármentesítés), a Víz-keret Irányelv (VKI) végrehajtásának állami intézkedései, természeti értékeink jó kezelése; a fenntartható termelési és fogyasztási szokások ösztönzése, a környezet- és klímatudatosság terjesztése.

- **Környezetbarát energetikai fejlesztések**, amelyek tervezett eszközei:

az energiahatékonyságra és –takarékosagra, illetve a megújuló energia termelésére és használatára irányuló fejlesztések ösztönzése.

Bábolna esetében: környezetbarát technológiák alkalmazása, energiatudatos gazdálkodás - szélérőművek

5. prioritás: Területfejlesztés

A kiegyensúlyozott területi fejlődést az alábbi beavatkozások szolgálják:

- **Együttműködő és versenyképes városhálózat**, amelynek legfőbb eleme a fejlesztési pólusok kialakítása.

- **Megújuló vidék**: falusias, rurális térségek integrált, fenntartható fejlesztése.

- **Az elmaradott térségek felzárkóztatása**, ami komplex felzárkóztatási programok megvalósítását jelenti.

A regionális operatív programok legfontosabb céljai a következők:

- a regionális gazdasági versenyképesség erősítése,
- a régiók turisztikai vonzerejének növelése,
- a térségi közlekedési infrastruktúra és a közösségi közlekedés fejlesztése, a helyi környezeti állapot javítása,
- az energiatakarékosság és –hatékonyság, illetve a megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzése,
- települések átfogó, integrált fejlesztése,
- a régió belüli társadalmi és területi különbségek mérséklése,
- a társadalmi infrastruktúra fejlesztése.

A FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK TERÜLETI VONATKOZÁSAI

A településfejlesztési koncepció feladata egyben az is, hogy a megfogalmazott települési stratégiai célok és fejlesztési elképzelések számára kijelölje a megvalósítások konkrét helyeit, illetve biztosítsa a jelenlegi vagy a tervezett használatot, és a természeti és épített környezet értékeinek védelmét.

A település fő stratégiai céljai:

- Minőségi fejlődés biztosítása, élhető település, komfortos lakókörnyezet kialakítása, amelyben a lakosság polgári életkörülményei biztosítottak
- A közintézményi rendszer feltételeinek minőségi biztosítása a szolgáltatások továbbfejlesztésével
- A jelenleg ki nem használt termálvíz potenciál erősítésének elősegítése
- A mezőgazdasági termékekre alapozott ipari gazdasági termelés támogatása
- Korszerű közlekedési és egyéb közmű infrastruktúra létrehozásának elősegítése
- A helyi építészeti-kulturális értékek védelme
- A környezeti értékek védelme

A települési célok elérését a kistérségi, és a szomszéd településeken történő fejlesztésekkel összehangoltan kell megvalósítani.

A koncepció készítésekor a település hatályos rendezési tervvel rendelkezik. Az önkormányzat állásfoglalása alapján a rendezési tervben szereplő fejlesztési elképzeléseken a település részben kíván módosítani, így a rendezési tervben megfogalmazott területi fejlesztési övezetek kiterjedését a település csökkenteni kívánja. Azonban a területekkel való ésszerű gazdálkodás megköveteli, hogy a fejlesztési elképzelések ütemezve kerüljenek bele a koncepcióba, ezért egyes lakóterületi és gazdasági fejlesztési területek, csak távlati tartalék területekként kerültek kijelölésre.

A fejlesztés lehetséges területi irányai

A település képe a fejlesztési elképzelések során jelentősen nem változna. A módosítások főleg az idegenforgalmi és szabadidős területek és a gazdasági ipari fejlesztésre vonatkoznak, ezek jelenleg mezőgazdasági szántó művelési ágú területek. A fejlesztések az ingatlanok hasznosítására, funkcióváltására terjed ki. A hatályos rendezési tervhez képest az ipari gazdasági területek aránya jelentősen csökken, racionalizálva a fejlesztési lehetőségeket és a várható konkrét igényeket.

Lakóterületek

A településen lakóterület fejlesztések több csoportba sorolhatók: tervezett lakóterület megszüntetése, új lakóterület kijelölése, területfelhasználási mód változása és tartalék lakóterületek kijelölése.

1. A 0116/4, 0116/2 hrsz.-ú tervezett lakóterület (hétvégi házas üdülő és településközponti vegyes) kikerül a fejlesztési területek közül, figyelembe véve a demográfiai változásokat és a gazdasági teljesítőképességet.
2. Lakóterület fejlesztésként a település északi területén – a már korábban tervezett és részben megvalósult Rózsaerdő lakóterület a jelentős. A kialakult utcák mellett több új lakóutca tervezett falusias lakóterületként. A kialakítandó telkek 40-50 m mélységűek, kb. 50-55 telek osztható ki.
3. A Wesselényi utca déli része a hatályos rendezési tervben településközponti-vegyes övezetként szerepel. A koncepció már kertvárosias lakóterületbe sorolja át. A terület funkcióját tekintve nem változna.

4. Tartalék lakóterületnek a település nyugati részén a Mező Imre utca, Tessedik Sámuel utca 0119/8 hrsz.-ú területek egy része van kijelölve.

Településközpont, intézmények

Az intézmények a Mészáros utca és a Jókai utca által körülvett területen helyezkednek el. A 82/6 hrsz.-ú terület a hatályos rendezési tervben településközponti-vegyes övezetként szerepel. A koncepció már belterületi zöldfelületbe sorolja át. A jelenlegi településközponti vegyes övezetekben a város intézményhálózata megfelelően működik, a bővítési igények megoldhatóak a területeken belül.

Települési zöldfelületek

Bábolna zöldfelületekkel való ellátottsága átlagosnak mondható. A táji, természeti adottságok a településen nem jelentősek, az egybefüggő zöldfelületek nagyrészt hiányoznak. A 60-as, 70-es évek tervszerű településfejlesztés során a belterületi zöldfelületek kialakítására nem jutott elég „akarat” illetve helyi lakossági igény.

A település belterületének észak-keleti részén a víztorony körül található nagyobb – már a 80-as években kiépített - zöldfelület.

A település belterülete jelenleg közterületi zöldfelületekben, közparkokban átlagosan ellátott. Az utak menti zöldterületek változatos képet mutatnak: vannak növényzethiányos útszakaszok, vannak viszont szépen gondozott karbantartott, fásított részek.

A települési zöldfelületi rendszer egyik leglényegesebb eleme, a közigazgatási terület északi észak-keleti részén elterülő arborétum, melynek fás ligetes területei jelentős táji értékeket képviselnek. Ezen kívül a jelentős elemei a települési zöldfelületi rendszernek a különleges termásvíz hasznosításra kijelölt területek, mely fejlesztés területének legnagyobb hányada zöldfelületként funkcionál így a sport és idegenforgalmi különleges területek tervezett fejlesztései a zöldfelületi rendszert erősítik.

Újabb települési zöldfelület kialakítására a település északi részén kerülne sor erdő telepítés formájában, a belterületi lakó területek és a tervezett különleges szabadidős területek elválasztására. A belterület központi részén a Raktár utca mindkét oldalán egy városi park erdő kialakítása javasolt szabadidős funkciókkal, a sportcsarnoktól a volt szennyvíztisztító telepéig. A terület kialakítása segítené a belterületi zöldfelületi rendszer funkcióval is ellátott működését.

A település biológiai aktivitás értékének arányai kedvezően változnak a mintegy 220 ha-os korábban kijelölt gazdasági –ipari terület egy részének mezőgazdasági területbe történő visszaállítása révén.

A külterületi mezőgazdasági majorok használata során a központi belterületre gyakorolt káros hatások csökkentése érdekében jelentős nagyságú védő erdő sávokat telepítettek, melyek tovább fejlesztése települési cél. Jelentős figyelmet kell fordítani a korábbi hígrágya tározók és szennyvízkezelők rekultivációjára, melyek szintén a zöldfelületi ellátottságot növelik, szabadidős funkciókkal megtöltve.

Különleges területek

A különleges területfelhasználási kategóriába különböző jellegű területeket soroltunk a településen.

1. A különleges temető terület a meglévő temetők területe. A rendezési terv távlatában bővítést nem igényelnek.
2. Különleges sport terület a sportpálya és az ahhoz kapcsolódó fejlesztéseket jelenti.
3. A település keleti területén 023/1 és a körülötte lévő külterületek különleges sport-szabadidős területbe vonása, a lovas turisztikát szolgálja. Jelenleg a területek legelő művelési ágú területek (kb. 20 ha). A területen lovas idegenforgalmi célú fejlesztések és az ahhoz tartozó kiszolgáló létesítmények kapnának helyet.
A fenti terület alatt a 030/8 hrsz.-ú (kb.8 ha) belterületi szántó terület kisvárosias lakóterületből viszszerül mezőgazdasági övezetbe.

4. Különleges idegenforgalmi területek, melyek kijelölését az termálturizmus fellendülése indokolja.
  - A település északi részén a 088/3, 0116/4, 0116/2 hrsz.-ú jelenleg szántó területek (kb. 40 ha) különleges idegenforgalmi felhasználásba kerülne. A területen várhatóan a termálfürdőhöz, termálturizmushoz kapcsolódó létesítmények (gyógyüdülők, panziók, szállodák, kereskedelmi-vendéglátó, szolgáltató-, kiszolgáló létesítmények) valósulnának meg. A korábban jelzett 0116/3, 0113/19, 0112/2, 088/2, 091, 090 hrsz.-ú területek visszakerülnek mezőgazdasági övezetekbe. A fejlesztés csak az önkormányzati területekre koncentrálódik.

Gazdasági területek

A gazdasági területek nagyságai jelentősen változnak. A most készülő koncepció egy nagyobb területet jelöl mezőgazdasági területbe a korábbi gazdasági-ipari övezetek helyett. A gazdasági területek kijelölése a racionális határokon belül marad, igazodva az igényekhez, melyet az önkormányzat támogatni tud. A kb. 150 ha-os tervezett gazdasági terület csökkenéssel is megfelelő nagyságú terület áll rendelkezésre a gazdasági területek fejlesztésére. Az övezetek a Tárkány felé vezető út mellett helyezkednek el, tervezett kikötéssel a nyagyigmándi útra. A meglévő belterületi gazdasági területek funkciói megmaradnak. a már meglévő Bábolna Ipari Park egy része a hatályos rendezési terv szerint kereskedelmi és szolgáltató területfelhasználásban maradnak.

A Bábolna Ménesbirtok Kft. és a Rákóczi Ferenc utca melletti tömbök gazdasági- kereskedelmi és szolgáltató területként és gazdasági ipari területként kerülnek rögzítésre. A Mészáros utcai – korábban strandfürdő – területen szintén kereskedelmi-szolgáltató területek kijelölése történt meg önkormányzati területen.

Mezőgazdasági területek

A mezőgazdasági területek döntő többsége szántó, amelyek terület aránya nem változik a terveink szerint. A koncepció nem tartalmaz A településen jelentős számú külterületi mezőgazdasági üzemi terület található, melyek egy része lakott terület. A mezőgazdasági majorokban állattartás folyik, a tevékenységek hosszú távon fennmaradnak. A majorok hatással vannak a belterületi lakó területekre, hatásukat mérsékelni szükséges. A külterületen mezőgazdasági szántó és üzemi területen kívül más területfelhasználás rögzítésére nem érkezett igény. A város közigazgatási területén belül a szakmai szempontok figyelembe vételével már korábban a szélerőművek elhelyezésére alkalmas területek kijelölésre kerültek. A település északi részén nagyobb, jó minőségű összefüggő szőlő- és legelőterület található. A fejlesztések illetve a területhasználati módosítások a szántó területeket érintik leginkább.

Szélerőművek területei

Bábolnán a koncepciót megelőzően megtörtént a szélerőművek elhelyezésére vizsgálható települési területek meghatározása.

A településen szélerőművek telepítésére a város északi területei alkalmasak. A területen már működnek széltornyok, a további telepítés itt lehetséges. A lakott területektől az 500 m, a gazdasági területektől a 300 m védőtávolság megtartását szem előtt kell tartani.

A 071 hrsz. alatti terület szélerőmű elhelyezés vizsgálatára kijelölt terület. Ezekhez kapcsolódóan transzformátor építmény és kiszolgáló épületek telepítésre kijelölt terület szintén a 071 hrsz. terület.

A külterületek nagy része jelenleg mezőgazdasági általános szántó terület, melyeken mezőgazdasági művelés folyik. A területek magántulajdonban, illetve állami tulajdonban vannak. Az önkormányzat a fenti területeken a szélerőművek állításához hozzájárult, mely területeket szélerőmű létesítésére vizsgálható területként rögzített a rendezési tervben. A területre konkrét befektetői igény jelentkezett.

A fejlesztési elképzelések ütemesen kerülhetnek megvalósításra. Az egyes ingatlanok művelésből való kivonása csak a torony alapozásához igénybe vett 20x20 m-es területen szükséges, illetve a megközelítő utak területén - mely tartalmazza a daruzáshoz szükséges területet is -, így ütemesen történhet az esetleges konkrét beruházások megindulásával. A tervezett kijelölésre kerülő területek Bábolnát és a szomszédos – a tervezésben részt nem vevő - Nagyigmánd, Ács, Bana községek meglévő és tervezett belterületétől, illetve a beépítésre szánt és az erre a célra kijelölt területektől min. 5 h (h= a teljes toronymagasság a lapátokkal együtt) találhatóak. A területek továbbra is MSZ (mezőgazdasági általános szántó) terület felhasználású területként szerepelnek.

A külterületi villamos energetikai építmények különleges terület felhasználású területen kerülnek elhelyezésre, melyek a termelt energia, az országos hálózatba történő betáplálását (transzformálást) biztosító építmények és kiszolgáló létesítményeik elhelyezésére szolgál.

A HELYI MŰVI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKVÉDELEM TOVÁBBFEJLESZTÉSE

A helyi művi értékvédelem kiterjesztése

A település helyi védelemre korábban indítványozott értékein kívül – melyeket a vizsgálati munkarészben felsoroltunk - helyi védelemre javasoltak a szakrális emlékek, emlékművek, a történelmi ménesbirtok uradalmi épületei.

A 2001. évi LXIV. tv. 66.§./2/ bekezdése szerint a települések fejlesztési, rendezési, szabályozási terveikhez örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni. A hatástanulmány részét képezi a kulturális örökségvédelem és a régészeti örökség védelme. A rendezési terv felülvizsgálatával egy időben elkészült az egész közigazgatási területre egy hatástanulmány, melyet a településrendezési terv felülvizsgálat során figyelembe kell venni. Az örökségvédelmi hatástanulmány a település régészeti és épített értékvédelmi összefüggéseit tárja fel.

A települési természetvédelem kiterjesztése

A város jelentős - helyi védettségű – zöldfelületi eleme az arborétum, melyben számos országosan is ritkaságnak számító növény található. A növénykert egységes zöldfelületi rendszere egyben idegenforgalmi látványosság is. A területen belül a fejlesztések elvégezhetőek, mely egyben a szomszédos lovaspark bemutatásához is kapcsolódhat.

Az ölbői út melletti hígrágya ülepítő rekultivációja után a terület és környéke értékes zöldfelületi elemé válhat, mely szintén szabadidős funkcióval látható el. A fejlesztési területen nagy méretű erdő terület található vízfelülettel, mely hagyományos táji természeti értékeket képviselhet.

KÖZLEKEDÉS-FEJLESZTÉS

Településközi utak

A település közlekedési helyzetét alapvetően meghatározza az M1 autópályához közeli elhelyezkedés, valamint az hogy a déli oldalról a tradicionális mezőgazdasági termék feldolgozó ipari területek határolják.

Bábolna közlekedési szempontból kiváló adottságokkal rendelkezik. A város az M1 autópályára és a 81-es illetve a 13-as országos főút között helyezkedik el. A településről közvetlenül elérhető az autópályára, Nagyigmándon és Kisbérén keresztül pedig a 13-as és 81-es főutak.

A településen áthalad a 8136-os, 8146-os, 8151-es és a 8149-es országos mellékút. A településről a 8151-es országos mellékúttal az M1 autópályára (Győr, Budapest), a 8136-os országos mellékúttal a 13-as országos főút (Komárom, Kisbér), a 8149-es országos mellékúttal a 8146-os országos mellékút (Nagyigmánd, Kisbér), a 8136-os országos mellékúttal pedig Győr érhető el. A 8146-os országos mellékút pedig a bábolnai belterület érintése nélkül Nagyigmánd és Tárkány közt ad közvetlen kapcsolatot.

Távlati tervekben szerepel a településen áthaladó forgalom csökkentése céljából a Nagyigmándi (8136. sz.) út és az ácsi (8146. sz.) út külterületen való összekötése, mely a tervezett gazdasági területek forgalmát vezetheti le a közvetlenül az autópálya csomópontához. Ezenkívül a belterületi „déli „ átkötő út nyomvonalát rögzíteni, mely a tervezett termálvíz hasznosítású területektől haladna – keresztezve a 8136-os utat – a Csekonics, Raktár utcán keresztül a tárkányi 8151-es útra.

Tömegközlekedés

A tömegközlekedésben a járatszám Tatabánya, Komárom, Győr irányában kielégítő, a megállók mennyisége és területi elhelyezkedése jelenleg megfelelő a településen. A lakóterületek tervezett kisléptékű fejlesztése a jelenlegi autóbusz-megállók rágyaloglási távolságán belül kerülnek kijelölésre.

A tömegközlekedés általános minőségi javulása csak hosszútávon várható, a folyamat túlmutat a rendezési terv hatáskörén.

Kerékpárutak

Bábolnán jelenleg még nincs kiépített kerékpárút. A Győr-Tata elérhetőség biztosításához azonban Bábolna lehetne a kistérség kerékpáros forgalmának egyik központja, ha megvalósulásra kerül a viszonylag forgalmas Mészáros utcán a párhuzamosan tervezett kerékpárút. Győr és Tata között már rögzítésre került a kerékpárút nyomvonala, melyre a kistérségi tervezett kerékpáros nyomvonalak csatlakoznának a jövőben. A tervezett kerékpáros nyomvonalakon várhatóan a turizmus szereplői generálnak majd forgalmat.

KÖZMŰ- FEJLESZTÉS

A településen a teljes közműhálózat kiépült. A felszíni és felszín alatti vizek ill. a talaj védelme érdekében mindenképpen szükséges a szennyvízhálózatra történő rákötések teljessé tétele. A község és vonzáskörzetének villamos energia ellátása közép feszültségű — 20kV-os — szabadvezetéki hálózatról történik. A községet 20/0,4kV-os kommunális transzformátorok látják el. A lakóterületi és egyéb fejlesztési elképzelések a jelenlegi közműhálózat bővítésével megvalósíthatóak. A csapadékvíz elvezetése kiépített árokrendszerekben csak részlegesen megoldott. Az utak és a meglévő és tervezett lakóterületek felszíni vízelvezetését meg kell oldani, a vízelvezető árkokat ki kell építeni a település teljes területén. A földgázenergia a településen rendelkezésre áll, melyet a feldolgozó ipar és a lakosság is használ. A meglévő közművek szolgáltatási színvonala megfelelő. A fejlesztési területek közművekkel való ellátása a kiépített hálózatokról megoldható.

A TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓ KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI VÁLTOZÁSOK ÉS TÁRSADALMI REAKCIÓK LEÍRÁSA

A település adottságai és a gazdasági környezet sikeres összehangolása esetén Bábolna tartós pozitív fejlődési pályára állhat. A már működő lovas turisztikai kapacitás fejlesztések megvalósításával esélye lesz a térség jelentős lovas idegenforgalmi-turisztikai központjává válni. A tervezett termál- és gyógyturizmust kiszolgáló gazdasági, szolgáltató és a település léptékének, sajátosságainak megfelelő termelő egységek letelepedésével a helyi gazdasági potenciál is erősödhet. Az önkormányzat elképzelései szerint a településen a kb. 20-50 főt foglalkoztató kisvállalkozások megtelepedése a kívánatos. Az új gazdasági egységek munkahelyeket jelentenek, amelyek csökkentik a településen élő munkavállalók kiszolgáltatottságát. A helyben megtermelt és feldolgozott termékeket a régióban is értékesíthetik. A

már helyben meglévő és jól működő mezőgazdasági termékfeldolgozás minőségi és mennyiségi termelésének fejlesztése közös stratégiai cél a magánszektorral.

A különböző sport és szabadidős területi fejlesztések megvalósulásával a településnek sikerül befogadni egyrészt a szezonális termál turizmust, illetve a városból letelepülni szándékozókat. A letelepedettek növelik a település lakosságszámát, amellyel a közösségi intézmények fenntarthatóbbakká válnak. Az infrastrukturális fejlesztések javítják a település lakosságának kényelemérzetét és elégedettségét. Az elégedettséggel csökken az elvándorlás.

A környezetbarát technológiák alkalmazása, energiatudatos gazdálkodás, a megújuló energiaforrásokra alapozó munkalehetőségek, a gazdasági fellendülésből eredő kíváncsiabb települési lakókörnyezeti körülmények hozzájárulnak az élhetőbb település kialakításához.

Bábolna város egy dinamikusan fejlődő, jó adottságokkal rendelkező település. A város térségi jelentőségét korábban foglalkoztatási szerepe jelentette, ami a Bábolna Rt. végelszámolásával elvesztett. Jelen körülmények között nem tudja tartani a fejlődés ütemét Komárom város Ipari Parkjával, ahová a – Bábolnán is felszabadult - munkaerő beáramlása egyre nagyobb méreteket ölt. Bábolna város fejlesztési irányai egyrészt a turizmus, vagyis a kulturális és idegenforgalmi élet fellendítése, a település turisztikai vonzerejének növelése, másrészt a munkahelyteremtés, vagyis a hátrahagyott ipari és mezőgazdasági területek rehabilitációjával, valamint az Ipari Park „feltöltésével” a vállalkozások számának növelése.

A környezeti adottságok kihasználásával a település a bábolnai kistérség gazdasági zónájának vezető tagjává válhat.

Fejlesztési irányok és megvalósítandó programok összegzése röviden

Cél	Intézkedés
Természeti értékek, adottságok kamatoztatása, idegenforgalom fellendítése	Termálfürdő kialakítása megvalósítása
	Sportkomplexum létrehozása
	Szélerőmű park létrehozása
	Kerékpárút építése Bábolna és Nagyigmánd között
	Kerékpárutak építése a várostól északi, déli és keleti irányba
	Autóbusz pályaudvar felújítása, korszerűsítése
Az intézmények szolgáltatási színvonalának javítása	Internetes elérhetőség biztosítása a lakosság számára (intranet)
	Bábolnai Általános Iskola bővítése és komplex felújítása, modernizálása
	Bábolnai Szabadidő Központ felújítása és szolgáltatásainak bővítése
	Közüntézmények akadálymentesítése

	Egészségügyi Központ épületének felújítása
	4 lakásos önkormányzati-intézményi bérlakás építése – intézményi dolgozók részére
Munkanélküliség alacsony szinten tartása, visszaszorítása, munkahelyteremtés	Ipari park bővítése
	Hátrahagyott ipari és mezőgazdasági területek rehabilitációja
Népességszám növekedésének segítése, elöregedés csökkentése	4 lakásos önkormányzati bérlakás építése
Környezettudatos életmód kialakítása	Hulladékudvar létesítése
	Játszóterek EU-norma szerinti felújítása, átépítése
	Zöldterületek, parkok fejlesztése
	Városközpontban szabadidő eltöltésére alkalmas több-generációs közösségi tér kialakítása, valamint Polgármesteri Hivatal melletti terület rendezése

Forrás: Projekt-tervek a Regionális Operatív Programokhoz

HATÁROZAT TERVEZET

BÁBOLNA ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ TESTÜLETÉNEK ..... SZ. HATÁROZATA A VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁRÓL

Bábolna Város Önkormányzatának Képviselő testülete 2011. .... tartott ülésén

1. TÉR-HÁLÓ Kft. által TH-11-02-08 munkaszámon készített Településfejlesztési Konceptiót megtárgyalta és – hivatkozással az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 7. § (3) bekezdésére - az előterjesztés szerinti tartalommal jóváhagyja.
2. A Képviselő testület megbízza a polgármestert, hogy a tervezővel és a hatóságokkal folytatott tárgyalásokon érvényesítse a koncepcióban foglaltakat.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Horváth Klára polgármester

Kmf.

.....
Dr. Horváth Klára
polgármester

.....
Kocsis Gábor
jegyző

A kivonat hitelül:.....

.....

IRODALOMJEGYZÉK

Magyarország Megyei Kézikönyvei Komárom-Esztergom megye kézikönyve főszerkesztő: Dr. Kasza Sándor Alfadat Kft.-Ceba-Holding Kft.1997

www.babolna.hu, www.menesbirtok.hu, internet

Bábolna Városfejlesztési koncepció 2007-2013 (Antos Zsófia és Bogár Veronika, közreműködő szerkesztő: Antos Mónika 2007. március

Magyarország kistájainak katasztere I., MTA Földrajztudományi Kutató Intézete, szerk: Dr. Marosi Sándor, Dr. Somogyi Sándor Budapest 1990

A koncepcióban szereplő adatok, a megjelöltek kivételével a KSH Győr-Moson-Sopron Megyei évkönyveiből (1995-2009.) származnak.

MELLÉKLETEK

Képviselőtestületi határozatok a településfejlesztési koncepció elindításáról